

**TÜRKİYE'DE EĞİTİM ALANINDA YAYINLANAN
KARMA YÖNTEME DAYALI MAKALELERİN İNCELENMESİ**

Evlin Şan
181109109

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Sevim Aşiroğlu

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Şubat, 2020

**TÜRKİYE'DE EĞİTİM ALANINDA YAYINLANAN
KARMA YÖNTEME DAYALI MAKALELERİN İNCELENMESİ**

Evlin Şan
181109109
Orcid: 0000-0002-6946-5004

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Sevim Aşiroğlu

İstanbul
T.C. Maltepe Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Şubat, 2020

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

EVLİN ŞAN'ın "Türkiye'de Eğitim Alanında Yayınlanan Karma Yönteme Dayalı Makalelerin İncelenmesi" başlıklı tezi 13.02.2020 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek "Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği" nin ilgili maddeleri uyarınca Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans/Doktora/Sanatta Yeterlik tezi oy birliğiyle/oy çokluğuyla, başarılı/başarısız olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı, Adı ve Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı)	Dr. Öğr. Üyesi Sevim AŞIROĞLU (Danışman) Maltepe Üniversitesi	
Üye	Doç. Dr. Yelkin DİKER COŞKUN Yeditepe Üniversitesi	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Gökçe GÜVERCİN Maltepe Üniversitesi	

Prof. Dr. Belma AKŞİT
Enstitü Müdürü V.

ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI

maltepe üniversitesi

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI

Doküman No	FR-178
İlk Yayın Tarihi	01.03.2018
Revizyon Tarihi	23.01.2020
Revizyon No	01
Sayfa	1

13/02/2020

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bulguların sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilmeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; çalışmamın Maltepe Üniversitesinde kullanılan "bilimsel intihal tespit programı" ile tarandığını ve öngörülen standartları karşıladığımı beyan ederim.

Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Evlin ŞAN

Hazırlayan: Enstitü Sekreterliği

Onaylayan: Kalite Yönetim Koordinatörlüğü

TEŞEKKÜR

Tez araŐtırmamın başından sonuna kadar hiÇbir desteğini esirgemeyen ve bana s¼rekli yol g¼steren değerli danıŐmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Sevim AŞıroğlu'na sonsuz teŐekk¼rlerimi sunuyorum.

Yine tezimin her aşamasında s¼rekli yanımda olan ve beni motive eden başta sevgili eŐim Ali Şan, annem Feriya Yılmaz ile biricik kızlarım Asya Mina Şan ve Serra Naz Şan'a teŐekk¼rlerimi sunuyorum. Ayrıca değerli arkadaŐım Serhat Arslan'ada yardımlarından dolayı teŐekk¼r ediyorum.

Evlin Şan
Ocak 2020

ÖZ

TÜRKİYE'DE EĞİTİM ALANINDA YAYINLANAN KARMA YÖNTEME DAYALI MAKALELERİN İNCELENMESİ

Evlin Şan
Yüksek Lisans Tezi
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Eğitim Bilimleri Yüksek Lisans Programı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Sevim Aşıroğlu
Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 2020

Araştırmanın amacı, Türkiye'de 2015-2019 yılları arasında, eğitim alanında karma araştırma yöntemi kullanılarak yapılmış olan makaleleri incelemek ve değerlendirmektir. Çalışmada Google Akademik-Google Scholar (<https://scholar.google.com.tr>) Veri Tabanında indekslenen akademik dergilerde yer alan ve erişime açık olan 98 dergide bulunan, karma yöntemle yapılan Türkiye adresli 2015-2019 yılları arasında yayınlanmış 257 makale araştırmanın evrenini oluşturmuştur. Bu nedenle araştırmada tesadüfi olarak seçilen 13 dergide bulunan karma yöntemle yapılan 50 makale araştırma kapsamında analiz edilmek üzere örnekleme alınmıştır.

Tespit edilen makalelerin incelenmesi için "Makale Sınıflama Formu" kullanılmıştır. Makaleler betimsel içerik analizi yapılarak, yayın yılları, yayımlandıkları dergiler, disiplin alanları, karma yöntem desenleri türü, nicel nitel boyut; desenleri türü, veri toplama araçları türü, örneklem türü, örneklem sayısı, veri analiz teknikleri türü ve kullanılan güvenilirlik geçerlik yöntemleri açısından analiz edilmiştir. Elde edilen veriler, yüzde ve frekansa dayalı bir şekilde yorumlanmış, tablolarla verilerin gösterimine yer verilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre en fazla yayının 2018 yılında yayımlandığı ve en fazla yayının Kastamonu Eğitim, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, dergilerinde yapıldığı tespit edilmiştir. Yine en fazla yayının ilköğretim alanında; fen ve teknoloji, matematik eğitimi, ortaöğretim matematik eğitimi, eğitim programları ve öğretim alanı gibi diğer disiplin alanlarında yapıldığı tespit edilmiştir. Karma yöntem araştırmalarında kullanılan en çok açıklayıcı (açımlayıcı)

desen ve yakınsayan paralel karma yöntem deseninin kullanıldığı, nicel boyutta deneysel desenlerden yarı deneysel desenin deneysel olmayan desenlerden betimsel tarama modelinin kullanıldığı, nitel boyutta ise etkileşimli yöntemlerden örnek olay(durum çalışması) modelinin sık kullanıldığı, veri toplama aracı olarak nicel boyutta en fazla anket/ölçeklerin kullanıldığı, nitel boyutta görüşme formlarının sık kullanıldığı, örneklem kitlelerinin nicel ve nitel boyutta daha çok lisans düzeyi öğrencilerinden ve öğretmenlerden oluştuğu, örneklem sayısı olarak nicel boyutta 31-100 kişilik, nitel boyutta 11-30 kişilik bir örneklem aralığında çalışmaların yoğunlaştığı belirlenmiştir. Verilerin analizi ise nicel boyutta daha çok betimsel analizlerden ortalama-standart sapma ve frekans/yüzde, kestirimsel analizlerden ise, t-testi, Non-Parametrik testler ve ANOVA (Varyant analizi) tekniklerinin nitel boyutta ise içerik analizinin yoğun olarak kullanıldığı saptanmıştır. Araştırmada en fazla tercih edilen güvenilirlik yöntemi diğer güvenilirlik yöntemleri (uzman görüşü, tutarlık incelemesi, teyit incelemesi) ve Cronbach's Alpha kullanıldığı, geçerlik yönteminin ise uzman görüşü, katılımcı teyidi ve ayrıntılı betimleme olduğu saptanmıştır. Araştırmanın sonucunda Türkiye’de ve yabancı ülkelerde karma yöntem ile yapılan çalışmalar karşılaştırılarak incelenmesi, arttırılması önerilmektedir. Lisansüstü eğitimlerde ileri düzey istatistik ve analiz tekniklerinin kullanıldığı çalışmalar, nitelikli makaleler ve yöntemsel hataların azaltılması çalışmaları için öncelikler oluşturularak bu yönde eğitim politikaları geliştirilmesi ile ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Karma araştırma yöntemi, makale, Türkiye'de yapılan çalışmalar, içerik analizi.

ABSTRACT

BASED MIXED METHODS STUDY OF THE ARTICLE PUBLISHED IN THE FIELD OF EDUCATION IN TURKEY

Evlin Şan

Master's Thesis

Department of Educational Sciences

Educational Management and Supervision Programme

Advisor: Asst. Prof. Sevim Aşiroğlu

Maltepe University Graduate School, 2020

The purpose of the study, between the years of 2015-2019 in Turkey, which is to examine the articles made using mixed methods research in the field of education and evaluate. Scholar - Google Scholar in operation (<https://scholar.google.com.tr>) Database in indexed journals where space and access to open in 98 magazines, mixed method made Turkey addressed formed the universe published 257 research articles between the years 2015 to 2019. For this reason, 50 articles made using the mixed method in 13 journals chosen randomly in the study were sampled for analysis.

“Article Classification Form” has been used to examine the determined articles. The articles are analyzed through descriptive content analysis, the years of publication, the journals in which they are published, discipline areas, mixed method patterns type, quantitative qualitative dimension; patterns were analyzed in terms of type of data collection tools, sample type, number of samples, type of data analysis techniques and reliability validity methods used. The obtained data were interpreted based on percentage and frequency, and the representation of the data with tables is included. According to the results of the research, it was determined that the most publications were published in 2018 and the highest number of publications were published in Kastamonu Education, Mersin University Faculty of Education, Hacettepe University Faculty of Education. Again, in the primary education field of the most publications; It has been determined that it is done in other discipline fields such as science and technology, mathematics education, secondary mathematics education, education programs and teaching area. The most explanatory (explanatory) pattern used in mixed method research and converging

parallel mixed method pattern is used, and the descriptive scanning model of the quasi-experimental pattern from the quantitative - size experimental patterns is used, and case study model (case study) is used frequently in the qualitative dimension, 31-100 people in the quantitative dimension, 11-30 people in the qualitative dimension, where the quantitative and quantitative and quantitative dimensions are mostly used in the quantitative and qualitative dimension, and the quantitative and qualitative dimension is made up of undergraduate students and teachers. It was determined that studies were concentrated in a sample interval. On the other hand, the analysis of the data was found to be mostly used in the quantitative analysis, mean-standard deviation and frequency / percentage, and from the predictive analysis, the t-test, Non-Parametric tests, and ANOVA (Variant analysis), techniques were used extensively in the qualitative dimension. The most preferred reliability method in the study was found to be other reliability methods (expert opinion, consistency review, confirmation review) and Cronbach's Alpha, was used, and the validity method was expert opinion, participant confirmation and detailed description. As a result of research and investigation in Turkey in comparison with mixed methods studies in foreign countries, it is proposed to be increased. In postgraduate education, priorities were created for studies using advanced statistics and analysis techniques, qualified articles and reducing methodological errors and suggestions were made regarding the development of educational policies in this direction.

Keywords: Mixed methods approach, article, studies in Turkey, content analysis.

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI	ii
ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR.....	xiv
ÖZGEÇMİŞ	xv
BÖLÜM 1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem	1
1.1.1. Eğitim Alanında Yapılan Araştırmalar	2
1.1.2. Eğitim Yönetimi ve Denetimi Alanındaki Makale ve Tezlerin İncelenmesine Yönelik Araştırma Eğilimleri.....	8
1.1.3. Karma Yöntem Kullanan Eğitim Bilimleri Araştırmaları.....	10
1.2. Araştırmanın Amacı	13
1.3. Araştırmanın Önemi.....	15
1.4. Varsayımlar	16
1.5. Sınırlıklar	16
1.6. Tanımlar.....	16
BÖLÜM 2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ALANYAZIN.....	17
2.1. Karma Yöntem Nedir?	17
2.2. Karma Yöntem Araştırmalarının Güçlü ve Zayıf Yönleri	19
2.3. Karma Yöntem Araştırmasının Gereçekleri	20
2.4. Karma Yöntem Araştırma Tipolojileri (Tasarımları).....	21
2.4.1. Creswell'in Tasarımı.....	22
2.4.2. Morse'un Tasarımı.....	24
2.4.3. Johnson ve Onwuegbuzie 'nin Tasarımı.....	24
2.4.4. Leech ve Onwuegbuzie'nin Tasarımı	26
2.5. Karma Yöntem Araştırmasının Aşamaları.....	29
2.6. Çok Yöntemli Araştırma (Multiple Methods) ve Karma (Mixed) Araştırma.....	29
BÖLÜM 3. YÖNTEM.....	31
3.1. Araştırma Modeli	31
3.2. Evren- Örneklem.....	31
3.2.1. Araştırma Evreni Listesi:	32
3.2.2. Araştırma Örnekleme Listesi:	37
3.3. Veriler ve Toplanması.....	37
3.3.1. Veri Toplama Aracı.....	38
3.3.2. Makale Sınıflama Formunun Geçerlik ve Güvenirliği.....	40
3.3.3. Makale İnceleme Formu Geliştirilmesi.....	41

3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	44
BÖLÜM 4. BULGULAR VE YORUMLAR	45
4.1. Bulgular.....	45
4.1.1. Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı	45
4.1.2. Makalelerin Dergilere Göre Dağılımı	46
4.1.3. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Yöntemi ile Yapılan Çalışmaların Disiplinlere Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	47
4.1.4. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Yöntemi ile Yapılan Çalışmaların Karma Yöntem Desenlerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	50
4.1.5. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nicel Araştırma Yöntemine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	51
4.1.6. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nitel Araştırma Yöntemine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	52
4.1.7. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nicel Veri Toplama Araçlarının Frekans ve Yüzde Dağılımları	54
4.1.8. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nitel Veri Toplama Araçlarının Frekans ve Yüzde Dağılımları	56
4.1.9. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nicel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubuna İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları .	58
4.1.10. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nitel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubuna İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları .	59
4.1.11. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nicel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubu Büyüklüğüne İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	61
4.1.12. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nitel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubu Büyüklüğüne İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	62
4.1.13. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nicel Boyut Veri Analiz Tekniklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları	63
4.1.14. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nitel Boyut Veri Analiz Tekniklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları	65
4.1.15. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Güvenirlilik Yöntemlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları	66
4.1.16. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Geçerlik Yöntemlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları.....	67
4.2. Yorumlar	69
4.2.1. Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı İle İlgili Yorumlar.....	69
4.2.2. Makalelerin Dergilere Göre Dağılımı İle İlgili Yorumlar.....	70
4.2.3. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Yöntemi ile Yapılan Çalışmaların Disiplin Alanlarına Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar	70
4.2.4. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Yöntemi ile Yapılan Çalışmaların Karma Yöntem Desenlerine Göre Dağılımları İle İlgili Yorumlar.....	71
4.2.5. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nicel Araştırma Yöntemine Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar	72
4.2.6. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nitel Araştırma Yöntemine Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar	74

4.2.6.1. Araştırma Yöntemleri Hakkında Bilgi	75
4.2.7. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nicel Veri Toplama Araçlarının Dağılımları ile İlgili Yorumlar	76
4.2.8. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nitel Veri Toplama Araçlarının Dağılımları ile İlgili Yorumlar.....	78
4.2.9. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Nicel Boyut Örneklem Türüne Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar.....	80
4.2.10. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Nitel Boyut Örneklem Türüne Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar.....	81
4.2.11. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalar Nicel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubu Büyüklüğüne Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar	82
4.2.12. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalar Nitel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubu Büyüklüğüne Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar	83
4.2.13. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nicel Boyut Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar	84
4.2.14. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nitel Boyut Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımları İle İlgili Yorumlar	85
4.2.15. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Güvenirlik Yöntemleri Türüne Göre Dağılımları İle İlgili Yorumlar... 86	
4.2.15.1. Veri Toplama Araçlarının Geçerliği ve Güvenirliği ile İlgili Bilgi.....	87
4.2.16. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Geçerlik Yöntemleri Türüne Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar.....	88
BÖLÜM 5. SONUÇ	89
5.1. Özet.....	89
5.2. Yargı.....	91
5.3. Öneriler	93
EK'LER.....	96
Ek 1. Makale Sınıflama Formu.....	96
Ek 2. Makale Sınıflama Formu (Geliştirilmiş Form).....	97
Ek 3. İncelenen Dergiler ve Makale Sayıları.....	100
KAYNAKÇA.....	105

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Karma Yöntemli Araştırmalar ve Alt Türleri..... 25

Şekil 2. Karma Araştırma Tipolojileri..... 26

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Karma yöntem Araştırmalarının Güçlü ve Zayıf Yönleri.....	19
Tablo 2. Karma Yöntem Araştırma Tasarımları	24
Tablo 3. Çok Yöntemli ve Karma Yöntemli Araştırma Desenlerinin Karşılaştırılması	29
Tablo 4. Geçerlik sınaıa yöntemleri ve kullanılan testler	41
Tablo 5. Güvenirlik Sınaıa Yöntemleri ve Kullanılan Testler	42
Tablo 6. Yıllara Göre İncelenen Makale Sayıları	45
Tablo 7. Makalelerin Yayınlandıkları Dergilere Göre Dağılımları	46
Tablo 8. İlköğretim Alanlarındaki Makalelerin Dağılımları.....	47
Tablo 9. Ortaöğretim Alanlarındaki Makalelerin Dağılımları	48
Tablo 10. Diğer Disiplin Alanlarındaki Makalelerin Dağılımları.....	49
Tablo 11. Çalışmaların Karma Yöntem Desenlerine Göre Dağılımı.....	50
Tablo 12. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nicel Boyutunun Yöntem ve Desenlerine Göre Dağılımı	51
Tablo 13. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nitel Boyutunun Yöntem ve Desenlerine Göre Dağılımı	53
Tablo 14. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nicel Boyut Kısmında Kullanılan Veri Toplama Araçları Dağılımı.....	54
Tablo 15. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nitel Boyut Kısmında Kullanılan Veri Toplama Araçları Dağılımı.....	56
Tablo 16. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nicel Boyut Örneklem Türüne Göre Dağılımı	58
Tablo 17. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nitel Boyut Örneklem Türüne Göre Dağılımı	59
Tablo 18. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nicel Boyut Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı	61
Tablo 19. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nitel Boyut Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı	62
Tablo 20. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nicel Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımı	63
Tablo 21. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nitel Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımı	65
Tablo 22. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Güvenirlik Yöntemlerine Göre Dağılımı	66
Tablo 23. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Geçerlik Yöntemlerine Göre Dağılımı	67

KISALTMALAR

ABT	: Araştırma Becerileri Testi
APD	: Anadolu Psikiyatri Dergisi
ANOVA	: Varyans Analizi
ANCOVA	: Kovaryans Analizi
EP	: Eğitim ve Bilim Dergisi
EPÖ	: Eğitim Programları ve Öğretim
EYDPE	: Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi
GEFAD	: Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi
HUEFD	: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
JCER	: Journal of Computer and Education Research
JETPR	: Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi
JTES	: Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi
KEF	: Kastamonu Eğitim Dergisi
KUYEP	: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi
MANOVA	: Çok Değişkenli Varyans Analizi
MANCOVA	: Çok Değişkenli Kovaryans Analizi
TEDMEM	: Eğitim ve Bilim Dergisi
TPD	: Türkiye Psikiyatri Derneği Dergisi
ULAKBİM	: Ulusal Akademik Ađ ve Bilgi Merkezi
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurulu

ÖZGEÇMİŞ

Evlin ŞAN

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı

Eğitim

Derece

Yıl Üniversite,

Lisans 2003 Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi
Fen Bilgisi Öğretmenliği

Lise 1998 Giresun Atatürk Lisesi

İş/İstihdam

Yıl

Görev

2014 - 2. Müdür. Maltepe 2 No lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu

2010-2013 2. Müdür. Siirt E Tipi Kapalı- Açık Ceza İnfaz Kurumu

2006-2009 Tekirdağ Milli Eğitim Müdürlüğü

2003-2005 Giresun Milli Eğitim Müdürlüğü

Kişisel Bilgiler

Doğum yeri ve yılı

: Bulancak, 1981

Cinsiyet: K

Yabancı diller

: İngilizce (orta)

e-posta

: elvin_san@hotmail.com

BÖLÜM 1. GİRİŞ

1.1. Problem

Eğitim alanında araştırmalar, çeşitli araştırma süreçleriyle, birçok yöntemlerle bulguların kaydedilmesi ve uygulanması sürecidir (Mortimore, 2000; akt. Selçuk-Tedmem, Kandemir, Palancı ve Dünder, 2014). Eğitim sisteminde kuramlar oluşturma, önemli aşamalar kaydetme açısından araştırmaların önemi büyüktür. Araştırmalar, eğitimde yeni reformlar oluşturma, literatür çalışmalarını önceki araştırmaları yeni bulgularla destekleme ve araştırmacılara kaynaklık etme açısından eğitim alanına önemli katkılar sağlayabilmektedir.

Eğitim sisteminde akademik alanda araştırmalar, son yıllarda büyük bir artış göstermektedir. Mortimore (2000) eğitim ile ilgili araştırmaların işlevlerini şöyle ifade etmektedir. Eğitim araştırmalarının birinci işlevi, öğrenme sürecinde eğitim ile ilişkili olduğu düşünölen bütün olayları ve aşamaları kavramsallaştırmak, gözlem yapmak ve sistematik olarak düzenlemektir. İkinci işlevi, yapılan bütün gözlemlerin açıklamasını yapmak adına kendi bulunduğu şartlar, içerik ve sonuçlar içerisinde analiz etmektir. Üçüncü işlevi, araştırılan konu hakkındaki verileri sunmaktır. Dördüncü işlevi, eğitim araştırmacılarının eğitimi daha da iyileştirmek adına çalışmalar yapmasıdır (Selçuk-Tedmem, Kandemir, Palancı ve Dünder, 2014).

Eğitim alanında çok sayıda çalışma yapılmaktadır. Birçok alanda yapılan çalışmalar pek çok araştırmacının ilgi alanını oluşturmuştur. Bu çalışmaların bir kısmı bilim alanları ile ilgili, bir kısmı araştırma yöntemleri ile ilgili, bir kısmı da eğitim araştırmaları ile ilgili olduğu apaçıktır.

Alan taraması sonucu eğitim alanında yapılan araştırmaların incelendiği çeşitli çalışmalara rastlanmaktadır. Bu araştırmalar aşağıda şu şekilde özetlenmiştir.

1.1.1. Eğitim Alanında Yapılan Araştırmalar

Ozan ve Köse (2004) tarafından yapılan çalışmada, Türkiye’de “Eğitim Programları ve Öğretim” alanında 2007-2011 yıllarında yapılmış çalışmalar incelenmiştir. Çalışmalarında ULAKBİM (Ulusal Sosyal ve Beşerî Bilimler Veri Tabanında) taranan ve EPÖ alanında yayın yapan dergileri incelenmiştir. Toplam 380 makale incelenmiştir. Eğitim programları ve öğretim ile ilgili makaleler, birçok değişken açısından ele alınarak incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma metodu kullanılarak betimsel olarak dokümanlar incelenmiştir. “Makale Sınıflama Formu” veri toplama aracı olarak seçilmiş, bu kapsamda analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda; makalelerin çoğunun, tek veya iki yazarlı olduğu, tarama türünde olup, nicel yöntemin çok kullanıldığı, makalelerde ölçeklerin kullanıldığı, rahat ulaşılan örneklerin seçildiği, istatistiksel tekniklerin uygulanabilirlik açısından basit olanlarının kullanıldığı ve çalışma alanı olarak da eğitim ile ilgili konu alanlarının çoğunun öğretmen ve öğrenci özellikleri ile ilgili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yıldız (2004), Türkiye’deki yetişkin eğitimi araştırmalarıyla ilgili araştırmasında, tezleri inceleyerek analiz etmiştir. Bu amaçla, 110 tane lisansüstü tez seçilmiş, araştırmada model olarak, betimsel tarama modeli kullanılmış, veri toplanırken literatür analizi yapılmış ve belgesel tarama yöntemi kullanılarak, tezler analiz edilmiştir. Araştırmada veriler çeşitli değişkenler incelenerek elde edilmiş, istatistiksel olarak ise, frekans ve yüzdeler kullanılmış ve buna göre yorumlanmıştır.

Araştırma sonucunda; yetişkin eğitimi ile ilgili araştırmaların, azımsanacak kadar az olduğu, model olarak betimsel tarama modelinin çok kullanıldığı, veriler analiz edilirken, çoğunlukla betimsel teknikler kullanıldığı ve nicel metotların araştırmalarda çok tercih edildiği, yurt içinde özellikle uygulamalı araştırmalarda, kuram oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılmadığı, bunun nedeninin yeterli bilgi birikimi olmamasıyla bağlantılı olduğu belirtilmiştir.

Gürdal, Bakioğlu ve Öztuna (2005)'da Fen Bilimleri konularında, özellikle Marmara Üniversitesi (M.Ü.) Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yapılan tezlerden rastgele seçilen 36 tane tezi, konu, yöntem, bilime katkısı, özgün olması, kullanılan yöntem ve

önerilerin uygulanabilir olması ve kaynak gibi kategorilere ayırarak incelemişlerdir. Tezleri seçerken, çeşitli kriterlere sahip tez değerlendirme formu oluşturmuşlardır. Gerekli kriterler çerçevesinde birtakım sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda; yapılan tezlerin mevcut şartları iyileştireceği, gelişmekte olan ülkelere fayda sağlayacağı bilime katkıda bulunacağı belirtilerek, incelenmiş olan tezlerde yöntem olarak nicel yöntem tercih edildiğini, nitel yöntem kullanılan tezlerin ise eksikliklerle dolu olduğu düşünülerek nitel yöntemin bilinmediği belirtilmiştir. Tezlerde ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin çok, öğretmenlerin az sayıda örneklem olarak kullanıldığı buna karşılık öğretmen adaylarının hiç örneklem olarak kullanılmadığı saptanmıştır. Tutum ölçekleri, başarı testleri, özlük ölçekleri, yazılı doküman incelemesi, yarı-yapılandırılmış görüşme formu, grup görüşmesi, izleme testleri ve anketlerin veri toplarken kullanıldığı belirtilmiştir. Yapılan tezlerin yayınlanmayıp alana katkı sağlamadığı, sadece lisansüstü eğitimi tamamlamak amacıyla yazıldığı ya da tezi yazanların danışmanlarının araştırma yapma konusunda deneyimlerinin az olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Şimşek, Özdamar, Becit, Kılıçer, Akbulut ve Yıldırım (2007), Türkiye'deki üniversitelerde eğitim teknolojisi alanındaki son on yılda yapılmış 64 doktora tezini değerlendirerek, araştırmaların mevcut yöntemsel boyutlarını, sonuçlarını ve mevcut durumunu, belge incelemesi yöntemini kullanarak incelemişlerdir. Araştırmada tezler, çeşitli değişkenler açısından incelenmiş, bu incelemeler için tez inceleme formu kullanılarak sonuca ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda; Türkiye'deki son on yıl içindeki eğitim teknolojisi araştırmalarının, üniversitelere göre değişiklik gösterdiği, özellikle Ankara ve Anadolu üniversitelerinde tamamlanan tezlerin daha çok olduğu ve tamamlanan tezlerin konu alanının farklı öğretim yaklaşımları ile çevrimiçi eğitimle ilgili olarak olduğu ve bu araştırmaların arttığı belirtilmiştir. Öğrenme stratejileri ile ilgili konular ve farklı konuların nasıl öğretildiğine dair araştırmaların olmadığı eleştirisi yapılarak, bazı konularda doyum noktasına ulaşıldığı belirlenmiştir. Araştırmalarda nicel yöntemin nitel yöntemle göre daha fazla kullanıldığı, ancak son yıllarda karma yöntemlere bir eğilim olduğu deneysel çalışmaların arttığı ve ileri istatistiksel yöntemlerin kullanıldığı bu çalışmada da diğer araştırmaları desteklemektedir. Araştırmaların büyük çoğunluğunun

deneysel model tercih edilerek yapıldığını ve orta derecede istatistiksel yöntemlerin kullanıldığını geriye kalanların ise tarama modelinde olduğu ve yine basit düzeyde istatistiksel tekniklerin kullanıldığı belirtilmiştir. Veri toplama araçları olarak ise önemli derecede bir çeşitleme olduğu, özellikle bilgi toplarken başarı testleri ve tutum ölçekleri seçildiğini, daha çok değişken üzerinden verilerin toplandığı ve yorumlandığı tespit edilmiştir. Tarama çalışmalarında ise anket, örnek olay çalışması ve içeriği çözümlyerek bilgi toplandığı belirtilmiştir.

Sorun olarak ise, tezlerde yöntem kısmının genel ayrıntılarının verilmediği güvenilirliğin olumsuz etkilendiği bunun nedeninin de deneysel çalışmalarda veri toplama araçlarının; özellikle önceden denenmemesi, grupların işlem yapılmadan önce eşit hale getirilmemesi, uzman görüşüne başvurulmaması ve güvenilirlik açıklanmaması olarak belirtilmiştir. Yöntemle ilgili etik kurallardan bahsedilmeyişi de geçerliği etkileyeceği kanaati oluşmuştur. Deneysel araştırmaların adından geleneksel öğretim yöntemi olarak bahsedilmesi ve açıklanmaması en önemli eleştiri olmuştur. Ankara Üniversitesi'ndeki tezlerin başlıklarının tutarlı bir yapıda yani bir araştırmada bulunması gereken niteliklere sahip bir şekilde sunulduğu, buna benzer yapının Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde de izlendiği belirtilmiştir. Tezlerde genellikle kaynak sıkıntısı çekildiği, tezlerde kullanılan dilin çok sayıda basit hatadan oluştuğu tespit edilmiştir. Anadolu Üniversitesi ve Güzel Sanatlar Fakültesi'nde yapılmış tezlerde APA ölçütlerine uyulmadığı, en çok hataların kaynak gösterirken alfabetik sırasına dikkat edilmemesi, çalışma grubu büyüklüğünün çalışmanın farklı aşamalarında aynı belirtilmemesi sonucuna ulaşılmakla beraber, Eğitim Bilimleri Enstitüsünün bu konuda daha iyi düzeyde olduğu ancak hemen erişilebilen örneklemelerin seçilerek küçük araştırmalar yapıldığı üzerinde durulmuştur. Hacettepe Üniversitesinde ise nitel çalışmaların yoğunluk kazandığı, literatür kısımlarının oldukça uzun olarak yazıldığı ve tezlerde görüşme tekniğinin çok kullanıldığı ulaşılan tezlerin genel durumunun tutarlı olduğu belirtilmiştir.

Karadağ (2009), tarafından yapılan çalışmada, eğitim bilimleri alanındaki doktora tezlerinin tematik olarak durumları tespit edilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılarak durum çalışması modeli yöntem olarak seçilmiştir. Veri toplamak için tematik yapı belirleme formu kullanılmış içerik analizi ile veriler çözümlenmiştir.

Çalışma sonucunda; başarı, tutum, yapılandırmacı öğrenme, öğrenme tarzları, sosyal bilgiler öğretimi, ilk okuma yazma, araştırılan konularda sık çalışılan ana konular olarak belirlenmiştir. Doktora tezlerinde dar bir temaya sığınıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Hazır Bıkmaz, Aksoy, Tatar ve Atak Altınyüzük (2013) tarafından da Türkiye’de 1974-2009 yılları arasındaki Eğitim Programları ve Öğretim (EPÖ) alanıyla ilgili tezleri konu, yapıldığı üniversite, yöntem açısından analiz ederek içerik çözümlemesi yapılmıştır. YÖK (Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı) arşivinde bulunan eğitim yönetimi alanında 13 tane üniversiteden doktora tezi belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda; analiz edilen doktora tezlerinin Hacettepe, Ortadoğu Teknik, Dokuz Eylül, Ankara üniversitelerinde ve özellikle sosyal bilimler enstitülerinde yoğunlaştığı belirlenmiş, 1983-1998 yılları arasında tez sayısında artış yoğunlaştığı bunun nedeninin de son on yıldaki doktora programı yürüten enstitüsü sayısındaki artışa bağlanmıştır. Araştırmacı cinsiyetlerinin hemen hemen eşit sayıda olduğu belirtilmiştir. Temel araştırılan konular ise, en fazla öğretme-öğrenme, yöntem ve teknikleri ile birçok programla ilgili modellerin etkisi ve öğretmen eğitimi konularının çok araştırıldığı tespit edilerek, daha sonra, eğitim programlarının etkisinin saptanması, başarı, tutum, öğretme-öğrenme tarzı ve yöntemlerinin çalışıldığı buna karşılık, inançlar ve yaklaşımlar, farklı çalışma kurumlarında eğitim programlarının uygulanarak, geliştirme ile örtük programlar ve değerlerin araştırılmadığı belirtilmiştir. EPÖ alanındaki tezlerin yarısı, deneysel yarısı betimsel araştırma deseni olduğu, ancak buna ek olarak 2000’li yıllardan sonra yapılan doktora tezlerinde daha çok nicel ve karma yöntemler kullanıldığı belirtilmiştir. Tezlerde örneklem olarak, çoğunlukla öğretmen adayları ve ilkökul öğrencilerinin seçildiği tespit edilmiştir. Veri toplama aracı olarak ise testin çok kullanıldığı bunun sebebi, araştırılan konularla ilgili olarak testin seçildiği bağdaştırılmaktadır. Ankara ilinde eğitim bilimleri alanında nitel çalışmaların çok yapıldığı (%31) belirlenmiştir. Deneysel türdeki araştırmaların ilköğretim birinci kademe öğrencileri ve üniversite öğrencileri ile yapıldığı ve bu çalışmaların öğretmenlik meslek bilgisi ile ilgili olarak yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Şahin, Calp, Bulut ve Kuşdemir (2013), tarafından yapılmış çalışmada, Türkiye’de Sınıf Öğretmenliği Eğitimi (SÖE) alanında yapılmış tezler incelenerek, tez türü, yapıldığı

yıl, konu, yöntem, içerik, veri toplama araçları, örnekleme, veri analiz yöntemleri, bulgular, kaynakça ve ekleri açısından analiz edilmiş ve bu tezlerin yeterlilik gücünü ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırma da nitel araştırma yöntemi kullanılmış, tarama modeline dayalı olan araştırmada doküman incelemesi yoluyla veri toplanmıştır. SÖE alanında yapılan tezleri, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Tarama Merkezinin veri tabanından tarama yapılarak seçilmiş olup bu alanda 80 tez, tez inceleme formu kullanılarak derinlemesine incelenmiştir. Araştırma bulguları frekans ve yüzde istatistiksel teknikleri kullanılarak nitel araştırma deseninde analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda, yüksek lisans veya doktora düzeyinde "Türkçe Eğitimi" doktora düzeyinde ise, "Matematik Eğitimi", yüksek lisans düzeyinde ise "Fen ve Teknoloji Eğitimi" en fazla çalışılan konu alanları olduğu belirlenmiştir. Çalışmalarda içeriği yansıtan başlıkların net olarak yansıtılmadığı, amaçların net ifade edilemediği, fakat problem durumlarının iyi ifade edildiği alt problemlerle amacın uygunluğunda biraz sıkıntı olduğu, formel olarak, problem durumu, amaç, önem, kavramsal çerçeve ayrımının lisansüstü öğrencileri tarafından yapılamadığı gerçeğine ulaşılmıştır. Yapılan tezlerde örneklem ve çalışma grubunun nasıl belirlendiği bilgisinin olması gerektiği belirtilmiş, nicel metodun, nitel metot ve karma yöntemlere oranla daha fazla tercih edildiği eleştiri konusu olmuştur. Veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirliği hakkında pek açıklama yapılmadığı belirlenmiş, veri analiz yöntemlerinin hangilerinin kullanıldığı bilgisine yer verildiği tespit edilmiştir. Yine incelenen tezlerde sonuç ve öneriler kısmının bulgularla ilişkili olduğu ve literatüre yer verildiği bilgisine ulaşmakla beraber bulgular ve sonuç kısımlarının net ayrımına varılmadığı, önerilerin ise sonuçla bağlantılı olmayan ifadeler olarak yazıldığı belirtilmiştir. Tezlerde kaynaklar ve ekler bölümünün eksiksiz olduğu bütün tezlerdeki ortak noktayı oluşturduğu tespit edilmiştir.

Küçüköğlü ve Ozan (2013)'da Türkiye'de Sınıf Öğretmenliği alanında yapılmış yüksek lisans ve doktora tezlerini inceledikleri çalışmada lisans üzerinde araştırma eğilimlerini belirleyerek, tezleri konuları, yapıldığı yıl, yöntem, veri toplama araçları, örnekleme, veri analiz yöntemleri yönünden değerlendirmişlerdir. Araştırma da betimsel yöntem kullanılarak, doküman incelemesi yapılmıştır. Sınıf öğretmenliği ana bilim dalındaki tezler, Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Tarama Merkezinin veri tabanından tarama yapılarak seçilmiş olup her bir tezin içerik analizi için tez sınıflama

formu kullanılarak derinlemesine incelenmiştir. Araştırma bulgularına frekans ve yüzde istatistiksel teknikler ile ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda, yüksek lisans tezlerinin büyük bir kısmında nicel metot, doktora tezlerinde nicel metot, nitel metot ve karma yöntemin dengeli bir şekilde kullanıldığını, ancak genel olarak tezlerde nicel yöntemlerin çok kullanıldığı belirtilmiştir. Tez desenlerinden bahisle, nicel olarak deneysel olmayan desenlerin daha fazla kullanıldığı, nitel olarak etkileşimli olmayan desenlerin az kullanıldığı ve deneysel olanların ise yarı deneysel olduğu kanaatine varılmıştır.

Yapılan tezlerde tezlerin çoğu tarama türü olması nedeni ile veri toplama araçlarından anket ve ölçeklerin çok kullanıldığı belirtilmiştir. Örneklem grubu olarak sırayla ilkökul öğrencileri, öğretmenler ve lisans öğrencileri üzerinde çalışıldığı buna karşılık, lisansüstü öğrenciler, yöneticiler, veliler, öğretim elemanları ve müfettişlerin örneklem olarak kullanıldığı tez sayısının az olduğu belirtilmiştir. Örneklem büyüklüğü olarak 301-1000 arası kişi gruplarıyla çalışıldığı ve bu sayının iyi olduğu kanaati belirtilmiştir. Veri analiz teknikleri olarak, standart sapma, t-testi, ANOVA; nitel olarak ise betimsel analiz tekniklerinin çok tercih edildiği fakat, MANOVA, ANCOVA, regresyon analizi en az kullanılan teknikler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tezlerin konu alanları olarak çoğunlukla Eğitim Programları ve Öğretim, Türkçe Eğitimi, Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

Doğan ve Tok (2018) tarafından, Türkiye'de eğitim alanında özellikle son yıllarda (2007-2014) yayınlanan 181 makaleyi inceleyerek konu, yöntem, içerik, veri toplama araçları, çalışma grubu, veri analiz yöntemleri gibi kategoriler açısından inceleyerek yayın eğilimi ortaya çıkarılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış, doküman incelemesi yoluyla veri toplanmış makaleler yayın sınıflama formu kullanılarak, içerik çözümlemesi ile incelenmiştir.

Araştırma sonucunda, Hacettepe Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi tarafından en fazla yayının yapıldığı tespit edilerek en çok makalenin EYDPE anabilim dalında yapıldığı ve araştırmalarda nicel araştırma yönteminin çok

kullanıldığı, öğrencilerin örneklem olarak seçildiği, tarama modeli ve verilerin analiz edilmesinde basit istatistiksel çözümler kullanıldığı belirtilmiştir.

Özenç ve Gül Özenç (2013) araştırmalarında; Türkiye'de üstün yetenekli öğrenciler üzerine (1995-2012) yılları arasında yapılmış olan Yüksek Öğretim Kurulu'nun (YÖK) tez arşivinden erişime açık olarak elde edilmiş 38 lisansüstü tez incelenmiş olup, tezler tez türü, tezi yapan kişi cinsiyeti ve unvanı, konu, yöntem, içerik, veri toplama araçları, uygulama yapılan örneklem grubu, veri analiz yöntemleri tezlerin yapıldığı il ve anabilim dalları kategorileri açısından incelenmiştir. Araştırma da tezler doküman incelemesi modeli kullanılarak değerlendirilmiş, bunun içinde tez analiz formu kullanılarak, içerik analizi yapılmıştır.

Araştırma sonucunda, Türkiye'de üstün yetenekli öğrencilerle yapılan lisansüstü tez sayısının özellikle de doktora düzeyindeki çalışmaların az sayıda olduğu, tez konularının belli başlı başlıklarda yoğunlaştığı, tezleri yapan kız öğrenci sayısının erkeklere göre daha fazla olduğu, sosyal bilimler enstitüsünün eğitim bilimleri enstitüsüne göre daha fazla tez hazırladığı, özel eğitim bölümlerinde tezlerin sayısının az olduğu saptanmıştır. Veri toplama aracı olarak ölçek/bilgi formu ve anketlerin nicel yöntem olarak çok kullanıldığı, tarama modelinin yöntem olarak daha çok seçildiği buna karşılık karma yöntemlerin tezlerde pek kullanılmadığı sonucuna varılarak, uygulama gruplarının çoğunlukla öğrencilerden oluştuğu, uygulama yapılan örneklem sayısının 1-100 arasında sıklığı, Ankara ve İstanbul'da yapılan tezlerin Anadolu'daki diğer illere göre sayıca fazla olduğu belirlenmiştir.

1.1.2. Eğitim Yönetimi ve Denetimi Alanındaki Makale ve Tezlerin İncelenmesine Yönelik Araştırma Eğilimleri

Üstüner ve Cömert (2008), tarafından yapılan çalışmada; Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi (EYTPE) Anabilim Dalı lisansüstü öğretimi dersleri ile yazılmış olan yüksek lisans ve doktora tezlerinin hangi alanlarda olduğu, EYTPE Anabilim dalının alanında yapılan tezlerde kendine özel hangi anahtar kelimeler seçildiği araştırmanın ana amacı olmuştur. Veriler YÖK (Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı) tez tarama sayfası taranması ile elde edilmiş olup, araştırmada doküman incelemesi modeli kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda; son yıllarda bu alanda yazılan tezlerin arttığı, yüksek lisans tezlerinin sayısının çok olduğu, en fazla yüksek lisans tezinin 2005 yılı doktora tezlerinin ise 2002 yıllarında yapıldığı ve toplam 1113 tezin tamamlandığı belirtilerek, 717 adet tezde, 3566 tane anahtar kelime olduğunu ve bu kelimelerin 864 farklı sözcükten oluştuğu tespit edilmiştir. Ancak anahtar kelimelerin genel sözcük ve kavramlardan oluştuğu eleştiri konusu olmuştur. EYTPE Anabilim dalında en fazla görülen yüksek lisans, Eğitim İstatistiği, İnsan Kaynakları Yönetimi dersleri olduğu, buna karşılık ileri İstatistik derslerinin ise doktora programlarında ders olarak okutulduğu belirlenmiştir. Bunu takiben lisansüstü programlarda genel kültür dersleri, eğitim bilimleri dersleri, eğitim programları ve öğretim, psikolojik danışma ve rehberlik, ölçme ve değerlendirme gibi derslerin okutulduğu tespit edilmiştir. Lisansüstü programlarda birlik olmadığı kopukluğun olduğu en büyük eleştiri konusu olmuştur.

Uysal (2013) araştırmalarında, YÖK (Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı) tarafından arşivlenen eğitim yönetimi alanında 2000-2011 yıllarında yazılmış olan 107 tezi incelemiştir. Tezler konu, yöntem ve öneriler açısından incelenmiş, ileride yapılacak olan çalışmalara ışık tutmak amaçlanmıştır. Çalışmada, nicel metotla, içerik analizi tekniği seçilmiştir.

Araştırma sonucunda; Eğitim Politikaları, Karşılaştırmalı Eğitim Yönetimi ve Yönetim Felsefesi ile ilgili konularda tezlerin çok fazla çalışma yaptığı, nicel araştırma yöntem ve tekniklerinin çok kullanıldığı, bu alanda yapılan çalışmaların çoğunun Ankara Üniversitesinde yapıldığı belirlenmiştir. Tarama modelinin araştırmalarda çok kullanıldığını, nitel yöntemlere pek ilgi duyulmadığı belirlenmiştir.

Turan, Karadağ, Bektaş ve Yalçın (2014), tarafından yapılan çalışmada; Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yapılmış makalelerin ana temaları, metodolojik ve istatistikî teknikler kullanılarak, analiz edilmiş, durum değerlendirmesi yapılmıştır. 266 makale seçilerek analiz yapılmıştır, yöntem olarak; metodolojik değerlendirme çalışması seçilmiştir. Doküman analizi tekniği kullanılarak, veriler çözümlenmiştir.

Araştırma sonucunda; incelenen, makalelerde, ana temaların, liderlik, tutum, örgüt kültürü, yüksek öğretim, öğrenme tarzları ve tükenmişlik temaları sık çalışılan temalar olduğu, buna karşın özellikle yükseköğretim, denetim, yapılandırmacı öğrenme

temalarının belli dönemlerle çalışılan temalar olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuçlar; eğitim yönetimi bilim alanı açısından kısıtlı temalar alanında toplandığı tespit edilmiştir. Makalelerde daha çok tarama, nitel araştırma modeli kullanıldığı, basit istatistiki tekniklerin daha çok tercih edildiği, eğitim yönetimi alanında, nitel araştırma yöntemlerinin sıklıkla tercih edildiği, örneklem olarak genellikle öğrenci ve öğretmenlerin seçildiği, veri toplarken ikincil veri kaynaklarına yönelme olduğu belirlenmiştir.

1.1.3. Karma Yöntem Kullanan Eğitim Bilimleri Araştırmaları

Demir ve Kutlu (2016), 2014 yılında çalışmalarında, yöntem olarak karma yöntem seçilmiş, karma yöntem desenlerinden “Açıklayıcı Desen” seçilerek araştırma yürütülmüş olup, nicel ve nitel bulgular birbirlerini destekleyecek şekilde harmanlanarak yorumlanmıştır. Araştırma, 6.sınıf öğrencileri ile yürütülmüştür. Nicel verileri toplamak için ABT (Araştırma Becerileri Testi), nitel verileri toplamak için ise yarı yapılandırılmış görüşme formu seçilmiştir. Nitel veriler, içerik analizi nicel veriler ise istatistik teknikler kullanılarak çözümlenmiştir.

Araştırma sonuçlarında; elektronik portfolyo uygulamalarının öğrenciler açısından önemli bir paya sahip olduğu, bu nedenle ilkokuldan itibaren bütün sınıf düzeylerinde kullanılması gerektiği, öğrencilerin araştırma yapma özelliklerini arttıracak önerisinde bulunulmuştur.

Erişen ve Çeliköz (2017) araştırmalarında, öğretim üyelerinin “Yapılandırmacılık” ile ilgili görüşlerini ortaya koymak amacıyla, karma model kullanılmış hem nitel hem de nicel boyuttan araştırma yapılmıştır. Araştırmanın nicel boyutunu tarama modeli, nitel boyutu ise, “olgu bilim” deseni olmuştur. Araştırmada 11 öğretim üyesinin görüşlerine 2016 yılında başvurulmuştur. Araştırmada nitel ve nicel verilerin elde edilmesinde görüşme formu ve kontrol listesi kullanılmıştır. Öncelikle, nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanılmasıyla çeşitleme yapılarak geçerlik güvenilirlik arttırılmaya çalışılmıştır.

Görüşmelerden elde edilen nitel verilerin betimsel ve içerik analizleri yapılmış olup sonucunda; (1) “Tanımlar” ve (2) “Anlayışlar” temalarına ulaşılmıştır. YÖK’ün eğitim bilimcilerin ortak görüşü olarak, yapılandırmacı anlayışa göre öğretmen yetiştirme programlarının düzenlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda sözü edilen araştırmalarda da görüldüğü gibi, çeşitli alanlarda yapılan çalışmaların konusu, nitelik ve niceliği kullanılan yöntem ve teknikleri bakımından içerik analizi yapılarak değerlendirilmiş, eğitimle ilgili hemen her konuda eğilimin hangi yönlerde olduğu belirlenmiştir. Eğitim alanında yaşanan gelişmelere paralel olarak Türkiye'de akademik olarak eğitim üzerine önemli ölçüde birçok çalışma yapılmaktadır. Dergilerde yayınlanan makalelerin farklı yöntemler kullanılarak içerik analizlerinin yapıldığı görülmektedir. Bu tür araştırmalardan elde edilen bulguların eğitim araştırmacılarına ışık tutması, araştırmacılara zaman kazandırması, araştırma bilgilerine ulaşmada kolaylık sağlaması açısından önemli olduğu bir gerçektir. Yani araştırmacıların önemli konulardaki bilimsel yayınlardan haberlerinin olması, eğitim alanında yayınlanan makalelerin, tezlerin, dergilerin farklı disiplinlerde belirli konular açısından da incelenmesi araştırmacıların çalışmaları daha açık olarak anlamalarına yardımcı olmaktadır. Yapılan alışmaları sınıflandırma ve araştırmacıların bulgularına dayalı yorumlamalar yapmak da bir o kadar önemlidir. Bu nedenle eğitim alanında araştırmalar akademik makalelerin sistemli olarak değerlendirilmesi, hangi alanlarda veya konularda çalışmalar yapıldığının belirlenmesi, derinlemesine analizlerinin yapılması gelecekte ki çalışmalar açısından araştırmacılara kolaylık sağlayacağı düşünölmektedir.

Araştırmaların tarihsel gelişimi incelendiğinde; pek çok disiplinde nicel araştırma paradigması kullanılmaktaydı. Ancak 20. Yüzyılda nicel araştırmanın kural ve kaidelerine karşı olan araştırmacılar nitel araştırma modellerini benimsemeye başlamışlardır (Kıral ve Kıral, 2011; akt. Gökçek ve Babacan, 2013). 1960'larda ise nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin ikisi birlikte kullanılması daha çok önemli görölmüş ve sonraki yıllarda önem ve ilerleme kazanmıştır (Leech ve Onwuegbuzie, 2009; akt. Gökçek, Babacan, Kangal, akır ve Kül, 2013). Eğitim alanında araştırma sayısının artışı sosyal bilimlerde karma yöntem paradigmasını ortaya çıkarmıştır (Fırat, Kabakçı-Yurdakul ve Ersoy, 2014).

Sosyal bilimlerde birden fazla araştırma yaklaşımlarının birlikte kullanımı tartışma konularından biridir (Venketash, Brown ve Bala, 2013; akt. Fırat, Kabakçı-Yurdakul ve Ersoy, 2014). Ülkemizde ise nicel ve nitel araştırma yöntem tartışmaları çok fazla olmamakla birlikte, hala farklı alanlarda güncelliğini korumaktadır.

Özellikle 1990'ların başından itibaren karma yöntem araştırmaları ile ilgili olarak alan yazında birçok sayıda araştırma gerçekleştirilerek ayrı bir alan olarak görülmeye başlanmıştır. "Sosyal ve Davranışsal Araştırmada Karma Yöntemleri El Kitabı" (Handbook of Mixed Methods in Social and Behavior Sciences; Tashokkori ve Teddlie, 2003) gibi karma yöntem araştırması üzerine yapılan araştırmalar artmıştır (Brever ve Hunter, 1989; Greene vd. 1989; Reichardt ve Rallis, 1994; Newman ve Benz, 1998; Patton, 2002; Creswell, 2003; Johnson ve Christensen, 2004; akt. Baki ve Gökçek, 2012). Alanyazın incelendiğinde karma yöntem araştırmaları üzerine farklı yorumlar ve araştırmacılar için özellikle karma yöntem tasarımları üzerine birçok yazarın kitabı bulunmakta olduğu görülmektedir.

Karma yöntem tasarımı hakkında yayınlanmış eseri bulunan akademisyenler bu alanda uzman kişilerden oluşmaktadır. Karma yöntem hakkında özellikle Cresswell (2003), Morse (2003), Johnson ve Onwuegbuzie (2004) ile Leech ve Onwuegbuzie (2009) kendi tasarımlarını geliştirmişlerdir.

Karma araştırma yöntemi bir çok alanda; Eğitim (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004; Rocco, Bliss, Gallagher, Perez, Alacaci vd., 2003); Psikoloji (Waszak ve Sines, 2003); Sağlık bilimleri (Morgan, 1998; Forthofer, 2003); Hemşirelik (Morse, 1991; Drurec ve Abraham, 1993); Yönetim ve örgütsel araştırma (Curral ve Towler, 2003); Kütüphane ve bilgi yönetimi (Onwuegbuzie, Jiao ve Bostik, 2004) ve Program değerlendirme (Rallis ve Rossman, 2003) dikkate değer bir Şekilde kullanıldığı göze çarpmaktadır (Leech ve Onwuegbuzie, 2007, s.265-266; akt. Kırıl ve Kırıl 2011, s.1).

Eğitim alanlarında ülkemizde ve dünyada yapılan araştırmalarda nicel yöntemler ilk sırada yer aldığı gibi aynı zamanda karma yöntem üzerine çalışmalar artmasına rağmen, veri kaynaklarına göre inceleme çalışmasına çok fazla rastlanmamaktadır. Karma araştırma yöntemi ile ilgili yeterince araştırma yapılmamıştır. Alan yazın incelendiğinde eğitim çalışmalarında son yıllarda karma araştırma yönteminin incelenmesine yönelik Kırıl ve Kırıl (2011), Baki ve Gökçek (2012), Gökçek vd. (2013), Fırat vd. (2014) ve Tunalı vd. (2016) tarafından yapılan birçok önemli çalışmalar mevcuttur.

Ülkemizde de eğitim alanında yayımlanmış olan çalışmaların içeriğini inceleyerek analiz eden birçok çalışma vardır. Alan yazın incelendiğinde ise araştırmalarda hangi karma yöntem desenlerinin kullanıldığı, karma yöntemde kullanılan örneklem türü ve sayıları veri toplama yöntemleri ve analiz teknikleri gibi daha ayrıntılı çalışmalara rastlanmamaktadır. Karma yöntemle dayalı araştırmaların çoğu yalnızca birbiriyle ilgili olmayan konuların incelendiği genellikle içerik analizi çalışmalarında verilen sayısal ifadelerden ibarettir (Kocaman- Karaoğlu, 2015). Ancak Türkiye'de eğitim alanında özellikle karma araştırma yöntemi ile yürütülmüş makalelerin çeşitli değişkenler açısından analizine rastlanmamıştır. Bu aşamada dergilerde yayınlanan makalelerin kapsamlı ve bütüncül bir şekilde değerlendirilmesi için karma araştırma yönteminin Türkiye'de ne oranda kullanıldığı, yapılan araştırmaların belli nitelikler (karma araştırma yöntemi ve boyutları, örneklem türü ve sayısı, veri toplama yöntemleri ve analizi, geçerlik ve güvenirlik yöntemleri) açısından karakterizasyonu için böyle bir araştırmaya ihtiyaç olduğu söylenebilir. Bütün bunların ışığında son yıllarda Türkiye' de eğitim alanında yürütülen karma yöntemle çalışmaların eğiliminin nasıl yansıtıldığı merak konusu olmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de 2015-2019 yılları arasında, eğitim alanında karma araştırma yöntemi kullanılarak yapılmış olan makaleleri incelemek ve değerlendirmektir.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların yayın yıllarına göre dağılımı nasıldır?
2. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların yayımlandıkları dergilere göre dağılımı nasıldır?
3. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların disiplin alanlarına göre dağılımı nasıldır?

4. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların karma yöntem araştırması desenleri türüne göre dağılımı nasıldır?
5. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyut araştırma desenleri türüne göre dağılımı nasıldır?
6. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nitel boyut araştırma desenleri türüne göre dağılımı nasıldır?
7. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyut veri toplama araçları türüne göre dağılımı nasıldır?
8. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nitel boyut veri toplama araçları türüne göre dağılımı nasıldır?
9. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyut örneklem türüne göre dağılımı nasıldır?
10. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nitel boyut örneklem türüne göre dağılımı nasıldır?
11. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyut örneklem sayısına göre dağılımı nasıldır?
12. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nitel boyut örneklem sayısına göre dağılımı nasıldır?
13. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel veri analiz teknikleri türüne göre dağılımı nasıldır?
14. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nitel veri analiz teknikleri türüne göre dağılımı nasıldır?
15. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların güvenilirlik yöntemleri türüne göre dağılımı nasıldır?

16. 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların geçerlik yöntemleri türüne göre dağılımı nasıldır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ve çalışma koşullarının değişmesi sonucu eğitim alanında, araştırmaların önemini daha çok arttırmaya başlamıştır. Bu bağlamda, nicel nitel ve karma yöntemle yapılan çalışmalarının önemi büyüktür. Özellikle eğitim alanında son yıllarda karma yöntemle yapılan çalışmaların artmasına bağlı olarak, bütün çalışmaların genel yapısını ortaya koyması bakımından yapılan araştırmaların incelenmesi önem taşımaktadır.

Bu araştırma da Türkiye'de Eğitim alanında karma yöntemle yapılan çalışmaların betimsel içerik analizi yoluyla incelenmesi, çalışmaların niteliği konusunda eğitim alanında çalışma yapacak olan kişilere ve gelişmekte olan veri tabanına bilimsel bilgi sağlaması bakımından önemlidir. Karma yöntemle yapılan makaleler incelenerek bulgularda, baskın olan disiplin alanları, yöntemler, veri toplama araçları, örneklem ve verilerin analizi gibi aşamalarda en fazla kullanılan yöntemlerin neler olduğunun ortaya konulmasını sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırma sonuçları kullanılarak Türkiye'de son yıllarda ortaya konulan karma yöntem araştırmalarının durumu görülebilecek, böylece gelecekte yapılacak olan araştırmaların seçiminde araştırmacılara yön verebilecek ve yeni bir bakış açısı getirilebilecektir. Özellikle, lisansüstü eğitimi öğrencilerinin bu yöntem üzerine çalışılmış konu alanlarını görmelerini sağlayarak yol gösterici olabileceği düşünülmektedir.

Bu tür araştırmaların Türkiye'de sistematik olarak yapılması önemlidir. Bu doğrultuda çalışmanın araştırmacılara katkı sağlayabileceği düşünülmekle birlikte ayrıca, araştırmalarda kullanılan araştırma yöntemleri ve öneriler konusunda araştırmacılara yardımcı olunmasını sağlayacağı umulmaktadır. Son olarak karma yöntem ile yapılan çalışmaların çeşitli yönleriyle betimsel içerik açısından incelenmesi mevcut durumu göstermenin yanı sıra gelecekte izlenecek araştırma politikalarına da yön verebileceği düşünülmektedir. Sonuç olarak, yapılacak yeni araştırmalara daha özgün bir bakış açısı kazandırma konusunda katkı sağlayacak ve bulguların bu tür araştırmalarda önemli bir işlevi yerine getireceği düşünülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıdaki varsayımdan hareket edilecektir.

Türkiye'nin veri tabanlarından ((<https://scholar.google.com.tr>) ulaşılan dergiler ve dergilerde bulunan eğitim alanında karma araştırma yöntemi ile yapılan makalelerin Türkiye evrenini temsil ettiği düşünölmektedir.

1.5. Sınırlıklar

Araştırma, Türkiye'nin veri tabanlarından biri olan Google Akademik-Google Scholar (<https://scholar.google.com.tr>) Veri Tabanında indekslenen akademik dergilerde yer alan ve çevrimiçi erişebilen 2015-2019 yılları arasında bulunan eğitim alanında yayınlanan çalışmalar olup, yöntem olarak karma yöntem kullanılan makaleler ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Araştırma Deseni: Belli bir çalışma amacına yönelik olarak verileri toplamak, analiz etmek ve yorumlamak için formel ve tanımlanmış bir dizi araştırma işlemidir (Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.137).

Karma Yöntem Araştırması: Araştırmacıların bir araştırma amacını en iyi şekilde anlayabilmek için, nitel ve nicel veri toplama ve analiz yöntemlerini bir araya getirdiği araştırma sürecidir. (Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.4).

Metodoloji: Bir çalışmada, araştırma sorularının oluşturulmasından sonuçların çıkarılmasına kadar olan süreçtir (Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.57).

İçerik Analizi: Yazılı ve sözlü materyalin sistemli analizi, verilerden tekrarlanabilir ve geçerli çıkarsamalar yapmak için kullanılan bir araştırma yöntemidir.

BÖLÜM 2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ALANYAZIN

Bu bölümde, karma yöntem ile ilgili kuramsal tanımlar ve karma yöntemin güçlü ve zayıf yönleri, karma yöntem araştırmasının gerekçeleri, tipolojileri, aşamaları, diğer yöntemlerle karşılaştırılması kuramlara dayalı olarak anlatılmıştır.

2.1. Karma Yöntem Nedir?

Karma yöntem desenleri, en az bir nicel yöntemi (sayı toplamak için tasarlanmış) ve bir nitel yöntemi (kelime toplamak için tasarlanmış) içerecek şekilde olup böylelikle araştırmacı hem nitel ya da nicel araştırma yöntemleri tercihinde bulunmak durumunda kalmadan bu iki yöntemi harmanlayarak kullanabilmesidir (Greene, Caracelli ve Graham, 1989; akt. Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.64). Brewer ve Hunter (1989) çoklu yöntemlerin bir araştırma sürecinde kullanılması olarak ifade etmişlerdir (Kocaman ve Karoğlu, 2015).

Johnson ve Onwuegbuzie (2004) karma yöntem araştırmalarını, bir grup araştırmacının nitel ve nicel araştırmanın teknikleri, yöntemleri, yaklaşımları kavramları veya dilini tek bir araştırmada birleştirmesi yani doğal tamamlayıcısı olarak tanımlarken, Cresswell ve Plano Clark (2007), araştırma yöntemlerinin yanı sıra metodoloji olarak verilerin toplanması ve analizine ilişkin felsefi varsayımları ve araştırma sürecinin birçok aşamasında nitel ve nicel yaklaşımların birleşimini içermekle beraber, yöntem olarak araştırmada nitel ve nicel verilerin birlikte toplanması, analiz edilmesi şeklinde açıklamaktadır (Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.64)

Greene (2007), çok sayıda bilişsel modeli aynı araştırma alanına davet ederek incelenen olgunun topluca daha iyi anlaşılması için saygılı fikir alışverişi, diyalog ve birbirinden öğrenme şeklinde karma yöntemi tanımlarken, tanımı gereği karma yöntemleri felsefi paradigma, kuramsal sayıltı, metodolojik gelenek, analiz teknikleri, kişiselleştirilmiş anlayışlar ve değer yargıları barındırması şeklinde açıklamaktadır. Karma yöntemi günlük hayatta olduğu gibi problemleri görmenin birden fazla yolunu bulmaya yardımcı olmada kullanılan sezgisel bir yöntem tanımı yaparak felsefi bakış açısını vurgulamaktadır (Cresswell ve Plano Clark, 2014; Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.65). Tashakkori ve Creswell (2007), araştırmacıların hem nitel ve nicel

yaklaşımları/yöntemleri tek bir çalışmada veya bir araştırma programında kullanarak veri toplaması, analizi ve bulguların birleştirilerek sonuç çıkarılması süreci olarak metodolojik bakış açısını vurgulamaktadır (Cresswell ve PlanoClark, 2014). Johnson, Onwuegbuzie ve Turner (2007), karma yöntem araştırmasını derinliğine ve genişliğine bir anlayış kazanma ve doğrulama amacıyla, araştırmacının nicel ve nitel araştırma unsurlarını (veri toplama, analiz, çıkarım tekniklerinin kullanımı gibi) karma hale getirildiği bir araştırma türü olarak tanımlayarak metodolojik ve felsefi bakış açısını getirmiştir. (Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.64). Teddlie ve Tashakkori (2009), karma yöntem araştırmasını, araştırma uygulaması topluluğu bakış açısını vurgulamakta olup, karma yöntem araştırmasını üçüncü araştırma topluluğu olarak ele alarak sosyal bilimlerde ve davranış bilimlerinde araştırma yapan üç temel grup arasındaki ilişkilere odaklanarak son 20 yılda gelenek haline gelen nicel ve nitel ikilisine alternatif olarak ortaya çıktığını belirtmiştir (Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.66).

Morse ve Niehaus (2009), yöntem bakış açısını vurgulayarak tek bir araştırma sorusunu yanıtlamak için iki veya daha fazla araştırma yönteminin sistematik kullanılması olarak karma yöntem araştırmasını tanımlamıştır (Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.66).

Creswell, Klassen, Plano Clark ve Smith for the Office of Behavioral and Social Sciences Research (2011), karma yöntem araştırmasını aşağıdaki nitelikleri içeren bir yaklaşım veya metodoloji olarak tanımlamıştır (Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.67).

- Gerçek yaşam bağlamını gerçekleştiren anlayış, çok düzeyli bakış açıları ve kültürel etkilerle ilgili araştırma sorularına odaklanmak;
- Ölçülen yapıların büyüklük ve frekansını değerlendiren kapsayıcı nitel araştırmaları bir arada çalışmak;
- Çoklu yöntemlerden yararlanmak (müdahaleli çalışmalar ve derinlemesine görüşmeler)
- Her bir yöntemin güçlü yönünü kullanmak için bu yöntemleri bilerek birleştirmek/karma hale getirmek ve
- Araştırmanın felsefi ve kuramsal konumlar arasındaki yerini belirlemek.

Morgan (2014), karma yöntemler araştırma desenini hem nicel hem nitel veri toplayarak nicel ve nitel yöntemlerin güçlü yanlarını kullanan ve hedefte tek araştırma yöntemiyle elde edilebilecek olanından daha fazlasını elde edilebileceği yöntem bakış açısını vurgulamaktadır (Plano Clark ve Ivankova, 2018, s.67).

2.2. Karma Yöntem Araştırmalarının Güçlü ve Zayıf Yönleri

Günümüz karma yöntem araştırmalarında iki yöntemin bir arada kullanılması, yapılacak çalışmalarda pek çok katkı sağlayarak her iki yöntem için de avantajlı tarafları arttırmaktadır. Karma yöntem araştırmalarının araştırmacıların seçeneklerini arttırarak, aynı zamanda kişilerin araştırma kapsamında düşüncelerini ve anlayışlarını genişleterek sınırlılıkları azaltmaktadır.

Birçok araştırma sorusu, karma yöntemin sunduğu çözüm yolları ve seçeneklerle cevaplandırılabilir.

Karma yöntem araştırmalarının güçlü ve zayıf yönleri Tablo 1'de özetlenmiştir (Johnson ve Onwuegbuzie 2004; akt. Baki ve Gökçek, 2012).

Tablo 1. Karma yöntem Araştırmalarının Güçlü ve Zayıf Yönleri

Güçlü Yönleri	Zayıf Yönleri
Araştırmacı bir çalışma kapsamında bir yöntemin zayıf yönlerini kapatmak amacıyla başka bir yöntemin güçlü taraflarını kullanabilir.	Bir araştırmacı tek başına çalışma yürütüyorsa nicel ve nitel yöntemi aynı anda kullanamayarak zor durumda kalabilir bu nedenle karma yöntem takım çalışması gerektirir.
Araştırmacı birden fazla yöntem kullandığı için gelişmiş ve tam olarak araştırma sorularını cevaplayabilir.	Araştırmacı birden çok yöntem hakkında bilgili olmalı ve bunları nasıl harmanlayacağını bilmelidir.
Kelime, resim ve anlatımı vs. sayısal verilerle ifade etmek için kullanılabilir.	Hem yazılı hem de sayısal verileri analiz etmek çok zaman alır aynı zamanda pahalı bir yöntemdir.

Sonuçlar rahatlıkla genellenebilir.	Metodoloji bilimcileri bir araştırmacının sadece nitel veya sadece nicel araştırma yöntemini kullanması gerektiğini düşünmektedir.
Sadece tek yöntem kullanılarak yapılan çalışmalarda gözden kaçırılan farklı görüşleri açığa çıkarır.	Karma yöntem araştırmaları hakkında metodoloji bilimcileri tarafından özellikle karma paradigmanın sorunları (nitel verilerin nicel olarak nasıl analiz edileceği ve çelişkili sonuçların nasıl yorumlanacağı) hakkında çalışmamış daha sonra çalışılmak üzere bırakılmıştır.
Çok karmaşık sorulara cevap aranabilir.	
Bulgularla kıyaslanarak araştırmanın açıklığa ulaştırılmasında sonuçlar için güçlü deliller elde edilebilir.	
Nicel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanımı hem pratikte hem de uygulamada net ve kesin bilgiler sağlar.	

Kaynak: Baki ve Gökçek, 2012, s.3.

2.3. Karma Yöntem Araştırmasının Gerekçeleri

Bir karma yöntem araştırmasında, nitel ve nicel araştırma sorularının cevaplayamadığı soruların cevaplanmasında karma yöntem araştırması kullanılır çünkü; bir çalışmada araştırma sorularının derinlemesine cevabının verilmesi araştırmanın amacına ulaşması bakımından önemlidir.

Araştırmalarda genel olarak; karma yöntemin kullanım yerleri ve amaçları şu şekildedir:

Ölçek, anket formu ve diğer veri toplama araçlarının geliştirilmesi ve düzenlenmesinde;

Geliştirme uygulama ve değerlendirme çalışmalarında verilerin onaylanması ve kanıtlanmasında;

Aynı konuların farklı açılardan ele alınmasında;

Farklı açılardan yeni kuramların keşfedilmesinde;

Tek bir yöntemle veya farklı yöntemlerle elde edilen bulguların araştırılması veya test edilmesinde kullanılmaktadır.

Greene vd. (1989) ve Giannakaki (2005) karma yöntem araştırmalarının kullanılması gerektiğinin altını çizerek birtakım gerekçeler öne sürmüştür. Bu ana gerekçeler beş ana başlıkta sınıflandırılmaktadır.

Üçgenleme (Triangulation): Burada amaç aynı olayda hem nitel hem de nicel araştırma yollarını aynı anda birbiriyle bağlantılı olmadan, aynı varsayıma uygulayarak ortaya çıkan sonuçların birbirine yakın ya da birbiriyle tutarlı sonuçlar olup olmadığını kontrol etmedir (Baki ve Gökçek, 2012, s.4).

Tamamlayıcılık (Complementarity): Bir yöntemden elde edilen bulguların yorumlanması, artırılması ve çözüme kavuşturulmasında diğerk yöntemlerin sonuçlarını kullanır. Tamamen nitel ve nicel verilerin birbirini tamamlayacak şekilde harmanlanarak araştırmanın zenginleştirilmesi, daha ayrıntılı açık ve net olarak düzenlenebilmesidir (Baki ve Gökçek, 2012, s.4).

Gelişim (Development): Sıralı bir zaman içinde yapılarak, nitel verilerin çalışmanın nicel boyutunun açıklanmasına yardımcı olmak amacıyla kullanımını ifade eder (Baki ve Gökçek, 2012, s.4).

Başlangıç (Initiation): Araştırmada kullanılan ilk yöntem, yeni hipotezler veya araştırma soruları üretilmesine yol açar. Yani nitel ve nicel yöntemin birlikte kullanımı, araştırma sorusunu yeniden oluşturabilmek için iki yöntemden elde edilen sonuçların birbiriyle uyumlu olmadığı veya tamamen ayrıldığı yerleri açığa çıkarmak için kullanılır (Baki ve Gökçek, 2012, s.4).

Genişletme (Expansion): Araştırmada ayrı olguları farklı araştırma yöntemleri kullanarak araştırmanın daha fazla genişletilmesidir (Baki ve Gökçek, 2012, s.4).

2.4. Karma Yöntem Araştırma Tipolojileri (Tasarımları)

Alan yazında karma yöntem araştırmaları, karma düzeyine göre kısmi veya tamamen karma, baskınlık durumuna göre nicel baskın (quantitative dominant), nitel

baskın (qualitative dominant) ya da eşit baskınlıkta (equal status) olabilir. Nicel öğeler ön planda ise nicel baskın, nitel öğeler (yapılandırmacı - eleştirel) ön planda ise nitel baskın, nicel ve nitel öğelerin eşit kullanılırsa çalışmalar eşit baskınlıktadır (Johnson, Onwuegbuzie ve Turner, 2007; akt. Gökçek, Babacan, Kangal, Çakır ve Kül, 2013, s.438). Zaman boyutuna göre ise sıralı/ardışık veya eşzamanlı olabilmektedir. Şöyle ki nicel ve nitel verilerin zaman sıralaması vardır. Bir çalışmada nitel veriler baskın ise, önce nitel sonra nicel veriler toplanır ve (NİTEL → nicel) şeklinde gösterilir. Nicel veriler önce ise (NİCEL → nitel) şeklinde gösterilir. İki yöntem aynı anda toplanarak veriler analiz edilirse, eş zamanlı (NİCEL + Nitel; NİTEL + Nicel) olmaktadır (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004; akt. Gökçek, Babacan, Kangal, Çakır ve Kül, 2013, s.438).

Karma yöntem araştırmalarının gerçekleştirilme biçimlerine göre Hunt (2007) iki tür sınıflama yapmıştır. Bu sınıflamalara göre tek bir araştırma projesinde nicel ve nitel yöntemlerin farklı aşamalarda ayrı ayrı kullanıldığı ve eş zamanlı kullanıldığı karma yöntemdir (Fırat, Kabakçı-Yurdakul ve Ersoy, 2014, s.72).

Karma araştırma ile ilgili literatür incelendiğinde, pek çok çeşit karma yöntem araştırma modeli bulunmaktadır. Araştırmacıların model seçimini kolaylaştırmak için araştırmacılar bazı tipolojiler (tasarımlar) geliştirmişlerdir. Literatürde en fazla rastlanan aşağıdaki dört farklı tipoloji açıklanacaktır.

2.4.1. Creswell'in Tasarımı

Alan yazında farklı sınıflandırmaların yanında Creswell (2003), araştırmalarda en sık kullanılan karma yöntem araştırma tasarımlarını, altı temel başlık altında açıklamıştır. Bunların üçü sıralı, üçü ise eşzamanlı yapılan tasarımlardır (Baki ve Gökçek, 2012, s.9-10):

(a) *Sıralı açıklayıcı tasarım*: Buna göre öncelik nicel verilerdedir, nicel veriler toplanıp analiz edildikten sonra daha sonra nicel verileri açıklamak ve arttırmak amacıyla nitel veriler toplanır. Araştırma bulgularını açıklamakta oldukça yararlıdır.

(b) *Sıralı araştırıcı tasarım*; Buna göre öncelik nitel verilerdedir, nitel veriler toplanıp analiz edildikten sonra bunu nicel veri takip eder. Nicel veri nitel verileri arttırmak amacıyla kullanılır. Bu tasarım araştırma değişkenleri bilinmediği durumlarda mevcut ilişkileri belirlemede, yapılan nitel bir analize dayalı olarak bir lme aracı veya test geliştirmede nitel verileri genelleştirmede oldukça faydalıdır.

(c) *Sıralı dönüşümsel tasarım*; Buna göre önce nicel veri toplanıp analiz edilir sonra nitel veriler alınabilir ya da tam tersi yönde, önce nitel veri toplanır analiz edilir sonra nicel veri elde edilebilir. Veri analizi genelde yorumlama ve sonuç kısımlarında birleştirilir. Geniş çaplı bakış açılarına yol açma ve araştırmacıları desteklemesi ayrıca araştırılan konuyu daha iyi anlamayı sağlaması bakımından oldukça faydalıdır.

(d) *Eşzamanlı genleme tasarımı*; Buna göre, nicel ve nitel veriler yanı zamanda toplanarak analiz edilir. Veri analizi genel olarak ayrı yapılır, verilerin yorumlanması esnasında birleştirilir. Bu tasarım araştırma sonuçlarını test etmek ve güçlendirmek amacıyla oldukça faydalıdır.

(e) *Eşzamanlı i içe geçmiş tasarım*; Buna göre eşzamanlı üçgenleme tasarımı gibi nicel ve nitel veriler aynı anda toplanarak analiz edilir fakat, nicel ya da nitel veriye öncelik verilir. Verilerin birleştirilmesi, genel olarak veri analizi kısmında yapılır. Bu tasarımda çalışılan konuya geniş bir bakış açısıyla bakmak açısından, ayrıca bir çalışmada farklı seviye gruplarıyla araştırma yapılmak istendiğinde oldukça faydalıdır.

(f) *Eşzamanlı dönüşümsel tasarım*; Buna göre nicel ve nitel veriler aynı anda toplanarak analiz edilir ancak; öncelik nicel veya nitel veri türüne verilebilir bazen her iki veri türü de eşit önem derecesine sahip olabilir. Veri analizi ayrı ayrı yapılır verilerin birleştirilmesi ise veri analizi kısmında yapılır. Bu tasarımda geniş çaplı bakış açılarına yol açma ve araştırmacıları desteklemesi ayrıca araştırılan konuyu daha iyi anlamayı sağlaması bakımından oldukça faydalıdır.

2.4.2. Morse'un Tasarımı

Morse (2003) karma araştırma tasarımlarını nicel ve nitel yöntemlerin sıralı, eşzamanlı ve baskın olma durumlarına göre açıklamıştır. Morse; yöntemlerin sırasını ok işaretiyle, eşzamanlılığı + işareti ile hangi yöntemin baskın olduğunu ise büyük harfle göstererek birçok karma araştırma tasarımları sunmuştur (Baki ve Gökçek, 2012, s.10-11):

Tablo 2. Karma Yöntem Araştırma Tasarımları

Eşzamanlı Tasarımlar	Sıralı Tasarımlar	
1. NİTEL+ nicel	1. NİTEL> nitel	7. NİTEL>nicel
2. NİTEL+NİCEL	2. nitel> NİTEL	8. nitel>NİCEL
3. NİCEL+ nicel	3. NİTEL>NİTEL	9. NİTEL>NİCEL
4. NİCEL+ NİCEL	4. NİCEL>nicel	10. NİCEL>nitel
5. NİTEL+ nitel	5. nicel>NİCEL	11. nicel>NİTEL
6. NİTEL+NİTEL	6. NİCEL>NİCEL	12. NİCEL>NİTEL

Kaynak: Baki ve Gökçek, 2012, s.11.

Tablo 2 incelendiğinde 3,4,5,6 nolu tasarımlarda, nicel ve nitel paradigmalardan eş zamanlı veya sıralı tasarımların her ikisinde de birleşebileceği görülmektedir. Bu tabloya göre en az kullanılan tasarım 8 numaralı tasarımdır. Nicel bir araştırmayı çok daha az kullanılan nitel çalışma takip eder. En çok kullanılan tasarım ise 11 numaralı tasarımdır. Daha az önem kaplayan nicel çalışmadan sonra önemli olan nitel çalışma gelir.

2.4.3. Johnson ve Onwuegbuzie 'nin Tasarımı

Johnson ve Onwuegbuzie (2004); karma yöntemli araştırmaları zaman odaklı (eş zamanlı ya da sıralı), vurgu odaklı (baskın statü ya da eşit statü), olarak iki boyutta ele almış olup buna bağlı olarak 9 farklı tasarım öne sürmüştür (Baki ve Gökçek, 2012, s.11-12):

Zaman Sıralı Karar

Paradigma Vurgulu Karar	Eşit Statü	Eş Zamanlı	Sıralı
		NİTEL+ NİCEL	NİTEL→NİCEL NİCEL→NİTEL
Baskın Statü	NİCEL + nitel	NİTEL+ nicel	NİTEL → nicel Nitel →NİCEL NİCEL → nitel Nitel →NİTEL

Şekil 1. Karma Yöntemli Araştırmalar ve Alt Türleri

Kaynak: Baki ve Gökçek, 2012, s.12.

Not: Büyük harfler, bir çalışmada nicel veya nitel yöntemin önceliğini gösterir. Küçük harfler ise bir çalışmada nitel veya nicel yöntemlerden herhangi birinin daha az öncelikli olduğunu gösterir. + işareti bir çalışmada nicel ve nitel aşamaların eşzamanlı olarak uygulandığını gösterir. Ok işareti bir çalışmada nicel ve nitel aşamaların sıralı olarak uygulandığını gösterir.

Şekil 1'de Johnson ve Onwuegbuzie (2004) araştırmacıların araştırmanın herhangi bir aşamasında, nicel ya da nitel yöntemlerin çok farklı modellerini kullanarak yaratıcı, kendine özgü karma araştırma modelleri kullanabileceğini belirtmektedir. Örneğin; araştırmacı eşit statülü sıralı karma araştırma modeli kullanarak kendine özgü karma tasarım yapabilir. Önemli olan burada araştırmacının yaratıcı olmasıdır (Baki ve Gökçek, 2012, s.12).

Karma model araştırmada ise; araştırmacı araştırmanın her aşamasında araştırma sorularına cevap verebilecek olan nitel, nicel yöntemleri karıştırarak harmanlaması ve sonuçta bulguları bir noktada birleştirmesi gerekmektedir. Birleştirme araştırmanın çeşitli aşamalarında veri toplama, veri analizi veya verilerin yorumlanması gibi her aşamasında olabilir. Örneğin bir anket aracılığı ile veri toplanırken açık uçlu sorular (nitel) ve kapalı uçlu sorular (nicel) birlikte uygulanabilir. Yani bu "karma yapmak" demektir. Bir başka aşama olan veri analizi veya yorumlanmasında ise, araştırmacı mülakat yöntemiyle veri toplayarak her nitel cevabın ne kadar tekrarlandığını bulabilmek amacıyla nicel veri

analizi yapılır. Yorumlama aşamasında ise nicel sonuçlarla nitel veriler karşılaştırılır. Bu tamamen araştırmanın en az iki aşamasında karmalanması demektir. Veri toplama tek aşama (eş zamanlı) veya farklı aşamalarda (sıralı) olabilir (Balcı, 2009, akt. Kırıl ve Kırıl, 2011).

2.4.4. Leech ve Onwuegbuzie'nin Tasarımı

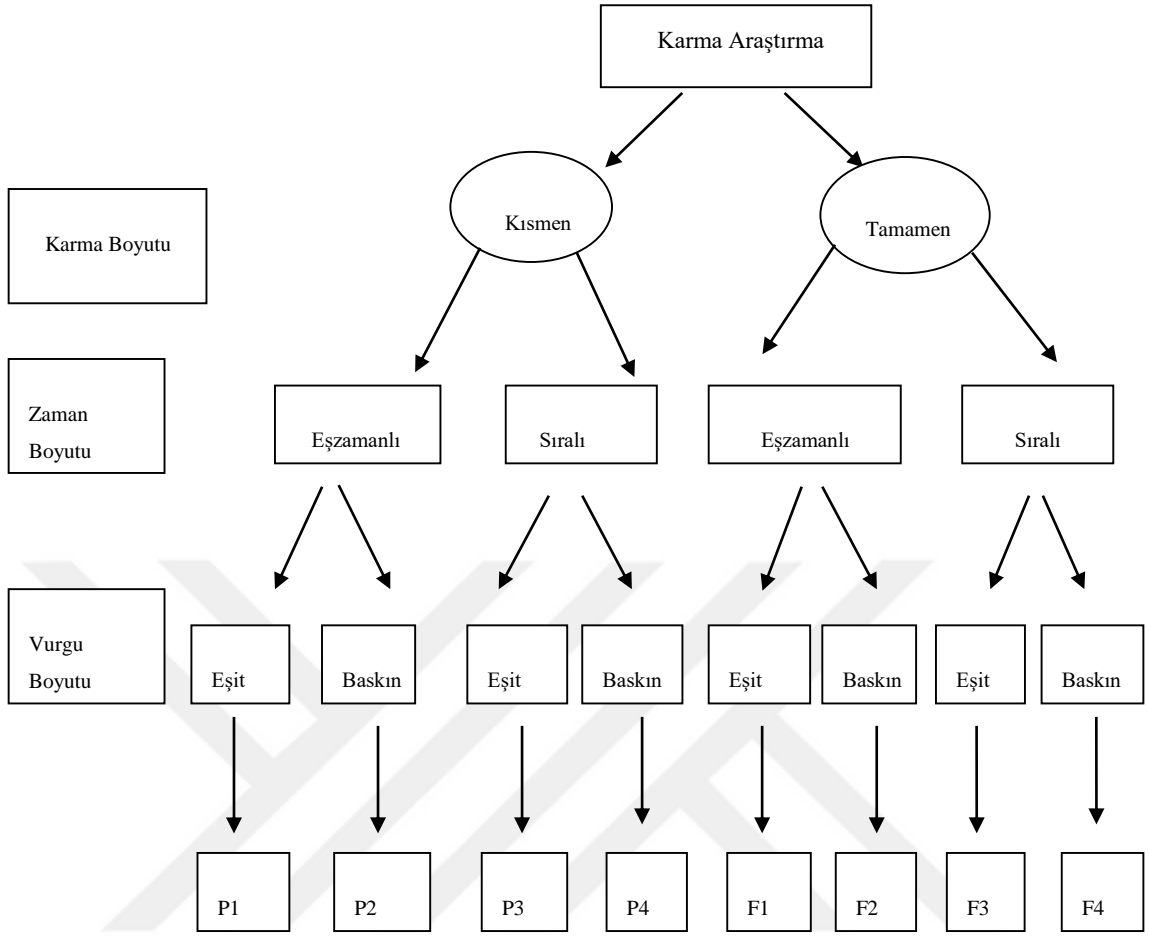
Leech ve Onwuegbuzie (2009) şu ana kadar geliştirilen tasarımların gereğinden fazla karmaşık olduğunu ve karma yöntem araştırmalarının sahip olması gereken şartları içermeyecek kadar tutarlı ve basit bir sistemi temsil etmediğini, belirterek üç boyutlu bir tipoloji önermektedirler. Bu boyutlar aşağıda sunulmuştur (Baki ve Gökçek, 2012, s.13-16):

a) Karma düzeyli tasarım; araştırmanın tamamen veya kısmen karma olup olmamasına bağlı olmakla birlikte, kısmi veya tamamen karma olması önceden sınıflandırılabilen bir tasarımdır. Bu da süreçteki duruma bağlıdır.

b) Zamana uyma ise, nicel ve nitel araştırma aşamalarının yaklaşık aynı zamanda mı meydana geldiğini (eş zamanlı), ya da bu aşamaların sırayla mı (sıralı) meydana geldiğini gösteren araştırma tasarımıdır.

c) Yaklaşımlara olan vurgu ise; araştırmanın, nitel ya da nicel aşamasının herhangi birinin eşit şekilde önemli olduğuna veya hangisinin daha ön planda olduğuna bağlıdır.

Leech ve Onwuegbuzie (2009) tasarımı Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2. Karma Araştırma Tipolojileri

Kaynak: Baki ve Gökçek, 2012, s.13.

Şekil 2'de görüldüğü üzere sekiz tasarım bulunmaktadır.

P1: Kısmen Karma Eşzamanlı Eşit Statülü Tasarım (Partially mixed concurrent equal status design)

Bu tasarım nicel ve nitel bileşenler eşit ağırlıkta ve eş zamanlı olarak uygulanmakta ve araştırma buna göre yürütülmektedir.

P2: Kısmen Karma Eşzamanlı Baskın Statülü Tasarım (Partially mixed concurrent dominant status design)

Bu tasarım eş zamanlı olarak uygulanmakta ve iki aşamadan oluşmaktadır. Nicel ve nitel bileşenlerden biri daha baskın olarak araştırma yürütülmektedir.

P3: Kısmen Karma Sıralı Eşit Statülü Tasarım (Partially mixed sequential equal status design)

Bu tasarım iki aşamada uygulanmaktadır. Nicel ve nitel bileşenler eşit statüde olduğu gibi sıralı bir şekilde araştırma yürütülmektedir.

P4: Kısmen Karma Sıralı Baskın Statülü Tasarım (Partially mixed sequential dominant status design)

Bu tasarım iki aşamadan oluşmaktadır. Sıralı bir şekilde uygulanmakta aynı zamanda nicel ve nitel bileşenlerden biri daha baskın olarak çalışma yürütülmektedir.

F1: Tamamen Karma Eşzamanlı Eşit Statülü Tasarım (Fully mixed concurrent Equal status design)

Nicel ve nitel aşamalar eşit statüde olup ve araştırmanın bir veya birkaç aşamasında (amaç, veri toplama aracı, verilerin analizi ve yorumlanması) aynı zamanda karma olarak çalışmalar yürütülmektedir.

F2: Tamamen Karma Eşzamanlı Baskın Statülü Tasarım (Fully mixed concurrent dominant status design)

Nicel ve nitel aşamalar araştırmanın bir veya birkaç aşamasında ve bu aşamalar arasında (amaç, veri toplama aracı, verilerin analizi ve yorumlanması) karma olarak araştırma yürütülmektedir.

F3: Tamamen Karma Sıralı Eşit Statülü Tasarım (Fully mixed sequential equal status design)

Nicel ve nitel safhalar araştırmanın bir ya da birkaç bileşeninde veya bileşenler arasında sıralı biçimde yürütülmektedir.

F4: Tamamen Karma Sıralı Baskın Statülü Tasarım (Fully mixed sequential dominant status design)

Nicel ve nitel aşamalar araştırmanın bir veya birden fazla kısmında ve kısımlar arasında sıralı biçimde yürütüldüğü tasarımdır.

Görüldüğü üzere, karma araştırma modellerinin pek çok farklı çeşitleri ortaya konabilir. Burada önemli olan, araştırmacıların bir çalışmada kendi amaçlarına ulaşmasına yardımcı olan ve araştırma sorularına tam olarak cevap verebilen araştırma tasarımını ortaya koymasındır. Bu nedenle karma yöntem kullanılan araştırmalarda, nicel ve nitel verilerin hangi sıra ile elde edileceği nasıl bir sistem içinde analiz edilerek sonuca varılacağı araştırmacı tarafından bilinmesi önemli bir noktadır.

2.5. Karma Yöntem Araştırmasının Aşamaları

Karma yöntem araştırmasının aşamaları Johnson ve Onwuegbuzie (2004) tarafından aşağıdaki sıralanmıştır;

1. Araştırmanın problemine karar vermek,
2. Araştırmanın karma araştırma yöntemine uygun olup olmadığına karar vermek,
3. Karma araştırma yöntemi veya karma araştırma yöntemi desenini seçmek,
4. Verileri toplamak,
5. Verileri analiz etmek,
6. Verileri yorumlamak,
7. Verilerin doğru ve yerinde olup olmadığını test etmek,
8. Sonuçları ve sonuç raporunu yazmaktır (Fırat, Kabakçı-Yurdakul ve Ersoy, 2014 s.74).

Görüldüğü gibi bir araştırmanın karma araştırma yöntemine uygun olup olmadığına karar vermek araştırmanın en önemli aşamasıdır.

2.6. Çok Yöntemli Araştırma (Multible Methods) ve Karma (Mixed) Araştırma

Çok yöntemli araştırma (multible methods) tek bir araştırmada birçok farklı veri toplama ve analiz yöntemlerini uygulamaktır. Çok yöntemli araştırma ile karma yöntem araştırması karıştırılmamalıdır. İkisinin arasındaki en önemli fark yöntem kısmının kullanılma şeklidir.

Tablo 3. Çok Yöntemli ve Karma Yöntemli Araştırma Desenlerinin Karşılaştırılması

Çok Yöntemli Araştırma	Karma Araştırma Yöntemi
Tek bir araştırmada birden çok yöntem bir arada kullanılır. Türleri;	Nitel ve nicel araştırma yöntemleri bir arada kullanılır.
1. Çok Yöntemli Nicel Araştırmalar	1. Karma Yöntem Araştırmalar
2. Çok Yöntemli Nitel Araştırmalar	2. Karma Model Araştırmalar

Kaynak: Kırıl ve Kırıl, 2011, s.297.

Tablo 3'de de görüldüğü gibi çok yöntemli araştırmada birbiri ile uyum içinde birkaç veri toplama tekniğinin, nitel bir araştırma içerisinde birlikte kullanılması iken,

karma araştırma yönteminde nitel ve nicel araştırmanın bir araştırmada birlikte kullanılarak sonuca ulaşılması vardır (Kıral ve Kıral, 2011, s.297).

Karma araştırmada; görüşme, katılımcı gözlem gibi nitel veri toplama yöntemleri aracılığı ile nicel veri toplama için içerik sağlanarak yeni kuramlar inşa edilirken, karma yöntemli araştırmada veri toplanırken birçok nicel ve nitel teknikler soruşturma amacıyla kullanılır (Kıral ve Kıral, 2011, s.297).

Literatür incelendiğinde, Türkiye'de de eğitim alanında karma yöntem araştırmalarının teorik özellikleri ile son yıllarda araştırmacıların karma yöntemi çalışmalarında kullandıkları da görülmektedir.

BÖLÜM 3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, araştırmada kullanılan veri toplama tekniği ve aracı, verilerin toplanması, çözümlenmesi ve yorumlanması gibi konular ele alınmıştır.

3.1. Araştırma Modeli

Eğitim alanında yazılan makalelerin mevcut durumunun çeşitli değişkenler çerçevesinde incelendiği bu çalışmada, araştırma yöntemlerinden betimsel içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Betimsel içerik analizi kavramsal yapının önceden belirli olduğu araştırmalardır. Önceki araştırmaların belirli ölçütler ile frekans ve yüzde dağılımları incelenerek, belirli bir araştırma alanındaki yığılmalar ve boşluklar belirlenir. Betimsel içerik analizinde temel amaç, eğilimlerin belirlenmesidir (Dinçer, 2018). Bu araştırmada da makaleler önceden belirlenmiş bir yapıya göre incelendiği için betimsel içerik analizi kullanılmıştır.

3.2. Evren- Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye'de 2015-2019 yılları arasında yayımlanmakta olan Google Akademik-Google Scholar (<https://scholar.google.com.tr>) Veri Tabanında indekslenen akademik dergilerde yer alan ve erişime açık olan Türkiye adresli makaleler analiz edilmek üzere seçilmiştir. Dergilerde yer alan makalelerin seçim kriterleri arasında ortak özellikler olarak, yıl olarak 2015-2019 yılları arasında yapılmış, sadece Türkçe dilinde yazılmış, eğitim alanında yapılan çalışmalar olması ve özellikle karma yöntemi kullanılan makaleler incelemeye alınmıştır. Bu kriter göz önünde bulundurularak "karma yöntem" kavramını kullanan ya da "nitel ve nicel" yöntemleri bir arada kullanan makalelerle sınırlı tutularak "karma yöntem araştırmaları" anahtar kelimeleriyle arama yapılmıştır. Karma yöntemle yapılan makaleler tek tek okunmuş ve yöntem kısmında karma yöntem kullandığını belirten makaleler direkt çalışmaya alınmıştır.

Bu çalışmada, 2015-2019 yılları arasında yayımlanmayan makaleler ve yalnız nitel ya da yalnızca nicel araştırma yöntemini kullandığı belirlenen makaleler ile tam metin olarak ulaşılamayan makaleler elenmiştir.

Bu amaçla eğitim alanında çalışılan makaleleri belirlemek amacıyla Google Akademik-Google Scholar (<https://scholar.google.com.tr>) Veri Tabanına "karma yöntem araştırmaları", tüm zamanlar kısmına "2015 yılından beri" yazılmış ve tarama yapılmıştır. Veri tabanında yapılan tarama sonucunda toplam 98 dergi ve bu dergilerde toplam 257 makaleye ulaşılmıştır. Bu makaleler ".pdf" dosya biçiminde kaydedilmiştir. Ancak araştırma kapsamında 2015-2019 yılları arasında yapılmış 257 makale detaylı inceleme için çok fazla görüldüğünden, araştırmada bahsi geçen dergilerin bir listesi yapılmış, bu listeden tesadüfi olarak seçilen 13 dergi ile araştırmanın örnekleme belirlenmiştir. Örnekleme alınan dergilerin alanla ilgili, 2015-2019 yıllarında yayımlanan ve karma yöntemi kullandığı tespit edilen 50 makale araştırma kapsamında incelenmiştir.

3.2.1. Araştırma Evreni Listesi:

1. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
2. Academy Journal of Educational Sciences (ACJES)
3. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi
4. Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi
5. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
6. Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)
7. Akademik Bakış Dergisi
8. Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
9. Anadili Eğitimi Dergisi
10. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi (AJES)
11. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi
12. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
13. Asya Öğretim Dergisi

14. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
15. Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi
16. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)
17. Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
18. Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi
19. Bilişim Teknolojileri Dergisi
20. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi
21. Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
22. Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi
23. Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi
24. Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
25. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
26. Değerler Eğitimi Dergisi
27. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi
28. Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi (JLERE)
29. Ege Eğitim Dergisi
30. Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi (JETPR)
31. Eğitimde Kuram ve Uygulama
32. Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi (ENAD)
33. Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama
34. Eğitim ve Bilim (TEDMEM)

35. Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (JRET)
36. Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi (JRES)
37. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi
38. Elementary Education Online (İlköğretim Online)
39. Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi
40. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (EEF)
41. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESTÜDAM) Eğitim Dergisi
42. E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi
43. Eurasian Journal of Educational Research
44. Gaziantep University Journal of Social Educations
45. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (GEFAD)
46. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
47. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Araştırmaları Dergisi (HÜNER)
48. Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi
49. International Journal of Education Technology and Scientific Researches (IJETSAR)
50. International Journal of Field Education (IJOFE)
51. International Journal of Human Sciences (Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi)
52. International Journal of International New Trends in Arts, Sports Science Education (IJTASE)
53. International Online Journal of Educational Sciences (İOJES)

54. İleri Eğitim Araştırmaları Dergisi
55. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
56. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi
57. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi
58. İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
59. Journal of Computer and Education Research (JCER)
60. Kastamonu Eğitim Dergisi
61. Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi (JTES)
62. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
63. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi
64. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
65. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
66. Milli Eğitim Dergisi
67. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
68. Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)
69. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
70. Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi
71. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
72. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi
73. Sakarya University Journal of Individual Differences in Education Edugarden (JİDE)
74. Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi (SEFAD)

75. Tarih Kùltür ve Sanat Araştırmaları Dergisi
76. The Journal of Academic Social Science Studies (IASSS)
77. The Journal of International Lingual, Socialand Educational Sciences (JILSES)
78. Trakya Eğitim Dergisi
79. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakùltesi Dergisi
80. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
81. Turkish History Education Journal (TUHED)
82. Turkish Journal of Computer and Mathematics Education
83. Turkish Online Journal of Qalitative Inquiry (TOJQI)
84. Turkish Studies
85. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi
86. Türkiye Eğitim Dergisi
87. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi
88. Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi
89. Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi (IJETS)
90. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
91. Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi
92. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi
93. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kùltür Araştırmaları Dergisi
94. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
95. Yaratıcı Drama Dergisi

96. Yükseköğretim ve Bilim Dergisi

97. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

98. Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks (ZfWT)

3.2.2. Araştırma Örneklemi Listesi:

1. Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi (JETPR)

2. Eğitimde Kuram ve Uygulama

3. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi

4. Eğitim ve Bilim (TEDMEM)

5. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (GEFAD)

6. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

7. Journal of Computer and Education Research (JCER)

8. Kastamonu Eğitim Dergisi

9. Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi (JTES)

10. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi

11. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

12. Milli Eğitim Dergisi

13. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi

3.3. Veriler ve Toplanması

İlk olarak "karma yöntem araştırmaları" ile yapılan makalelerin yapıldığı dergiler taranmış ve bu dergilerde konu ile ilgili makaleler 2015 yılı Ocak ayından 2019 yılı Aralık ayı dahil olan literatür taraması yapılarak gerekli incelemeler sonucunda elde edilen

makaleler bir araya toplanmıştır. Bu çalışmada da ulaşılan makalelerin her biri karma yöntem özelliklerine göre gözden geçirilmiş, yöntem kısmında karma yöntem yazarlar analiz için direkt alınmış olup ayrıca "nitel ve nicel yöntem kullanılmıştır" ifadeleri yazan makaleler incelemeye alınmıştır. İncelemeler sonucu 50 makale analiz için seçilmiştir. Bütün makalelerin veri toplama aracı geliştirirken yararlandıkları çalışmalar ve bu çalışmaların geçerlik ve güvenilirliklerini sağlamak amacıyla yaptıkları analizler değerlendirilmiş, ortaya çıkan veri toplama araçları incelenerek, geçerli ve güvenilir veri toplama aracı geliştirilmeye çalışılmıştır.

3.3.1. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı geliştirilirken aşağıdaki çalışmalar incelenmiştir. Bu çalışmalar doğrultusunda "Makale İnceleme Formu" oluşturulmuştur.

Keldal ve Bilge (2016), 2010-2015 yılları arasında APD, EB, HÜEFD, KUYEP ve TPD'de yer alan PDR alanındaki makaleleri karma yöntem araştırmasının doğasına uygun olan bütün makaleleri bir havuzda toplamış, makalelerin değerlendirilmesi amacıyla araştırmacılar tarafından "Makale İnceleme Formu" oluşturmuşlardır. Formu oluştururken Creswell ve Plano Clark'ın (2015) karma yöntem çalışmaları özellikleri temel alınmıştır. Buna göre formda makalenin künyesi, makalenin yöntemine ilişkin bilgiler, araştırma problemine ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Creswell'in karma yöntem özellikleri karma yöntem araştırmasının tanımı, gerekçeleri, veri toplama araçları, veri toplama biçimleri, verilerin bütünleştirilmesi ve desenlerini kapsamaktadır. Veri toplama aracının geçerliği ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla Sosyal Bilimler alanında bir akademisyen ile ölçme ve değerlendirme alanındaki bir uzman tarafından incelenmiş, karma yöntemin özelliklerini gösteren çalışmalar örneklem içerisine alınmış göstermeyen çalışmalar örneklem havuzundan atılmıştır. Çıkarılma sebebi olarak, nitel verilerden nicel veriler elde edilmesi ve buna dayanarak istatistiksel işlemler uygulanması ikinci bir neden olarak ta bir çalışmada aynı yöntemin farklı modellerinin kullanılması görülmüştür sonuç olarak forma son şekli verilmiştir.

Gökçek, Babacan, Kangal, Çakır ve Kül (2013), 2003-2012 yılları arasında ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanındaki dergilerdeki makalelerin yöntem kısmında karma yöntem veya nitel ve nicel yöntemlerin bir arada yazmasına göre seçerek

makaleleri taramış, karma yöntem araştırması olarak Ross ve Onwuegbuzie'nin (2010), kabul ettikleri kriterlerine göre yedi kural belirlemişlerdir. Bu kurallara göre makalelerin karma olup olmadığı araştırmacıların bağımsız değerlendirmesi sonucunda yapılmış, uygun olmayan makaleler analiz dışı bırakılmıştır. Makaleler analiz edilirken 6 soru kullanılmış ve soruların kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne sunulmuştur. İlk dört alt probleme göre belirlenmiş temalara göre bulgular, yüzdeler ve frekanslar halinde verilmiştir. Beşinci alt problemde ise karma yöntem araştırma gerekçeleri Greene vd. (1989) ve Giannakaki (2005) 'in çalışması esas alınmış, altıncı soru için ise Leech ve Onwuegbuzie'nin (2009) tasarımları dikkate alınmıştır. Buna göre geliştirilen sorular ise; 2003-2012 yılları arasındaki karma yöntem çalışmalarının yıllara, dergilere, yapıldıkları disiplinlere, örneklem türüne, yapıma gerekçesi öncelikleri ve yapılış sırasına göre, karma yöntem araştırma tasarımlarına göre dağılımları nelerdir? sorularına cevap aranmıştır.

Kocaman ve Karoğlu (2015), 2005-2015 yılları arasında yayımlanan, dergileri tarayarak makaleler seçilmiş her biri tek tek okunarak karma yöntem kullandıklarını belirten makaleler direkt olarak çalışma kapsamına alınmış, yalnızca nitel veya yalnızca nicel olan çalışmalar kapsama dışına alınmıştır. Karma yöntemi kullanıp kullanmadıklarını netleştirmek amacıyla Ross ve Onwuegbuzie'nin (2010), karma yöntem ölçütlerini belirlerken kullandıkları 7 kuralı göz önüne almışlardır. Bu kurallar üç araştırmacı tarafından incelenerek, öğretim teknolojisi alanına uyarlanmıştır. Araştırmacı dışında uzman iki araştırmacı da makaleleri inceleyerek, karma yöntemi kullandığı belirlenen makaleler ortak karara varılarak netleştirilmiştir. Araştırma sorularına karar verilirken Greene, Garacelli ve Graham (1989)'ın karma yöntem gerekçeleri (çeşitleme, tamamlama, gelişim, başlatma ve genişletme) kullanılmıştır. Son araştırma sorusunda ise, Cresswell ve Plano Clark'ın (2011), geliştirdiği özellikler temel alınmıştır. Buna göre veriler gruplandırılarak temalara göre düzenlenmiş, araştırma sorularına göre organize edilerek frekansları ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Buna göre araştırma yapılırken; yapılan çalışmalar yıllara ve dergilere göre, örneklem türüne göre, karma araştırma yöntemi kullanılma gerekçesine göre, karma yöntem araştırma desenlerine göre, nasıl dağılım göstermektedir? sorularına cevap aranmıştır.

Selçuk Tedmem, Kandemir, Palancı ve Dündar (2014) tarafından da Eğitim ve Bilim dergisinde yayınlanan makaleler çeşitli değişkenler açısından analiz edilmiş Göktaş ve diğerleri (2012) tarafından geliştirilerek üzerinde değişiklikler yapılarak hazırlanmış ancak esas olarak Sözbilir, Kutu ve Yaşar (2012) tarafından geliştirilmiş "Yayın Sınıflama Formu" kullanılmıştır. Araştırmacılar tarafından makalelerin güvenilirliğini artırmak amacıyla grup içerisinde üzerinde görüş birliğine varılan makalelerin analiz edilmesine önem verilmiştir.

Aldemir ve Tatar (2014), Türkiye'de yayımlanmış dergilerdeki özellikle teknoloji kullanılarak yapılan matematik eğitimi konusundaki makaleleri taramak amacıyla özel bir makale sınıflama formu geliştirmişlerdir. Makale sınıflandırma formunda; makale adı, yazarlar, yayın yılı, yayımlandığı dergi, kaynakça incelemesi, yazar kurumlarının bölgelere göre dağılımları, çalışılan konu, kullanılan teknoloji, yıllara göre veri toplama araçları bölümleri bulunmakta olup; bu forma göre veriler analiz edilirken sınıflandırmalar kullanılmış, sınıflandırmalar yapılırken iki araştırmacının ortak görüşü esas alınmış, sonuçlar tablo ve grafiklerle gösterilerek sunulmuştur.

Erdoğan, Kayır, Kaplan, Aşık Ünal ve Akbunar (2015) tarafından ilköğretim ve ortaöğretim programları ile ilgili öğretmenlerin görüşlerini belirlemek amacıyla ulusal ve uluslararası dergiler taranmış olup ve çalışmalar makale inceleme formu oluşturularak analiz edilmiştir. Sözbilir ve Kutu (2008) tarafından geliştirilen makale inceleme formu bir uzman, bir moderatör ve üç araştırmacı tarafından yeniden düzenlenip uyarlanmıştır. Form, makalenin teması, araştırma deseni, demografik değişkenler, veri toplama aracı, geçerlik ve güvenilirlik, veri analiz yöntemleri ve sonuçlar bölümünden oluşmaktadır.

3.3.2. Makale Sınıflama Formunun Geçerlik ve Güvenirliği

Sözbilir ve Kutu (2012) tarafından geliştirilen "Makale Sınıflama formu" Ozan ve Köse (2014) ve Küçükkoğlu ve Ozan (2013) tarafından da kullanılmış olup, revize edilen " Makale sınıflama formunun " kapsam geçerliğinin sağlanması için eğitim bilimleri alanında bir öğretim üyesi ve 3 uzman tarafından incelenmiştir. Formun geneli için Cohen Kappa uyum katsayısı hesaplanmış 0.83 bulunmuş, buna göre formun kapsam geçerliği yüksek bulunmuştur.

3.3.3. Makale İnceleme Formu Geliştirilmesi

Doküman incelemesi yöntemi ile çalışmalar incelenerek makalelerin değerlendirilmesi sonucunda bu çalışmada da "Makale Sınıflama formu" revize edilerek kullanılmıştır. Formda Creswell ve Plano- Clark'ın (2015) önerdiği karma yöntemli araştırmalara ilişkin özellikler temel dayanak olarak alınmış olup, ilgili alan yazındaki çalışmalar (Sözbilir ve Kutu, 2008; akt. Ozan ve Köse, 2014; Tunalı, Gözü ve Özen, 2016; Kıral ve Kıral, 2011; Alkan, Şimşek ve Erbil 2019; Baki ve Gökçek, 2012; Plano Clark ve Ivankova, 2018; Şimşek ve Yıldırım, 2016) dikkate alınarak hazırlanan bu form, eğitim yönetimi ve denetimi alanında eğitim veren bir öğretim üyesi, içerik analizi ve geçerlik güvenirlik konusunda deneyimli iki uzmanın incelemesine sunulmuş, gerekli düzenlemelerin ardından forma son şekli verilmiştir.

Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları için önerilen stratejiler doğrultusunda bilimsel araştırma yönteminin basamakları, araştırma alanı ve ilgili alanda (Karakoç ve Dönmez 2014; Karasar 2016; Şimşek ve Yıldırım 2016) alan yazın incelenerek, bu kapsamda geçerlik, güvenirlik kavramları araştırılmış; nitel araştırmada geçerlik için kullanılan yöntemler doğrultusunda formun içeriğine maddeler eklenmiştir.

Geçerlik bir ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı özelliği, başka herhangi bir özelliklerle karıştırmadan, doğru ölçebilmesidir (Karasar, 2016).

Tablo 4. Geçerlik sına yöntemleri ve kullanılan testler

Geçerlik türleri	Geçerlik yöntemleri	İstatistiksel test
Yorumsal geçerlik	a) Yüzeysel geçerlik	Uzman yorumu
	b) İçerik (kapsam) geçerliği	Uzman yorumu
Ölçüte dayalı geçerlik	a) Eşzaman geçerliği	Korelasyon
	b) Yordama geçerliği	Korelasyon
Yapı geçerliği	a) Benzer ölçek geçerliği	Korelasyon

	b) Yapısal eşitlik modellemesi	Korelasyon
	c) Faktör analizi	Faktör analizi

Kaynak: Karakoç ve Dönmez, 2014.

Güvenirlik bir ölçme aracının güvenilirliği, aracın ölçmek istediği değişkeni ne tutarlıkla ölçtüğünün ya da ölçme sonuçlarının hatalardan arınık olmasının derecesidir (Karakoç ve Dönmez, 2014).

Tablo 5. Güvenirlik Sınama Yöntemleri ve Kullanılan Testler

Geçerlik Türleri	Geçerlik Yöntemleri	İstatistiksel Test
Ölçeğin kararlılığı	a) Test-tekrar test	Pearson momentler çarpımı
		Korelasyon katsayısı
	b) Paralel form	Pearson momentler çarpımı
		Korelasyon katsayısı
Ölçümcü güvenirliliği	a) Gözlemciler arası tutarlılık	Korelasyon
		t-testi
		Özel varyans çözümlenmeleri
	Cronbach's alfa	
b) Gözlemciler içi tutarlılık	Ölçümler arası tutarlılık yüzdesi	
İç tutarlılık	a) Yarıya bölme yöntemi	Pearson momentler çarpımı
		Korelasyon katsayısı
	b) Kuder-richardson güvenilirlik katsayıları	KR-20, KR-21
	c) Cronbach's alfa güvenilirlik katsayıları	Cronbach's alfa

Kaynak: Karakoç ve Dönmez, 2014.

Nitel araştırmada geçerlik ise; araştırmacının araştırdığı konuyu, olduğu biçimde mümkün olduğunca tarafsız gözlemlemesidir (Kirk ve Miller, 1986; akt. Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Nitel araştırmada güvenirlik ise; araştırmacının araştırma sürecini ve verileri bir başka araştırmacının da değerlendirme yapabilecek olanağa sahip olacak kadar açık ve ayrıntılı bir biçimde tanımlamasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Nitel araştırmada geçerlik ve güvenirlik konusunda birtakım kavramlar (inandırıcılık- aktarılabilirlik- tutarlık-teyit edilebilirlik) vardır. Bu kavramların temsil ettiği ltleri karşılamak amacıyla kullanılan yöntemler bulunmaktadır.

Bu nedenle nitel araştırma da geçerlik kapsamında inandırıcılık kavramını karşılayan;

Uzun süreli etkileşim

Derin odaklı veri toplama

Çeşitlenme (genleme)

Uzman incelemesi

Katılımcı teyidi

Aktarılabilirlik (transfer edilebilirlik) kavramını karşılayan;

Ayrıntılı betimleme

Amaçlı rnekleme

Nitel araştırma da güvenirlik kapsamında tutarlık kavramını karşılayan;

Tutarlık incelemesi

Teyit incelemesi

Form oluşturulurken bu kavramların temsil ettiği ltleri karşılayan yöntemler formun içeriğine eklenmiştir.

Bu kapsamda "Makale İnceleme Formu"; makalenin adı, makalenin disiplin alanı, karma yöntem türü, nicel boyut için araştırma deseni, nitel boyut için araştırma deseni, nicel boyut için veri toplama araçları, nitel boyut için veri toplama araçları, nicel boyut

için örneklem/çalışma grubu, nitel boyut için örneklem/çalışma grubu, nicel boyut için örneklem/çalışma grubu sayısı, nitel boyut için örneklem /çalışma grubu sayısı, veri analiz yöntemleri (nicel veri analizi, nitel veri analizi), güvenilirlik ve geçerlik bölümlerinden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olan "Makale İnceleme Formu" Ek 1'de sunulmuştur.

3.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Bu araştırmada verilerin çözümlemesinde, betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analizde elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırmada, her bir makale "Makale Sınıflama Formu" kullanılarak incelenmiş ve ardından istatistiksel analiz programına kaydedilmiştir. "Makale Sınıflama Formunun" makalenin araştırma deseni/yöntemi, nicel nitel boyut; araştırma deseni/yöntemi, veri toplama araçları, örneklem, örneklem sayısı ve veri analiz teknikleri ile geçerlik ve güvenilirlik teknikleri kısımları betimsel analiz ile incelenmiştir. Ayrıyeten makalenin yıllarına, dergilere ve disiplin alanlarına göre dağılımı kısmı araştırmacı tarafından betimsel olarak incelenmiş olup, her bir makale önceden belirlenmiş kategorilere göre değerlendirilmiştir. Geçerlik ve güvenilirliğin sağlanmasında değerlendirilen makaleler araştırmacı ve eğitim uzmanı tarafından görüş birliğine dayalı olarak analiz edilmesine dikkat edilmiş ve bu doğrultuda kategorilere son şekli verilmiştir. Araştırma kapsamına alınan karma araştırma yöntemi ile yapılan makaleler belirlenen kategoriler doğrultusunda analiz edilmiş araştırma bulguları, frekans ve yüzde değerleri şeklinde tablolaştırılmıştır. Her kategoriye ilişkin frekans ve yüzdelere ilişkin ayrıntılı açıklamalara yer verilerek alan yazın dikkate alınarak yorumlanmıştır. Araştırmanın dış geçerliğini (aktarılabirlik) sağlamak için araştırma örnekleme ve süreci ayrıntılı bir şekilde açıklanmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM 4. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde makalelerin incelenmesi ile toplanan verilerin istatistiksel analiz sonuçları ve yorumları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

4.1. Bulgular

Bu araştırma kapsamında 98 dergide 2015-2019 yılları arasında eğitim alanında Türkiye adresli 258 makale tespit edilmiştir. Dergilerin tamamı taranarak belirlenen 13 dergi örnekleme alınmıştır. Seçilen dergilerde karma araştırma yöntemi kullanıldığı belirlenen 50 makale analiz edilmiştir.

4.1.1. Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı

Araştırmanın birinci alt amacı, "2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların yayın yıllarına göre dağılımı nasıldır?" şeklinde düzenlenmektedir.

Makalelerin yayın yıllarına göre dağılımları Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Yıllara Göre İncelenen Makale Sayıları

Yıllar	Makale Sayısı
2015	5
2016	10
2017	9
2018	19
2019	7
Toplam	50

Tablo 6'ya göre, makale sayısına bakılarak 2015-2019 yılları arasında Türkiye'de karma araştırma yönteminin en fazla 19 makale ile 2018 yılında kullanıldığı görülmektedir. Bunu 10 makale ile 2016 yılı, 9 makale ile 2017 yılı, 7 makale ile 2019 yılı ve son olarak ta 5 makale ile 2015 yılı takip etmektedir.

4.1.2. Makalelerin Dergilere Göre Dağılımı

Araştırmanın ikinci alt amacı, "2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların yayınlandıkları dergilere göre dağılımı nasıldır?" şeklinde düzenlenmektedir.

Makalelerin yayınlandıkları dergilere göre dağılımları Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7. Makalelerin Yayınlandıkları Dergilere Göre Dağılımları

Dergiler	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kastamonu Eğitim Dergisi (KEF)	10	20
Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	9	18
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	7	14
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (GEFAD)	5	10
Eğitimde Kuram ve Uygulama	4	8
Eğitim ve Bilim (TEDMEM)	3	6
Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi	3	6
Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi	3	6
Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi (JTES)	2	4
Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi (JETPR)	1	2
Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi	1	2
Journal of Computer and Education Research (JCER)	1	2
Milli Eğitim Dergisi	1	2
Toplam	50	100

Tablo 7 incelendiğinde, Türkiye adresli 13 dergide eğitim alanında yayınlanan karma araştırma yöntem kullanıldığı belirlenen toplam 50 makalenin dergilere göre dağılımı verilmiştir. Buna göre en fazla yayın 10 yayımla (%20) Kastamonu Eğitim Dergisi (KEF), 9 yayımla (%18) Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7 yayımla (%14) Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5 yayımla (%10) Gazi

Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (GEFAD), 4 yayımla (%8) Eğitimde Kuram ve Uygulama dergilerinde yapılmıştır. Bu beş dergi dışında yayımlanan makaleleri 3'er yayımla (%6) Eğitim ve Bilim (TEDMEM), Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2 yayımla (%4) Kuramsal Eğitim ve Bilim Dergisi (JTES) ve 1'er yayımla (%2) Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi (JETPR), Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi ve Journal of Computer and Education Research (JCER) takip ettiği görülmektedir.

4.1.3. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Yöntemi ile Yapılan Çalışmaların Disiplinlere Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın üçüncü alt amacı, "2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların disiplinlere göre dağılımı nasıldır?" şeklinde düzenlenmektedir.

Bu alt amaçta karma yöntemin kullanıldığı 50 makalenin hangi disiplin alanlarında, nasıl dağılım gösterdiği araştırılmıştır. Disiplin alanı bağlamında makaleler ilköğretim, ortaöğretim ve diğerleri olmak üzere üç ana kategoride incelenmiştir. İncelenen 50 makalenin 26'sının ilköğretim, 3'ünün ortaöğretim ve 21'inin ise diğer alanlarda yapılmış olduğu görülmektedir. Disiplin alanlarına göre elde edilen bulgular aşağıda ayrı ayrı tablolar halinde sunulmuştur.

Makalelerin ilköğretim alanındaki dağılımları Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8. İlköğretim Alanlarındaki Makalelerin Dağılımları

İlköğretim	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlköğretim	2	7,69
Fen ve Teknoloji Eğitimi	5	19,23
Matematik Eğitimi	5	19,23
Sınıf Öğretmenliği	3	11,53
Okul öncesi Eğitimi	3	11,53
Özel Eğitim	2	7,69
Sosyal Bilgiler Eğitimi	3	11,53
Türkçe Eğitimi	2	7,69

Görsel Sanatlar Eğitimi	1	3,84
Üstün Yetenekli Eğitimi	0	0,0
Toplam	26	100

Not: İlköğretimde yapılan çalışmalardan 2 tanesi ilköğretimin birden çok alanında yapılmış olduğundan özel bir alana dahil edilmeyip tabloda ilköğretim başlığıyla verilmiştir.

Tablo 8'e göre ilköğretim alanında fen ve teknoloji eğitimi ve matematik eğitimi başta olmak üzere 5 (%19,23)'er çalışma, sınıf öğretmenliği okul öncesi eğitimi ve sosyal bilgiler eğitimi alanlarının 3 (%11,53)'er tane çalışma ile karma yöntemi en çok kullanan alanlar olduğu görülmektedir. İlköğretim genelinde yapılan çalışmalar ile Türkçe eğitimi alanında ise 2'şer çalışma yapılarak karma yöntemi kullanan çalışmalar içerisinde %7,69'unu oluşturmaktadır. Karma yöntemin en az kullanıldığı alan ise 1 (%3,84) çalışma ile görsel sanatlar eğitimidir. İncelenen makalelerde üstün yetenekli eğitimi üzerine ise hiçbir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

Makalelerin ortaöğretim alanlarındaki dağılımları Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9. Ortaöğretim Alanlarındaki Makalelerin Dağılımları

Ortaöğretim	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi	1	33,3
Matematik Eğitimi	2	50
Kimya Eğitimi	0	0,0
Biyoloji Eğitimi	0	0,0
Coğrafya Eğitimi	0	0,0
Tarih Eğitimi	0	0,0
Türk Dili Eğitimi	0	0,0
Toplam	3	100

Tablo 9'a göre incelenen makalelerde, yalnızca ortaöğretim matematik eğitimi alanında 2 (%50) çalışma ve fen ve matematik alanları eğitiminde 1 (%33,3) çalışma yapıldığı tespit edilmekle beraber, orta öğretim alanında kimya, biyoloji, coğrafya, tarih ve Türk Dili eğitiminde hiç çalışmaya rastlanmadığı görülmüştür.

Makalelerin diğer disiplin alanlarındaki dağılımları Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10. Diğer Disiplin Alanlarındaki Makalelerin Dağılımları

Diğer Eğitim Alanları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Eğitim Yönetimi, Teftişi Planlaması ve Ekonomisi	3	14,28
Eğitim Psikolojisi	3	14,28
Eğitim Programları ve Öğretim	5	23,80
Eğitim Bilimleri	3	14,28
Rehberlik ve Psikolojik Danışma	1	4,76
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	2	9,52
Yabancı Diller Eğitimi	2	9,52
Beden Eğitimi	1	4,76
Hizmet İçi Eğitim	1	4,76
Lisansüstü Eğitim	0	0,0
Halk Eğitimi	0	0,0
Toplam	21	100

Tablo 10'a göre diğer disiplin alanlarındaki çalışmalar 50 makalenin %42'sini oluşturmakla birlikte belli bir alanda yığılma görülmemektedir. Eğitim programları ve öğretim alanında yapılan çalışmalar diğer disiplin alanlarındaki çalışmaların yaklaşık %23,80'ini oluşturmakla birlikte 5 çalışma ile en fazla karma yöntem kullanılan disiplin alanı olduğu görülmüştür. Aynı zamanda eğitim yönetimi, teftişi planlaması ve ekonomisi alanı ile eğitim psikolojisi ve eğitim bilimleri alanlarında 3'er çalışma yapıldığı belirlenmekle birlikte diğer alanların %14,28'ini oluşturduğu tespit edilmiştir. Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi ile yabancı dil eğitimi (İngilizce) alanında ise toplam 2

(%9,52)'şer çalışmanın karma yöntemle yapıldığı görülmektedir. Rehberlik ve psikolojik danışma, beden eğitimi, hizmet içi eğitim alanında ise 1 (%4,76)'er çalışma ile en az karma yöntem kullanılan alanlar olduğu tespit edilmiştir. Buna karşılık incelenen çalışmalarda lisansüstü eğitim ve halk eğitimi alanında karma yöntemle yürütülen çalışmaya rastlanmadığı görülmektedir.

4.1.4. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Yöntemi ile Yapılan Çalışmaların Karma Yöntem Desenlerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın dördüncü alt amacı,"2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların karma yöntem araştırması desenleri türüne göre dağılımı nasıldır?" şeklinde düzenlenmektedir.

Çalışma kapsamında örnekleme alınan 50 makale karma yöntem desenlerine göre analiz edilmiştir. Tablo 11 çalışmanın karma yöntem araştırması desenlerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 11. Çalışmaların Karma Yöntem Desenlerine Göre Dağılımı

Karma Yöntem Deseni	Frekans (f)	Yüzde (%)
Açıklayıcı (Açımlayıcı)	13	26,0
Keşfedici (Sıralı)	3	6,0
Çeşitleme (Üçgenleme-Yakınsayan Paralel)	10	20,0
Çok aşamalı	0	0,0
İç içe (Gömülü)	5	10,0
Dönüştürücü	0	0,0
Diğer	6	12,0
Rapor Edilmemiş	13	26,0
Toplam	50	100

Tablo 11 incelendiğinde, 50 makaleden en fazla tercih edilen desen 13 makale (%26) ile açıklayıcı (açımlayıcı) desen olmuştur. Bunu 10 makale (%20) ile çeşitleme deseni diğer adı ile üçgenleme veya yakınsayan paralel desen takip etmektedir. Geriye

kalan çalışmalar 6 makale (%12) ile diğer desenler, 5 makale (%10) iç içe (gömülü) desen, 3 makale (%6) ile de keşfedici (sıralı) desen olmak üzere dağılım göstermiştir. Türkiye adresli eğitim alanında karma yöntem kullanılan makalelerde dönüştürücü desen ile çok aşamalı desen kullanılmadığı görülmüştür. İncelenen 13 makalede (%26) karma yöntem desenlerinin türü belirtilmemiştir.

4.1.5. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nicel Araştırma Yöntemine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın beşinci alt amacı,"2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyut araştırma desenleri türüne göre dağılımı nasıldır? " şeklinde düzenlenmektedir.

Çalışma kapsamında örnekleme alınan 50 makale karma yöntem desenlerine göre analiz edilmiş, makalelerde nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı belirtilmiştir. Bu nedenle nicel boyutu ayrıyeten incelenmiş nicel yöntemlerin kendi içerisinde deneysel ve deneysel olmayan yöntem olarak ayrıldığı görülmüştür. Makalelerde deneysel yöntem desenleri ile deneysel olmayan yöntem desenlerinin ayrı ayrı dağılımlarına bakılmıştır.

Buna göre Tablo 12 çalışmaların nicel boyutunun yöntem ve desen dağılımını göstermektedir.

Tablo 12. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nicel Boyutunun Yöntem ve Desenlerine Göre Dağılımı

NİCEL BOYUT			
Yöntemi	Deseni	Frekans (f)	Yüzde (%)
Deneysel	Gerçek Deneysel	4	8,0
	Yarı Deneysel	11	22,0
	Zayıf Deneysel	3	6,0
Deneysel Olmayan	Betimsel Tarama	7	14,0
	İlişkisel Tarama	0	0,0
	Karşılaştırmalı Tarama	0	0,0

Diğer	3	6,0
Rapor Edilmemiş	22	44,0
Toplam	50	100

Tablo 12 incelendiğinde, 50 makalenin 28 (%56)' inde çalışmaların nicel boyutunun hangi yöntem ile yapıldığı belirtilmiştir. Buna göre nicel boyutta 18 makalenin (%36) deneysel yöntemi tercih ettiği ve 7 makalenin (%14) deneysel olmayan yöntemi tercih ettiği görülmekte olup, 3 makalenin ise (%6) diğer nicel yöntemleri tercih ettiği görülmüştür. Makalelerde deneysel yöntemlerin kendi içerisinde en çok tercih edilenleri sırasıyla 11 makale (%22) ile yarı deneysel, 4 makale ile (%4) gerçek deneysel ve 3 makale ile (%6) zayıf deneysel desenler olduğu bulunmuştur. Deneysel olmayan desenlerde ise, 7 makale (%14) ile yalnızca betimsel tarama yönteminin kullanıldığı diğer deneysel olmayan yöntemlerin hiç kullanılmadığı görülmüştür.

Çalışmalar incelendiğinde, 3 makalede (%6) nicel yöntemlerin kullanıldığı görülmüş olup, çalışmaların 22 (%44)'sinde nicel kısmının ayrı olarak ele alınmadığı tespit edilmiş olup, sadece karma yöntem kullanılmıştır ifadesi ile çalışmaların yöntem kısmının açıklandığı tespit edilmiştir.

4.1.6. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nitel Araştırma Yöntemine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın altıncı alt amacı, "2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nitel boyut araştırma desenleri türüne göre dağılımı nasıldır?" şeklinde düzenlenmektedir.

Çalışma kapsamında örnekleme alınan 50 makale karma yöntem desenlerine göre analiz edilmiş, makalelerde nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı belirtilmiştir. Bu nedenle çalışmaların nicel boyutu gibi nitel boyutu da ayrıca incelenmiş, nitel yöntemler ise kendi içerisinde etkileşimli ve etkileşimli olmayan yöntem olarak ayrıldığı görülmüştür. Makalelerde etkileşimli desenleri ile etkileşimli olmayan yöntem desenlerinin ayrı ayrı dağılımlarına bakılmıştır.

Buna göre Tablo 13 çalışmaların nitel boyutunun yöntem ve desen dağılımını göstermektedir.

Tablo 13. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nitel Boyutunun Yöntem ve Desenlerine Göre Dağılımı

NİTEL BOYUT			
Yöntemi	Deseni	Frekans (f)	Yüzde (%)
	Kültür Analizi	0	0,0
	Olgu bilim (Fenomonoloji)	1	2,0
	Kuram Oluşturma	0	0,0
Etkileşimli	Örnek Olay (Durum Çalışması)	10	20,0
	Eleştirel Çalışma	0	0,0
	Tarama Modeli	1	2,0
	Eylem Araştırması	1	2,0
Etkileşimli	Kavram Analizi	0	0,0
Olmayan	Tarihsel Analiz	0	0,0
	Meta Analiz	0	0,0
	Diğer	2	4,0
	Rapor Edilmemiş	35	70,0
	Toplam	50	100

Tablo 13 incelendiğinde, 50 makalenin 15 (%30)' inde çalışmaların nitel boyutunun hangi yöntem ile yapıldığı belirtilmiştir. Buna göre çalışmaların nitel boyutunda 13 makalenin (%26) etkileşimli yöntemi tercih ettiği görülmüş, buna rağmen etkileşimli olmayan yöntemin ise hiç tercih edilmediği tespit edilmiştir. 2 (%4) makalenin ise diğer nitel yöntemleri tercih ettiği görülmüştür. Makalelerde etkileşimli yöntemlerin kendi içerisinde en çok tercih edilene 10 makale (%20) ile örnek olay (durum çalışması) olduğu bulunmuştur. Geriye kalan yöntemlerin 1(%2)'er makale ile olgu bilim

(fenomonoloji), tarama modeli ve eylem araştırması yöntemi ile yapıldığı tespit edilmiş olup, eşit şekilde dağılım gösterdiği görülmüştür.

Çalışmalar incelendiğinde, 35 makalede (%70) nitel kısmının ayrı olarak ele alınmadığı tespit edilmiş olup, sadece nicel kısmının açıklandığı veya karma yöntem kullanılmıştır ifadesi ile çalışmaların yöntem kısmının açıklandığı tespit edilmiştir.

4.1.7. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nicel Veri Toplama Araçlarının Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın yedinci alt amacı 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyut veri toplama araçları türüne göre dağılımı nasıldır? şeklinde düzenlenmektedir.

İncelenen makalelerde nicel ve nitel yöntemlere uygun veri toplama araçları tercih edilmiştir. Karma yöntem araştırmalarında nicel ve nitel boyut ayrı ayrı ele alındığı için veri toplama araçları da, nicel veri toplama araçları ve nitel veri toplama araçları olarak iki ayrı bölümde ele alınmış olup, aynı şekilde frekans ve yüzde dağılımına bakılmıştır.

Tablo 14 çalışmaların nicel boyutunda kullanılan veri toplama araçlarının dağılımını göstermektedir.

Tablo 14. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nicel Boyut Kısmında Kullanılan Veri Toplama Araçları Dağılımı

NİCEL BOYUT		
Veri Toplama Araçları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Gözlem	3	4,0
Görüşme Formu	0	0,0
Başarı Testleri	8	10,6
Tutum/Algı/Kişilik/Yetenek Testleri	3	4,0
Anket/Ölçek	38	50,6

Dokümanlar (Kitap, Günlük, Belge)	1	1,3
Alternatif Değerlendirme Araçları (Kavram Haritası, Portfolyo v.b)	7	9,3
Diğer (Sesli Düşünme Tekniği, Bilgi Formu, Kişisel Bilgi Formu)	15	20,0
Toplam	75	100

Tablo 14 incelendiğinde, 50 makalede nicel veri toplanırken en çok kullanılan veri toplama aracı 38 tane ile anket/ölçektir. Toplam yüzdeye göre (%50,6) önemli bir yüzdeye sahip olduğu bulunmuştur. Nicel boyutta veri toplanırken görüşme formunun hiç kullanılmadığı, dolayısıyla nicel veri toplanırken görüşme formuna ihtiyaç duyulmadığı görülmektedir. Araştırma sonucuna göre, makalelerde en fazla tercih edilen diğer veri toplama aracı 15 tane (%15) ile diğer (sesli düşünme tekniği, bilgi formu, kişisel bilgi formu) veri toplama araçlarıdır. Genellikle bu araçlar anket uygulanmadan önce toplanması gereken bilgileri kapsayan veri toplama araçları olması sebebiyle gerekli olduğu, bu nedenle anketten sonra en fazla yüzdeye sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada 8 tane (%10,6) başarı testi ve 7 tane (%9,3) alternatif değerlendirme araçları (kavram haritası, portfolyo v.b) kullanıldığı görülmektedir. Makalelerde gözlem ve tutum/algı/yetenek testleri ise 3'er (%4) tane ile eşit şekilde dağılım göstermektedir. En az tercih edilen ise, 1 tane (%1,3) ile dokümanlar (kitap, günlük, belge) olduğu bulunmuştur.

50 makalede, aynı veri toplama aracının özelliğine sahip birden fazla veri toplama aracı kullanılması sebebiyle ya da bir araştırma kapsamında veri toplanırken birden fazla veri toplama aracına ihtiyaç duyulması sebebiyle toplam veri toplama aracı sayısı 50 makalede nicel boyutta 75 tane ile önemli bir sayıya sahiptir. Bu bulguya dayanarak araştırmanın kapsamlı geçerli ve güvenilir olması açısından veri toplama araçlarına ihtiyaç olduğu apaçiktir.

4.1.8. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nitel Veri Toplama Araçlarının Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın sekizinci alt amacı 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nitel boyut veri toplama araçları türüne göre dağılımı nasıldır? şeklinde düzenlenmektedir.

Makaleler incelenirken, nitel boyutta veri toplama araçlarının aynı olmasına dikkat edilerek makale sınıflama formu hazırlanmıştır. Bunun nedeni, karma yöntemle yapılan araştırmaların nitel boyutunun nicel boyuta göre farklılıklarının analiz edilebilmesidir.

Tablo 15 çalışmaların nitel boyutunda kullanılan veri toplama araçlarının dağılımını göstermektedir.

Tablo 15. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nitel Boyut Kısmında Kullanılan Veri Toplama Araçları Dağılımı

NİTEL BOYUT		
Veri Toplama Araçları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Gözlem	4	6,7
Görüşme Formu	36	61,01
Başarı Testleri	0	0,0
Tutum/Algı/Kişilik/Yetenek Testleri	1	1,69
Anket/Ölçek	9	15,25
Dokümanlar (Kitap, Günlük, Belge)	1	1,69
Alternatif Değerlendirme Araçları (Kavram Haritası, Portfolyo v.b)	0	0,0
Diğer (Sesli Düşünme Tekniği, Bilgi Formu, Kişisel Bilgi Formu)	8	13,5
Toplam	59	100

Tablo 15 incelendiğinde, 50 makalede nitel veri toplanırken en çok kullanılan veri toplama aracı 36 tane ile görüşme formudur. Toplam yüzdeye göre (%61,01) önemli bir yüzdeye sahip olduğu bulunmuştur. Nicel boyutta veri toplanırken görüşme formunun hiç kullanılmadığı bulgusuna dayanarak, görüşme formunun nitel bir veri toplama aracı olarak kullanıldığı daha doğru bir ifade ile görüşme formu nitel boyutta veri toplanırken en fazla kullanılan bir veri toplama aracıdır denilebilir. Araştırma sonucuna göre, makalelerde en fazla tercih edilen diğer veri toplama aracı 9 tane (%15,25) ile anket/ölçektir. Bu durum nicel boyutta da %50,6 önemli bir yüzde olduğu bulgusu ile kıyaslanırsa nicel boyut ve nitel boyut kısmında toplamda 47 anket/ölçek (%35) kullanıldığı ve anket/ölçeklerin bir çalışmada hem nitel boyut hem de nicel boyut için önemli ve tercih edilen bir veri toplama aracı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Makalelerde, en fazla tercih edilen diğer veri toplama aracı 8 tane (%13,5) ile diğer (sesli düşünme tekniği, bilgi formu, kişisel bilgi formu) veri toplama araçlarıdır. Diğer (sesli düşünme tekniği, bilgi formu, kişisel bilgi formu) veri toplama araçlarının nicel boyut veri toplama araçlarındaki sayı ile yaklaşık aynı olduğu ve anket/ölçek ile yaklaşık olarak birlikte kullanıldığı bulgusuna göre, bu durumun anket/ölçek kullanılma yüzdesi ile dengeli olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada 4 tane (%6,7) gözlem formu kullanıldığı, bu durum nicel boyut veri toplama aracı ile paralellik gösterdiği görülmektedir. Buna göre gözlem hem nicel boyut hem nitel boyut için eşit öneme sahiptir. Makalelerde, tutum/algı/yetenek testleri ile dokümanlar (kitap, günlük, belge) 1'er (%1,69) tane ile eşit şekilde dağılım göstermektedir. En az tercih edilen nicel boyutta kullanılan veri toplama araçlarına göre de genelleme yapmamız gerekirse, dokümanlar (kitap, günlük, belge) olduğu söylenilebilir.

Araştırmada başarı testi ve alternatif değerlendirme araçlarının (kavram haritası, portfolyo v.b) nitel boyut veri toplama aracı olarak hiç kullanılmadığı görülmektedir. Bu durum başarı testi ve alternatif değerlendirme araçlarının (kavram haritası, portfolyo v.b) nicel bir veri toplama aracı olarak tercih edildiğini göstermektedir.

50 makalede, nicel boyutta toplam veri toplama aracı sayısı 75 tane ile önemli bir sayıya sahiptir. Aynı durum nitel boyut için de söz konusudur. 50 makale de nitel boyutta kullanılan veri toplama aracı sayısı 59 tanedir. Nitel boyut ve nicel boyutta

kullanılan veri toplama aracı sayısı toplamda 50 makale de 134 tane'dir. Buna göre çalışmalarda birden fazla veri toplama aracı kullanıldığı görülmektedir.

4.1.9. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nicel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubuna İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın dokuzuncu alt amacı "2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyut örneklem grubuna göre dağılımı nasıldır? şeklinde düzenlenmektedir.

Tablo 16 Türkiye adresli eğitim alanında karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nicel boyut örneklem türlerine göre dağılımını göstermektedir.

Araştırmada 50 makale incelenmiş, fakat bazı çalışmalarda birden çok örneklem türü kullanıldığından dolayı çalışma sayısı ile örneklem sayısı eşit sayıda bulunmamıştır. Bu nedenle tabloda verilen örneklem sayısı frekanslarının toplamı 50' den fazladır

Tablo 16. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nicel Boyut Örneklem Türüne Göre Dağılımı

NİCEL BOYUT		
Örneklem	Frekans (f)	Yüzde (%)
Okul öncesi	4	7,40
İlköğretim (1-4)	1	1,85
Ortaokul (5-8)	10	18,51
Lise (9-12)	2	3,70
Lisans	18	33,3
Lisansüstü	0	0,0
Öğretmenler	14	25,92
Yöneticiler	2	3,70
Veliler	2	3,70
Öğretim Elemanları	0	0,0

Diğer	1	1,85
Toplam	54	100

Tablo 16 incelendiğinde, 50 makalenin nicel boyutunda 18 tane (%33,3) çalışmada en fazla lisans düzeyi öğrencilerinden örneklem alınan çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Araştırmada ikinci sırayı 14 (%25,92) çalışmada, öğretmenlerden oluşan örneklem grubu oluşturmuştur. Öğretmenleri, 10 (%18,51) çalışmada, ortaokul (5-8) öğrencileri takip etmektedir. Araştırmanın sonuçları incelediğinde, 4 (%7,40) çalışmada okul öncesi öğrencileri örneklem grubunu oluşturmaktadır. Lise (9-12) öğrencileri, yöneticiler ve veliler 2 (%3,70)'şer çalışma ile eşit dağılıma sahip örneklem grubunu oluşturmuştur. İlköğretim (1-4) öğrencileri ve diğer örneklem grubuyla yapılan çalışma sayısı 1 tane (%1,85) ile az bir yüzdeliğe sahiptir. Tablo 16'ya bakıldığında yapılan çalışmaların hiçbirinde nicel boyutta örneklem grubu olarak lisansüstü öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının örnekleme alınmadığı dikkati çeken bir durumdur.

4.1.10. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nitel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubuna İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın onuncu alt amacı "2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nitel boyut örneklem grubuna göre dağılımı nasıldır? şeklinde düzenlenmektedir.

Tablo 17 Türkiye adresli eğitim alanında karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nitel boyut örneklem türlerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 17. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nitel Boyut Örneklem Türüne Göre Dağılımı

NİTEL BOYUT		
Örneklem	Frekans (f)	Yüzde (%)
Okul öncesi	1	1,92
İlköğretim (1-4)	2	3,84
Ortaokul (5-8)	9	17,30

Lise (9-12)	1	1,92
Lisans	17	32,69
Lisansüstü	0	0,0
Öğretmenler	17	32,69
Yöneticiler	3	5,76
Veliler	2	3,84
Öğretim Elemanları	0	0,0
Diğer	0	0,0
Toplam	52	100

Tablo 17 incelendiğinde, 50 makalenin nitel boyutunda 17 (%32,69)'şer tane çalışmada en fazla sırayı eşit olarak lisans düzeyi öğrencilerinden ve öğretmenlerden örneklem alınan çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu durum araştırmanın nicel boyutta örneklem alınan grup ile paralellik göstermektedir. Araştırmada ikinci sırayı 9 (%17,30) çalışmada, ortaokul (5-8) öğrencileri takip etmektedir. 3 (%5,76) çalışmada ise, yöneticiler örneklem grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde, ilköğretim (1-4) öğrencileri ve veliler 2 (%3,84) çalışma ile eşit dağılıma sahip örneklem grubunu oluşturduğu görülmektedir. Araştırmanın nitel boyutunda okul öncesi ve lise öğrencileri 1 (%1,92)'er çalışma ile eşit dağılım göstermesi ile birlikte en az yüzdeliğe sahiptir. Tablo 17'ye bakıldığında yapılan çalışmaların hiçbirinde nitel boyutta örneklem grubu olarak lisansüstü öğrencilerinin öğretim elemanlarının ve diğer örneklem grubunun örneklem olarak seçilmediği dikkati çekmektedir.

Bulgular incelendiğinde hem nicel boyutta hem de nitel boyutta örneklem grubu olarak en fazla yüzdeye sahip lisans öğrencileri, öğretmenler ve ortaokul (5-8) öğrencileri örneklem olarak seçilmiştir. Bu bulguya dayanarak eğitim alanında en fazla araştırmaların bu örneklem grupları ile yapıldığı tespit edilmiştir. İncelenen makalelerde eğitim alanında lisansüstü öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının örneklem olarak hiç kullanılmadığı görülmektedir.

4.1.11. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nicel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubu Büyüklüğüne İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın on birinci alt amacı "2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyut örneklem büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?" şeklinde düzenlenmektedir.

Tablo 18 Türkiye adresli eğitim alanında karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nicel boyut örneklem büyüklüğüne göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 18. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nicel Boyut Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı

NİCEL BOYUT		
Örneklem Büyüklüğü	Frekans (f)	Yüzde (%)
1-10 arası	1	2,0
11-30 arası	4	8,0
31-100 arası	23	46,0
101-300 arası	14	28,0
301-1000 arası	6	12,0
1000'den fazla	2	4,0
Toplam	50	100

Tablo 18'e göre Türkiye'de eğitim alanında karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmalarda araştırma sonucunda 50 makalenin nicel boyutu incelendiğinde, uygulama yapılan en fazla 23 (%46,0) ile 31-100 aralığında örneklem sayılarıyla çalışıldığı görülmektedir. Bu aralıktan sonra en fazla, 14 (%28) ile 101-300 aralığı kullanıldığı bulunmuştur. Bu aralığı 6 (%12) çalışma ile 301-1000 aralığı 4 (%8) çalışma ile 11-30 aralığı 2 (%4) çalışma ile 1000'den fazla örneklem sayısını oluşturan araştırmalar takip etmektedir. En az çalışılan örneklem sayısı 1 (%2) çalışma ile 1-10 arası aralığıdır.

4.1.12. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nitel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubu Büyüklüğüne İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın on ikinci alt amacı "2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyut örneklem büyüklüğüne göre dağılımı nasıldır?" şeklinde düzenlenmektedir.

Tablo 19 Türkiye adresli eğitim alanında karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nitel boyut örneklem büyüklüğüne göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 19. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nitel Boyut Örneklem Büyüklüğüne Göre Dağılımı

NİTEL BOYUT		
Örneklem Büyüklüğü	Frekans (f)	Yüzde (%)
1-10 arası	12	24,0
11-30 arası	23	46,0
31-100 arası	8	16,0
101-300 arası	4	8,0
301-1000 arası	3	6,0
1000'den fazla	0	0,0
Toplam	50	100

Tablo 19'e göre Türkiye'de eğitim alanında karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmalarda araştırma sonucunda 50 makalenin nitel boyutu incelendiğinde, uygulama yapılan en fazla 23 (%46,0) ile 11-30 aralığında örneklem sayılarıyla çalışıldığı görülmektedir. Bu aralıktan sonra en fazla 12 (%24) ile 1-10 aralığı kullanıldığı bulunmuştur. Bu aralığı 8 (%16) çalışma ile 31-100 aralığı, 4 (%8) çalışma ile 101-300 aralığı, 3 (%6) çalışma ile 301-1000 aralığında bulunan örneklem sayısını oluşturan araştırmalar takip etmektedir. Araştırmaların nitel boyutunda 1000'den fazla örneklem sayısını oluşturan araştırmaların hiç kullanılmadığı dikkat çekicidir.

4.1.13. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nicel Boyut Veri Analiz Tekniklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın on üçüncü alt amacı "2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel veri analiz teknikleri türüne göre dağılımı nasıldır?" şeklinde düzenlenmektedir.

İncelenen 50 makalede, nicel ve nitel yöntemlere uygun veri analiz teknikleri tercih edilmiştir. Karma yöntem araştırmalarında nicel ve nitel boyut ayrı ayrı ele alındığı için veri analiz teknikleri de nicel veri analiz teknikleri ve nitel veri analiz teknikleri olarak iki ayrı bölümde ele alınmış olup frekans ve yüzde dağılımına bakılmıştır.

Nicel veri analiz teknikleri, betimsel (descriptive) ve kestirimsel (inferential) veri analiz teknikleri olarak ikiye ayrılmakta olup betimsel (descriptive) veri analiz teknikleri kendi içerisinde alt kategorilere (frekans/yüzde, ortalama-standart sapma, grafiklerle gösterim) ayrılmaktadır. Kestirimsel (inferential) veri analiz teknikleri de kendi içerisinde alt kategorilere (korelasyon analizi, t-testi, ANOVA, ANCOVA, MANOVA, MANCOVA, faktör analizi, regresyon analizi, non-parametrik testler, yapısal eşitlik modeli, path analizi) ayrılmaktadır.

Tablo 20 Karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyut veri analiz tekniklerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 20. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nicel Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımı

NİCEL VERİ ANALİZ YÖNTEMLERİ			
Kategori	Alt Kategori	Frekans (f)	Yüzde (%)
Betimsel (Descriptive)	Frekans/Yüzde	18	15,0
	Ortalama-Standart Sapma	28	23,3
	Grafikle Gösterim	4	3,3
	Korelasyon Analizi	8	6,6
	t-testi	23	19,16

	ANOVA	10	8,3
	ANCOVA	3	2,5
Kestirimsel (İnferential)	MANOVA	1	0,83
	MANCOVA	1	0,83
	Faktör Analizi	0	0,0
	Regresyon Analizi	1	0,83
	Non-Parametrik Testler	16	13,3
	Yapısal Eşitlik Modeli	1	0,83
	Path Analizi	0	0,0
	Rapor Edilmemiş	0	0,0
	Diğer	6	5
	Toplam	120	100

Tablo 20 incelendiğinde, makalelerin 50'sinde betimsel (descriptive) 64'ünde kestirimsel (inferential) ve 6'sında diğer veri analiz tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir. Betimsel (descriptive) analiz yapılan makalelerin 18 (%15)'inde frekans/yüzde değerleri, 28 (%23,3)'inde ortalama-standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca 4 (%3,3) makalede grafiklerle gösterim yapılmıştır. Bu bulguya göre betimsel (descriptive) veri analiz tekniklerinden en fazla tercih edilen kategori ortalama-standart sapma olduğu görülmüştür.

Kestirimsel (inferential) veri analiz yapılan makalelerin 23 (%19,16)'ünde t-testi, 16 (%13,3)'sında non-parametrik testler, 10 (%8,3)'unda ANOVA (varyans analizi), 8 (%6,6)'inde korelasyon analizi ve 3 (%2,5)'ünde ANCOVA (kovaryans analizi) kullanılmıştır. 6 (%5) makalede ise diğer nicel veri analiz tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir. Kestirimsel (inferential) veri analiz yapılan makalelerde en az kullanılan veri analiz teknikleri 1 (%0,83)'er makale ile MANOVA (çok değişkenli varyans analizi), MANCOVA (çok değişkenli kovaryans analizi), regresyon analizi ve yapısal eşitlik modeli olduğu tespit edilmiştir. Buna karşılık nicel veri analizi yapılırken kestirimsel (inferential) analiz tekniklerinden path analizi ve faktör analizinin hiç kullanılmadığı

dikkat çekicidir. Ayrıca bütün makalelerde, nicel veri analiz tekniklerinden hangisinin kullanıldığı belirtilmiştir.

4.1.14. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nitel Boyut Veri Analiz Tekniklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın on dördüncü alt amacı "2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların nitel veri analiz teknikleri türüne göre dağılımı nasıldır?" şeklinde düzenlenmektedir.

Nitel veri analiz teknikleri kendi içerisinde içerik analizi, betimsel (descriptive) analiz, doküman inceleme ve içerik-betimsel veri analiz teknikleri olarak ayrılmaktadır. Nitel veri analiz tekniklerinin frekans ve yüzde dağılımına bakılmıştır.

Tablo 21 Karma yöntemle yapılan çalışmaların nitel boyut veri analiz tekniklerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 21. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmaların Nitel Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımı

NİTEL VERİ ANALİZ YÖNTEMLERİ		
Nitel Analiz	Frekans (f)	Yüzde (%)
İçerik Analizi	24	46,15
Betimsel Analiz	10	19,23
Doküman İnceleme	0	0,0
İçerik-Betimsel Analiz	8	15,38
Diğer	8	15,38
Rapor Edilmemiş	2	3,84
Toplam	52	100

Tablo 21 incelendiğinde, makalelerin nitel boyutunda 50 makalede nitel veri analiz teknikleri kullanıldığı tespit edilmiştir. Nitel veri analizi yapılan makalelerin 24

(%46,15)'ünde içerik analizi, 10 (%19,23)'un da betimsel (descriptive) analiz, 8 (%15,38)'er tanesinde içerik-betimsel analiz ve diğer analiz teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca 2 (%3,84) makalede nitel veri analiz tekniği olarak ne kullanıldığı hiç belirtilmemiştir. Nitel analiz tekniklerinden doküman inceleme tekniği hiçbir makalede kullanılmadığı dikkat çekicidir.

4.1.15. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Güvenirlik Yöntemlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın on beşinci alt amacı 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmalar güvenirlik yöntemleri türüne göre dağılımı nasıldır? şeklinde düzenlenmektedir.

Tablo 22 Karma yöntemle yapılan çalışmalarda kullanılan güvenirlik yöntemlerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 22. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Güvenirlik Yöntemlerine Göre Dağılımı

GÜVENİRLİK		
Yöntem	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cronbach's Alpha	22	30,55
KR 20-KR 21	8	11,11
Kappa Katsayısı	0	0,0
Diğer	41	56,94
Rapor Edilmemiş	1	1,38
Toplam	72	100

Tablo 22 incelendiğinde, makalelerde en fazla tercih edilen güvenirlik yöntemi 41 (%56,94) makale ile diğer güvenirlik yöntemleridir. Diğer güvenirlik yöntemlerinde uzman görüşü, tutarlık incelemesi, teyit incelemesi yöntemleri bulunmaktadır. Araştırmada, 22 (%30,55) makale ile ikinci tercih edilen güvenirlik yöntemi ise Cronbach's Alpha güvenirlik katsayısı olduğu tespit edilmiştir. 8 (%11,11) makalede ise KR 20-KR 21 güvenirlik yöntemi kullanılmıştır. Karma araştırma yöntemi

ile yapılan çalışmalarda, kappa uyum katsayısı kullanılmadığı dikkat çekicidir. Ayrıca araştırma sonucunda 1 (%1,38) çalışmada kullanılan güvenilirlik yönteminden hiç bahsedilmediği görülmüştür.

4.1.16. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Geçerlik Yöntemlerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Araştırmanın on altıncı alt amacı 2015-2019 yılları arasında karma yöntemle yapılan çalışmaların geçerlik yöntemleri türüne göre dağılımı nasıldır? şeklinde düzenlenmektedir.

Tablo 23 Karma yöntemle yapılan çalışmalarda kullanılan geçerlik yöntemlerine göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 23. Karma Yöntemle Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Geçerlik Yöntemlerine Göre Dağılımı

GEÇERLİK		
Yöntem	Frekans (f)	Yüzde (%)
Uzman Görüşü	37	29,36
Faktör Analizi	12	9,52
Katılımcı Teyidi	27	21,42
Uzun Süreli Etkileşim	7	5,55
Derin Odaklı Veri Toplama	8	6,34
Çeşitleme (Üçgenleme)	2	1,58
Ayrıntılı Betimleme	18	14,28
Amaçlı Örneklem	2	1,58
Diğer	10	7,93
Rapor Edilmemiş	3	2,38
Toplam	126	100

Tablo 23 incelendiğinde, makalelerde en fazla tercih edilen geçerlik yöntemi 37 (%29,36) makale ile uzman görüşü olduğu, 27 (%21,42) makalede katılımcı teyidinin kullanıldığı, 18 (%14,28) makalede ise ayrıntılı betimleme yönteminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Faktör analizi 12 (%9,52) makalede, diğer geçerlik yöntemleri ise 10 (%7,93)

makalede kullanıldığı görülmektedir. 8 (%6,34) makalede derin odaklı veri toplama yöntemi kullanılmıştır. 7 (%5,55) makalede uzun süreli etkileşim yöntemi tercih edilmiştir. 2 (%1,58) 'şer makalede ise çeşitleme (üçgenleme) ile amaçlı örnekleme kullanılarak eşit bir şekilde dağılım göstermiştir. Ayrıca karma araştırma yöntemi ile yapılan makalelerin 3 (2,38)'ünde kullanılan geçerlik yönteminden hiç bahsedilmediği görülmüştür.

Makalelerde veri toplama aracının geliştirilmesi ve uygulanması bölümleri önemli yer tutmaktadır. Buna göre araştırmanın verilerini toplamak için kullanılan veri toplama aracının nasıl geliştirildiği, hangi aşamaların izlendiği bilgileri makalelerde yer almaktadır. " Veri toplama Araçları " ve " Verilerin Analizi " başlığı altında geçerlik ve güvenilirlik bilgilerinin açıklandığı tespit edilmiştir.

İncelenen çalışmaların 21'inde araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği, nicel ölçme araçlarının geçerliği, güvenilirliği, nitel ölçme araçlarının geçerliği ve güvenilirliği ayrı ayrı belirtilerek, " veri toplama araçlarının geçerliği ve güvenilirliği " kapsamında değerlendirilmiş olduğu görülmüş, " Verilerin Analizi " başlığı altında nitel veya nicel ölçme araçlarının geçerlik ve güvenilirliği teyit edilerek araştırmanın geçerliliği ve güvenilirliği kapsamında değerlendirildiği ayrıca geçerlik ve güvenilirlik ile ilgili açıklama yapılmaya gerek duyulmadığı tespit edilmiştir.

İncelenen çalışmaların 9'unda " veri toplama araçları " başlığı altında veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirlik ile ilgili bilgilerin tamamının yer aldığı, ayrıyeten geçerlik ve güvenilirlikten bahsedilmediği, 3 çalışmada " veri toplama araçlarının " sadece güvenilirliği açıklanmıştır. 2 çalışmada "veri toplama araçlarının" sadece geçerliği açıklandığı tespit edilmiştir.

3 çalışmada ise " veri toplama araçlarının " sadece güvenilirliği bahsedilmiş verilerin analizi kısmında " nitel verilerin analizi " başlığı altında geçerlik ve güvenilirlik açıklanmıştır. 1 çalışmada ölçme araçlarının geçerlik ve güvenilirliği bahsedilmeyerek, "nitel verilerin analizi" başlığı altında nitel geçerlik ve güvenilirlik açıklanmıştır. 1 çalışmada ise verilerin analizi başlığı altında nitel ve nicel analizlerin geçerliği ve güvenilirliği olarak açıklama yapılmıştır.

İncelenen makalelerin 8'inde " veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirliği " başlığı altında veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirlik bilgilerinin tamamı verilmekle birlikte, ayrıyeten araştırmancının geçerlik ve güvenilirliği ile ilgili bilgiler de yer almaktadır.

İncelenen makalelerin 1'inde geçerlik ve güvenilirlik ile ilgili bilgilerden hiç bahsedilmediği görülmüştür.

İncelenen makalelerin 1'inde geçerlik ve güvenilirlik özellikle belirtilmemiş, araştırmacı tanımlardan geçerlik ve güvenilirlik bilgisine ulaşmıştır.

4.2. Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde 2015-2019 yılları arasında Türkiye'deki eğitim alanında 13 önemli dergide yayınlanmış karma araştırma yöntemi ile yapılan 50 makale incelenmiştir. Makalelerin yayınlandıkları yıllara ve dergilere, disiplin alanlarına, karma yöntem desenleri türüne, örneklem türlerine, örneklem sayısına, kullanılan veri analiz teknikleri türüne, geçerlik güvenilirlik yöntemlerine göre analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgular ile ilgili alan yazındaki diğer araştırmacıların bulguları karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

4.2.1. Makalelerin Yıllara Göre Dağılımı İle İlgili Yorumlar

Araştırmanın birinci alt amacı ile ilgili olarak yapılan incelemede, makalelerde belirlenen 5 yıllık süreçte Türkiye adresli makaleler içerisinde karma araştırma yönteminin en fazla kullanıldığı yıl 2018 (19 makale)' dir. Bunu 2016 (10 makale) 2017 (9 makale) ve 2019 (7 makale) yılları takip etmektedir. 2015 (5 makale) yılında karma araştırma yöntemi kullanılma oranı en az olan yıldır. İncelenen çalışmalara bakıldığında, son yıllarda Türkiye'de eğitim alanında araştırmacıların karma yöntemi makalelerde kullandığı söylenilebilir. Gökçek vd. (2013), Kocaman ve Karoğlu (2015) çalışmalarında, karma yöntemin son yıllarda araştırma makalelerinde yararlanılan yöntemler olarak kullanıldığını ve karma yöntemi kullanan araştırmacı sayısında artış olduğu yönünde değerlendirme yapmışlardır.

Bu bulgulardan hareketle son yıllardaki süreç düşünüldüğünde eğitim alanında Türkiye adresli makalelerde karma araştırma yönteminin kullanımında düzenli bir artış yoktur. Ancak karma araştırma yönteminin tercih edilme oranının arttığı söylenilebilir.

4.2.2. Makalelerin Dergilere Göre Dağılımı İle İlgili Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemini kullanan makalelerin dergilere göre dağılımı göz önüne alındığında ise, Kastamonu Eğitim Dergisi, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergilerinin karma yöntemle yapılmış çalışmaları daha çok yayınladığı söylenilebilir. Elde edilen bu bulguların, Gökçek vd. (2013), Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nin karma yöntemle yapılmış çalışmaları daha çok yayınladığı bulguları ve sonuçları incelemeye aldığımız makaleler kapsamında araştırma bulgusunu desteklemektedir.

Karma araştırma yöntemi ile yapılan makalelerin büyük çoğunluğunun, Türkiye'nin gelişmiş olarak nitelendirilebilecek olan üniversitelerin (Hacettepe, Gazi, Mersin ve Kastamonu) yayınlamış olduğu dergilere ait olduğu görülmektedir.

4.2.3. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Yöntemi ile Yapılan Çalışmaların Disiplin Alanlarına Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemini kullanan makalelerin disiplin alanlarına göre dağılımına bakıldığında, ilköğretim alanında Fen ve Teknoloji Eğitimi (%19,23) ve Matematik Eğitimi (%19,23) başta olmak üzere Sınıf Öğretmenliği Eğitimi (%11,53), Okul Öncesi Eğitimi (%11,53) ve Sosyal Bilgiler Eğitimi (%11,53) alanlarının karma yöntemi en çok kullanan alanlar olduğu, buna karşılık Üstün Yetenekli Eğitimi alanında karma araştırma yöntemini kullanan makaleye rastlanmamıştır. Ortaöğretim alanlarında ise, Ortaöğretim Matematik Eğitimi (%50) ve Ortaöğretim Fen ve Matematik Eğitimi (%33,3) alanlarında karma yöntemi en çok kullanan alanlar olduğu görülmüştür. Diğer disiplin alanlarındaki çalışmalar 50 çalışmanın %42'sini oluşturmuştur. Eğitim Programları ve Öğretim (%23,80) en fazla karma yöntemi kullanan alan olduğu bu alanı ise, Eğitim Yönetimi,

Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi (%14,28) ile Eğitim Psikolojisi (%14,28) ve Eğitim Bilimleri (%14,28) alanlarının takip ettiği bulgusuna ulaşmıştır.

Selçuk Tedmem vd. (2014) çalışmalarında en fazla yayının diğer eğitim alanlarında, Eğitim Programları ve Öğretim ile Eğitim Yönetimi alt bilim dallarında olduğunu bulgusuna ulaşmış, alan eğitimi olarak ta Matematik Eğitimi ve Okul Öncesi Eğitimi alanında en fazla yayının yapıldığı bulgusuna yer vermişlerdir. Bu çalışma da bir içerik çalışması olması nedeniyle benzer bir durum söz konusu olduğu düşünülmektedir.

Gökçek vd. (2013) çalışmalarında, ilköğretim alanında Sınıf Öğretmenliği Eğitimi ve Sosyal Bilgiler alanlarının karma yöntemi en çok kullanan alanlar olduğu en az ise, Üstün Yeteneklilerin Eğitimi alanında karma yöntem kullanıldığı bulgusuna ulaşmışlardır. Ortaöğretim alanlarında ise, Ortaöğretim Matematik Eğitimi, diğer disiplin alanlarında ise, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi alanındaki çalışmaların en fazla karma yöntemi kullandığı bulgusu da araştırma sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Diğer disiplin alanlarındaki yapılan karma yöntemli çalışmaların büyük çoğunluğunun, eğitim alanında olması dikkat çekicidir. Eğitim Programları ve Öğretim, Eğitim Bilimleri, Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi, Eğitim Psikolojisi disiplin alanlarının karma yöntemi kullanma yüzdeleri oldukça fazladır. Bu bulguya dayanarak son yıllarda bu disiplin alanlarında karma araştırma yönteminin tercih edildiği söylenilebilir.

4.2.4. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Yöntemi ile Yapılan Çalışmaların Karma Yöntem Desenlerine Göre Dağılımları İle İlgili Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemini kullanan makalelerin karma yöntem desenlerine göre dağılımına bakıldığında en fazla tercih edilen desen %26 ile açıklayıcı (açımlayıcı) desen olmuştur. Bunu %20 ile çeşitleme deseni diğer adı ile üçgenleme veya yakınsayan paralel desen takip etmektedir. Geriye kalan çalışmalar %12 ile diğer desenler, %10 iç içe (gömülü) desen, %6 ile de keşfedici (sıralı) desen olmak üzere dağılım göstermiştir. Türkiye adresli eğitim alanında karma yöntem kullanılan makalelerde, dönüştürücü desen ile çok aşamalı desen

kullanılmadığı görülmüştür. İncelenen makalelerin %26'sında karma yöntem desenlerinin türü belirtilmemiştir. Karma yöntem türü belirtilmeyen çalışmalarda "karma yöntem kullanılmıştır" ifadesi veya "nicel ve nitel yöntemler bir arada kullanılmıştır" şeklinde ifadeler kullanılmıştır. Bunun nedeni olarak ta, araştırmacıların karma yöntemi iki yöntemin, nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanılması olarak ifade ettikleri ve açıkça ayrıntılı bir bilgiye sahip olmadıkları düşünülmektedir. Kocaman ve Karoğlu'nun (2015) Öğretim Teknolojileri alanında, 2005-2015 arası karma yöntemli çalışmaları incelediği araştırmalarında, Öğretim Teknolojilerinde en çok açıklayıcı desen kullanıldığını ve bunu paralel desen, keşfedici desen ve gömülü desenin eşit oranda ve ikinci sırada kullanıldığı bulgusuna yer vermiş olup, dönüşümsel ve çok evreli desenin bilinerek kullanılmadığı bilgisine dikkat çekmişlerdir. Bu durum araştırma sonuçları ile tutarlı bir durumdur.

Creswell'in tasarımına göre açıklayıcı (açımlayıcı) tasarımda, öncelik nicel verilerdedir, nicel veriler toplanarak analiz edildikten sonra daha sonra nicel verileri açıklamak ve arttırmak amacıyla nitel veriler toplanır. Bu araştırma kapsamında açıklayıcı (açımlayıcı) tasarımın sık kullanılması Creswell'i destekler niteliktedir.

4.2.5. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nicel Araştırma Yöntemine Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın beşinci alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemini kullanan makalelerin nicel boyuta göre dağılımına bakıldığında, çalışmaların %56'sında nicel boyutta hangi yöntem ile yapıldığı belirtilmiştir. Buna göre çalışmalarda, nicel boyutta %36 deneysel yöntemin tercih edildiği ve %14 deneysel olmayan yöntemin tercih edildiği görülmekte olup, %6 ile de diğer nicel yöntemlerin tercih edildiği görülmüştür. Makalelerde deneysel yöntemlerin kendi içerisinde en çok tercih edilenleri sırasıyla, %22 ile yarı deneysel, %4 gerçek deneysel ve %6 zayıf deneysel desenler olduğu bulunmuştur. Deneysel olmayan desenlerde ise, %14 ile yalnızca betimsel tarama yönteminin kullanıldığı, diğer deneysel olmayan yöntemlerin hiç kullanılmadığı dikkat çekicidir.

Çalışmalar incelendiğinde, %6 diğer nicel yöntemlerin kullanıldığı görülmüş olup, karma yöntem ile yapılan çalışmaların nicel boyutunda deneysel yöntemlerin daha fazla kullanıldığı, deneysel olmayan çalışmaların ise, tarama türünde çalışmalar olduğu

ve çalışmaların %44'ünde nicel boyut modelinin ele alınmadığı tespit edilmiş olup, sadece "karma yöntem kullanılmıştır" ifadesi ile yöntem kısmının açıklandığı tespit edilmiştir.

Balcı ve Apaydın (2009) çalışmalarında, araştırma desenlerinin genellikle tarama türünde nicel araştırmalar olduğunu belirlemişlerdir. Bu bulguya göre, deneysel olmayan çalışmaların, tarama türünde olması yönünden bu araştırmanın bulgularını desteklemektedir.

Arık ve Türkmen (2009) çalışmalarında, Türkiye'de nicel araştırma türünün halen ağırlığını koruduğunu belirtmişlerdir.

Ozan ve Köse (2014) ile Küçüköğlü ve Ozan (2013)'da çalışmalarında, en fazla deneysel olmayan nicel desenlerin kullanıldığını belirterek, deneysel olan makalelerin büyük çoğunluğunun yarı deneysel desen kullanılarak yapıldığını, deneysel olmayan makalelerin ise betimsel tarama türünde olduğu bulgusuna ulaşmışlardır.

Makalelerde, nicel boyutta deneysel desenlerin ya da betimsel tarama modellerinin tercih edilmesinin ana nedeni, diğer araştırma desenlerinin tek başına bir araştırmada kullanılmasının yeterli olamayacağı düşüncesi olabilir. Bir başka neden olarak ta, sayısal verilerin bu modellerde daha kesin ve net olarak ifade edilebilmesi ve verilerle daha rahat çalışılabilmesi ve yorumlanabilmesi tercih edilme sebebi olabilir.

Araştırmaların çoğunluğunda, deneysel olmayan desenlerden betimsel tarama türünün tercih edilmesinin ana nedeni var olan durumu tespit etmek olduğu için, kuram oluşturmaya yönelik çalışmaların az olduğu düşünülmektedir.

Karma yöntemle yapılan çalışmaların nicel boyutunun en önemli eksikliği, hangi araştırma yöntemlerinin niçin kullanıldığının belirtilmemiş olmasıdır. Bu araştırma metodolojisi açısından önemli bir eksiklik (Arık ve Türkmen, 2009).

Makalelerin çoğunda araştırma yöntemleri hakkında detaylı bilgi olmaması, dikkat çekicidir. Araştırma desenlerinin detaylı açıklanması, araştırmaların odağının bilinerek, veri toplama ve analiz yaklaşımlarını belirlemede araştırmacıya yön vermesi bakımından büyük önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, yapılan bu çalışmada, nicel boyutta deneysel yöntemin deneysel olmayan yönteme göre daha fazla tercih edilmesinin sebebi hızlı ve kolay ulaşılabilir örnekleme ulaşılabilme, daha kolay daha kısa sürede veri toplayabilme ve yorumlayabilme durumları olarak düşünülmektedir.

4.2.6. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmaların Nitel Araştırma Yöntemine Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın altıncı alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemini kullanan makalelerin nitel boyuta göre dağılımına bakıldığında, 50 makalenin %30' unda çalışmaların nitel boyutunun hangi yöntem ile yapıldığı belirtilmiştir. Buna göre çalışmaların nitel boyutunda makalelerin %26'sının etkileşimli yöntemi tercih ettiği, %4'ünün ise diğer nitel yöntemleri tercih görülmüş, buna rağmen etkileşimli olmayan yöntemin ise hiç tercih edilmediği tespit edilmiştir. Makalelerde, etkileşimli yöntemlerin kendi içerisinde en çok tercih edileni %20 ile örnek olay (durum çalışması) olduğu bulunmuştur. Geriye kalan yöntemlerin %2'lik kısmının ise olgu bilim (fenomonoloji), tarama modeli ve eylem araştırması yöntemi ile yapıldığı tespit edilmiş olup, eşit şekilde dağılım gösterdiği görülmüştür.

Çalışmalar incelendiğinde, nitel kısmının %70'inin hangi model ile niçin yapıldığı, ayrı olarak açıklanarak bilgi verilmediği tespit edilmiş olup, sadece nicel kısmının açıklandığı veya "karma yöntem kullanılmıştır" ifadesi ile çalışmaların yöntem kısmının açıklandığı görülmüştür. Yöntem kısmında makalelerin büyük çoğunluğunda genellikle "nitel boyutta görüşme formu kullanılmıştır" ifadesi ile yöntem kısmı açıklanmıştır bu açıklama dikkat çekicidir. Veri toplama araçları ile yöntem olarak açıklama yapıldığı, nitel boyut modelinin bahsedilmeyerek geçirildiği düşünülmektedir.

Selçuk Tedmem vd. (2014) eğitim ve bilim dergisinde yayınlanan araştırmalarının içeriğini inceledikleri çalışmalarında, çoğunlukla nitel araştırma modelinde olgu bilim (fenomonoloji) deseninde çalışmaların yayınlandığını, bu çalışmalardan sonra ise en fazla örnek olaya (durum çalışması) dayalı çalışmaların yayınlandığı sonucuna ulaşmışlardır. Aynı durum, bu araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Küçüköglü ve Ozan (2013) ile Ozan ve Köse (2014) 'de çalışmalarında, en fazla etkileşimli nitel desenlerin kullanıldığını bu desenlerin içerisinde ise, en fazla örnek olay (durum çalışması) ve eylem araştırmasının kullanıldığını, etkileşimli olmayan nitel desenlerin kullanılmadığını veya en az kullanıldığını, etkileşimli nitel desenlerden eleştirel çalışma, kültür analizi çalışma türlerinde hiç çalışma yapılmadığı bulgusuna ulaşmışlardır. Bu çalışma kapsamında, etkileşimli olmayan nitel desenlerden kavram analizi, tarihsel analizi ve meta analize yönelik çalışmaya hiç rastlanmamıştır. Bu nedenle diğer araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Eğitim alanında özellikle kavram analizi, tarihsel analiz ve meta analizi çalışmalarına ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Karma yöntemli çalışmalar ile nitel çalışmaların fazla zaman alması nedeniyle çok yaygın kullanılmadığı düşünülmektedir. Oysa ki, araştırmalarda nitel boyut daha özel verilere ulaşmamız açısından önemli bir durum arz etmektedir. Bu nedenle kuram geliştirmeye yönelik araştırmaların daha az gerçekleştiği söylenilebilir.

Ayrıca Arık ve Türkmen (2009)'de nitel araştırmalar konusunda yaptıkları çalışmalarda, nitel boyutun daha fazla zaman aldığını belirtmektedir.

Arık ve Türkmen (2009), Balcı ve Apaydın (2009), Karadağ (2009) ve Ozan ve Köse (2014) çalışmalarında, Türkiye'de nitel araştırma yöntemlerine artan ilgiye rağmen nicel araştırma türlerinde araştırma halen daha fazla tercih edildiğini söylemektedir. Aynı durum karma araştırma yöntemi söz konusu olduğunda, durumun değişmediği görülmektedir.

4.2.6.1. Araştırma Yöntemleri Hakkında Bilgi

İncelenen araştırmalarda, model ve metot kavramının karıştırıldığı nitel metodun model yerine kullanıldığı ifade edilmiştir. Bu konuda araştırmacıların konuya titizlikle önem vermediği düşünülmektedir. Model hakkında bilgi verenler, bilgi vermeyenlerden daha azdır. Model araştırmada en önemli kısımdır. Model hakkında açıklayıcı bilgi bulunmaması, araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliğini önemli ölçüde etkilemektedir.

Araştırmaların, yöntem bölümü ayrıntılı olarak yazılması gerekmektedir. Bu anlamda araştırmalar rapor haline getirilirken araştırma modeli, örneklem ve veri toplama sürecinin ayrıntılı bir şekilde araştırma raporunda yer alması ve sonraki araştırmalara

öncülük etmek açısından önemlidir (Yılmaz ve Altinkurt, 2012; akt. Kılıç ve Arslan, 2016). Bu nedenle, yöntem başlığı altında ilk değerlendirilen husus "araştırma modeli" olmuştur.

Araştırmanın modeli bir araştırmanın amacına uygun ve ekonomik olarak verilerin toplanması, çözümlenmesi için gerekli koşulları düzenlemeye denir (Karasar, 2016). Karma yöntemle yapılan makaleler incelendiğinde, nicel boyutta bahsedildiği gibi nitel boyutta da modeller incelendiğinde araştırmanın çatısını oluşturan model hakkında detaylı bilgi verilmediği görülmüştür. Araştırmanın modelinin belirlendiği çalışmalarda ise, derinlemesine bir bilgi söz konusu değildir. Araştırmaların çoğunda, araştırma yöntemi çok kısa açıklanmış ya da açıklama bulunmadan yöntem adı verilmekle yetinilmiştir. Bu çalışmada da, hangi tür yöntemin kullanıldığı ve niçin kullanıldığına dair elde edilen verilerin çoğu makalelerin yöntem kısmının incelenerek araştırmacının kendisinin belirlemesiyle ortaya çıkarılmıştır.

4.2.7. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nicel Veri Toplama Araçlarının Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın yedinci alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemini kullanan makalelerde kullanılan nicel veri toplama araçlarının dağılımına bakıldığında, 50 makalede nicel veri toplanırken en çok kullanılan veri toplama aracı %50,6 ile anket/ölçektir. Nicel boyutta veri toplanırken, görüşme formunun hiç kullanılmadığı dolayısıyla, nicel veri toplanırken görüşme formuna ihtiyaç duyulmadığı görülmektedir. Araştırma sonucuna göre, makalelerde en fazla tercih edilen diğer veri toplama aracı %15 ile diğer (sesli düşünme tekniği, bilgi formu, kişisel bilgi formu) veri toplama araçlarıdır. Genellikle bu araçlar anket uygulanmadan önce toplanması gereken bilgileri kapsayan veri toplama araçları olması sebebiyle gerekli olduğu, bu nedenle anketten sonra en fazla yüzdeye sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada %10,6 başarı testi ve %9,3 oranında alternatif değerlendirme araçlarının (kavram haritası, portfolyo v.b) kullanıldığı görülmektedir. Makalelerde gözlem ve tutum/algı/yetenek testleri ise %4 ile eşit şekilde dağılım göstermektedir. En az tercih edilen ise %1,3 ile dokümanlar (kitap, günlük, belge) olduğu bulunmuştur.

Karma araştırma yönteminin nicel boyut kısmında veri toplama araçlarında, ağırlıklı olarak anket ve ölçekler kullanılmıştır diğer araçlar ise nadiren kullanıldığı görülmektedir. Makalelerin çoğunun deneysel ya da tarama türünde olması nedeniyle veri toplama aracı olarak ta anket ve ölçek seçildiği düşünölmekle birlikte, sadece karma yöntemli çalışmalara değil, eğitim alanında yapılmış çoğu çalışmalarda anket ve ölçeklerin kullanımının yaygın olduğu gözlenmektedir.

Ozan ve Köse (2014), Küçüköglu ve Ozan (2013), Kılıç ve Arslan (2016) çalışmalarında, araştırmalarda en çok anket ve ölçeklerin kullanıldığını belirtmişlerdir.

Anket ve ölçeklerin daha çok tercih edilmesinin ana nedeni, çok sayıda kişiye ulaşılabilmesi, uygulama süresi ve maliyet bakımından az maliyet gerektirmesi olduğu düşünölmektedir.

Kullanılan veri toplama araçlarının yapıları incelendiğinde ise, anket ve ölçeklerin daha çok likert tipi ve çoktan seçmeli test maddelerinden oluştuğu görölmüştür.

Araştırmalarda veri toplama araçlarının amacı, içeriği konularında bilgi bulunmaktadır. Bu bilgi, ölçme aracının ölmek istediğini ve ölçebilecek uygun araç seçilip seçilmemesi açısından en önemlisi de, araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliğini sağlama bakımından gereklidir.

Veri toplama araçlarında dikkate değer bir çeşitlenme olduğu açıktır. Bunun ana nedeni, daha çok değişken üzerinden verilerin toplandığını ve yorumlanarak genellemelere ulaşıldığını göstermektedir.

Araştırmaların tüm bölümlerinde yalnızca veri toplama kısmında değil, güvenilir gerçekçi ve araştırılan konu hakkında birden fazla bilgi sağlayabilecek veriler toplamada önemlidir.

Makalelerin veri toplama araçlarının geçerlilik ve güvenilirliği hakkında bilgi geçerlilik ve güvenilirlik kısmında açıklanacaktır.

4.2.8. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nitel Veri Toplama Araçlarının Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın sekizinci alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemini kullanan makalelerde kullanılan nitel veri toplama araçlarının dağılımına bakıldığında, 50 makalede nitel veri toplanırken en çok kullanılan veri toplama aracı %61,01 ile görüşme formudur. Toplam yüzdeye göre önemli bir yüzdeye sahip olduğu bulunmuştur. Nicel boyutta veri toplanırken görüşme formunun hiç kullanılmadığı bulgusuna dayanarak, görüşme formunun nitel bir veri toplama aracı olarak kullanıldığı daha doğru bir ifade ile görüşme formu nitel boyutta veri toplanırken en fazla kullanılan bir veri toplama aracıdır denilebilir. Araştırma sonucuna göre, makalelerde en fazla tercih edilen diğer veri toplama aracı %15,25 ile anket/ölçektir. Bu durum nicel boyutta da %50,6 önemli bir yüzde olduğu bulgusu ile kıyaslanırsa, nicel boyut ve nitel boyut kısmında %35 anket/ölçek kullanıldığı, anket/ölçeklerin bir çalışmada hem nitel boyut hem de nicel boyut için önemli ve tercih edilen bir veri toplama aracı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Makalelerde en fazla tercih edilen diğer veri toplama aracı, %13,5 ile diğer (sesli düşünme tekniği, bilgi formu, kişisel bilgi formu) veri toplama araçlarıdır. Diğer (sesli düşünme tekniği, bilgi formu, kişisel bilgi formu) veri toplama araçlarının nicel boyut veri toplama araçlarındaki sayı ile yaklaşık aynı olduğu ve anket/ölçek ile yaklaşık olarak birlikte kullanıldığı bulgusuna göre, bu durumun anket /ölçek kullanılma yüzdesi ile de dengeli olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada %6,7 ile gözlem formu kullanıldığı, bu durum nicel boyut veri toplama aracı ile paralellik gösterdiği görülmektedir. Buna göre gözlem hem nicel boyut hem nitel boyut için eşit öneme sahiptir. Makalelerde, tutum/algı/yetenek testleri ile dokümanlar (kitap, günlük, belge) %1,69 ile eşit şekilde dağılım göstermektedir. En az tercih edilen, nicel boyutta kullanılan veri toplama araçlarına göre de genelleme yapmamız gerekirse dokümanlar (kitap, günlük, belge) olduğu söylenilebilir.

Araştırmada, başarı testi ve alternatif değerlendirme araçlarının (kavram haritası, portfolyo v.b) nitel boyut veri toplama aracı olarak hiç kullanılmadığı görülmektedir. Bu durum, başarı testi ve alternatif değerlendirme araçlarının (kavram haritası, portfolyo v.b) nicel bir veri toplama aracı olarak tercih edildiğini göstermektedir.

Nitel boyutta veri toplama aracı olarak, çoğunlukla görüşme formu kullanılmaktadır. Nitel boyutta yöntemin adı belirtilmediği durumlarda "görüşme formu kullanılmıştır" ifadesi kullanılmıştır. Görüşme formu, nitel boyutta az sayıda kişi ile gerçekleştiği için tercih edildiği düşünülmektedir. Bir başka durum olarak ise, eğitim alanında nicel ve nitel metotların bir arada kullanılmasında daha güvenilir sonuçlara ulaşmak olduğu söylenebilir. Bir veri toplama aracı ile elde edilen verilerin açığa kavuşturulmasında, diğer veri toplama araçlarının verilerinin kullanılması önemlidir. Nicel ve nitel veriler toplanırken, birinden elde edilen veriler diğer yöntemin verilerinin açıklanmasında kullanılabilir.

Çeşitleme (Üçgenleme-Yakınsayan Paralel) bir karma yöntem deseni türüdür. Çeşitleme; aynı olayın yorumlanmasında çeşitli yöntemler kullanılarak sonuçların tutarlılığının sağlanması anlamına gelir. Bu karma yöntem deseninin kullanıldığı çalışmalarda, hem nitel boyutta hem de nicel boyutta birden çok veri toplama aracı kullanıldığı tespit edilmiştir.

İncelenen makalelerde nicel boyutta, toplam veri toplama aracı sayısı 75 tane ile önemli bir sayıya sahiptir. Aynı durum nitel boyut için de söz konusudur. 50 makale de nitel boyutta kullanılan veri toplama aracı sayısı 59 tanedir. Nitel boyut ve nicel boyutta kullanılan veri toplama aracı sayısı toplamda 50 makale de 134 tanedir. Buna göre çalışmalarda, birden fazla veri toplama aracı kullanıldığı görülmektedir.

Makalelerin çoğunda, ölçekler hakkında bilgi verilmektedir. Bu araştırmaların anlaşılabilirliği açısından önemlidir. Ayrıca kullanılan ölçekler, araştırmacılar tarafından geliştirildiği yapılan çalışmalarda ortaya konulmuştur. Bu bulgu da, Türkiye'de ortaya bir ürün konması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Selçuk Tedmem vd. (2014) çalışmalarında, veri toplama araçları türleri incelendiğinde en fazla tutum, algı testi ve ölçeklerin kullanıldığını daha sonra ise anket ve görüşme formu gibi veri toplama araçlarının kullanıldığını belirtmişlerdir. Bu bulgu, araştırma sonucunu destekler niteliktedir.

Makalelerde, genellikle nicel boyut veya nitel boyut veri toplama araçları ayrı ayrı belirtildiği görülmekle birlikte, bir çalışmada birden çok nicel veri toplama aracı ve birden çok nitel veri toplama aracı kullanıldığı da araştırma bulguları arasındadır.

Dokümanların veri toplama aracı olarak kullanılması, eğitim alanında yazılı kaynaklarında önemli olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada, karma yöntemli araştırmaların nitel boyutunda görüşme formunun çoğunlukla veri toplama aracı olarak seçilmesi, derinlemesine inceleme için gözlem ve diğer veri toplama tekniklerine daha az başvurulması önemli bir eksikliklerdir.

4.2.9. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Nicel Boyut Örneklem Türüne Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın dokuzuncu alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nicel boyut örneklem türüne göre dağılımına bakıldığında, 50 makalenin nicel boyutunda makalelerde, %33,3 oranında en fazla lisans düzeyi öğrencilerinden örneklem alınan çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Araştırmada, ikinci sırayı %25,92 ile öğretmenlerden oluşan örneklem grubu oluşturmuştur. Öğretmenleri, %18,51 ortaokul (5-8) öğrencileri ile %7,40 ile okul öncesi öğrencileri takip etmektedir. Lise (9-12) öğrencileri, yöneticiler ve veliler %3,70 ile eşit dağılıma sahip örneklem grubunu oluşturmuştur. İlköğretim (1-4) öğrencileri ve diğer örneklem grubuyla yapılan çalışma sayısı %1,85 ile az bir yüzdeliğe sahiptir. Yapılan çalışmalarda nicel boyutta örneklem grubu olarak, lisansüstü öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının örnekleme alınmadığı dikkati çeken bir durumdur.

Karma yöntemi kullanan çalışmaların nicel boyutunda lisans düzeyi öğrencilerinin örneklem olarak seçilmesinin ana nedeni, çalışmayı yürüten araştırmacıların fakültelerde çalışmaları nedeniyle örnekleme ulaşma kolaylığı olabilir. Nitekim, Gökçek vd. (2013) ile Kocaman ve Karoğlu (2015) çalışmalarında, lisans öğrencilerinin örneklem olarak seçilmesini erişilebilir olmasına bağlamışlardır. Lisans öğrencilerinin örneklem olarak kullanıldığı araştırmalarda araştırma konusu eğitim ile ilgili olduğu için, genellikle lisans öğrencilerinin öğretmen adayları olduğu tespit edilmiştir. Lisans öğrencilerinden sonra öğretmenlerle yapılan çalışmaların daha fazla

olması ise, verilere kolay ulaşma ve çalışmaların daha rahat ve kolay yürüdüğü sebebi olarak yorumlanabilir. Ayrıca okullardaki mevcut öğretmenler üzerinde yapılan çalışmaların, çalışma sırasında dönüt verilmesi bu sayede eksik ve yanlışların giderilmesi, aynı zamanda bir hizmet-içi eğitim niteliği de taşıması açısından öğretmenlerin örneklem olarak seçilmesi daha uygun olarak görüldüğü düşünülmektedir. Çalışmalarda, lisansüstü öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının örneklem olarak seçilmeme nedeni ise, evreni temsil etme gücünün az olması veya kolay ulaşılamaması olarak yorumlanmaktadır.

İncelenen araştırmalarda, genellikle örneklem veya çalışma grubunun nasıl oluşturulduğuna dair bilgiler yer almasına karşın, bu bilgilerin yer almadığı ya da yeteri kadar açıklayıcı olmadığı çalışmalarda mevcuttur. Önemli olan bir araştırma da daha önce de belirtildiği üzere amaç veri toplamak değil, geçerli ve güvenilir veriler toplamaktır. Buna paralel olarak seçilen örnekleminde, sağlam evreni temsil gücü yüksek olması önemlidir. Bu nedenle, araştırmalarda örneklem veya çalışma grubunun nasıl belirlendiği bilgisinin bulunması gereklidir.

4.2.10. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Nitel Boyut Örneklem Türüne Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın onuncu alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nitel boyut örneklem türüne göre dağılımına bakıldığında, 50 makalenin nitel boyutunda %32,69 ile en fazla sırayı eşit olarak lisans düzeyi öğrencilerinden ve öğretmenlerden örneklem alınan çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bu durum, araştırmanın nicel boyutta örneklem alınan grup ile paralellik göstermektedir. Araştırmada ikinci sırayı, %17,30 ile ortaokul (5-8) öğrencileri takip etmektedir. %5,76 ile yöneticiler örneklem grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın sonuçları incelediğinde, ilköğretim (1-4) öğrencileri ve veliler %3,84 ile eşit dağılıma sahip örneklem grubunu oluşturduğu görülmektedir. Araştırmanın nitel boyutunda okul öncesi ve lise öğrencileri %1,92 çalışma ile eşit dağılım göstermesi ile birlikte, en az yüzdeliğe sahiptir. Yapılan çalışmaların hiçbirinde, nitel boyutta örneklem grubu olarak lisansüstü öğrencilerinin, öğretim elemanlarının ve diğer örneklem grubunun örneklem olarak seçilmediği dikkati çekmektedir.

Bulgular incelendiğinde hem nicel boyutta hem de nitel boyutta örneklem grubu olarak en fazla yüzdeye sahip lisans öğrencileri, öğretmenler ve ortaokul (5-8) öğrencileri örneklem olarak seçilmiştir. Bu bulguya dayanarak eğitim alanında en fazla araştırmaların, bu örneklem grupları ile yapıldığı tespit edilmiştir. İncelenen makalelerde eğitim alanında, lisansüstü öğrencilerinin ve öğretim elemanlarının örneklem olarak hiç kullanılmadığı görülmektedir.

Ozan ve Köse (2014) çalışmasında, örneklem grubu olarak en çok lisans öğrencileri, öğretmenler, ilköğretim 1-5 öğrencileri ve ilköğretim 6-8 öğrencileri ile çalışıldığı bulgusuna ulaşmış olup, okul öncesi öğrencileri, lisansüstü öğrenciler, yöneticiler, veliler, öğretim elemanları ve müfettişler örneklem olarak alındığı çalışma sayısının az olduğunu belirtmişlerdir.

Ozan ve Köse (2014) çalışmasında, lisans öğrencileri ile çok çalışma yapılmasını kolay ulaşılabilir olması ve öğretim elemanlarının, ders yüklerinin fazla olması nedeniyle araştırmaya ayırdıkları zamanı aza indirmeyi tercih ettikleri şeklinde açıklamıştır. Bu bilinen bir gerçektir. Ayrıca eğitim araştırmalarının asıl hedefi olması gereken okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerin ihmal edilmesinin ana nedeni, gereken izinlerin prosedürlerinin zorluğu nedeniyle kolay ulaşılabilir olmaması ve zaman kaybı açısından tercih edilmediği düşünülmektedir.

4.2.11. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalar Nicel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubu Büyüklüğüne Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın on birinci alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nicel boyut örneklem büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında, Türkiye'de eğitim alanında karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmalarda araştırma sonucunda 50 makalenin nicel boyutu incelendiğinde, uygulama yapılan en fazla %46 ile 31-100 aralığında örneklem sayılarıyla çalışıldığı görülmektedir. Bu aralıktan sonra en fazla, %28 ile 101-300 aralığı kullanıldığı bulunmuştur. Bu aralığı %12 ile 301-1000 aralığı, %8 ile 11-30 aralığı %4 ile 1000'den fazla örneklem sayısını oluşturan araştırmalar takip etmektedir. En az çalışılan örneklem sayısı, %2 ile 1-10 arası aralığıdır.

Karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nicel boyutunda, genellikle 30'un üzerinde örneklem sayısının daha fazla kullanıldığını bulgulara dayalı olarak söyleyebiliriz. Yapılan çalışmalarda örneklem büyüklükleri, araştırmaların yöntem bölümü ile yakından ilişkilidir. Nicel boyutta, deneysel model ve tarama modeli kullanılan çalışmalar daha fazla olduğu için örneklem büyüklükleri de 30'un üzerindedir. Bu durumda, geçerli ve güvenilirliği yüksek bir araştırma yapılabilmesi adına genel olarak olumlu olduğu söylenilebilir.

Çalışmaların örneklem büyüklüğü ile ilgili olarak en fazla, 31-100 aralığı ve 101-300 arası örneklem büyüklüğünde gruplar ile çalışıldığı görülmektedir. 31-100 kişilik örneklem seçimi ile gerçekleştirilen çalışmaların çoğunun, makalelerde veri toplama araçlarının özellikle ölçek geliştirme çalışmaları için seçildiği düşünülmektedir.

4.2.12. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalar Nitel Boyut Evren-Örneklem-Çalışma Grubu Büyüklüğüne Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın on ikinci alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nitel boyut örneklem büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında, Türkiye'de eğitim alanında karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmalarda araştırma sonucunda 50 makalenin nitel boyutu incelendiğinde, uygulama yapılan en fazla, %46,0 ile 11-30 aralığında örneklem sayılarıyla çalışıldığı görülmektedir. Bu aralıktan sonra en fazla, %24 ile 1-10 aralığında kişi sayısı ile çalışıldığı tespit edilmiştir. Bu aralığı %16 ile 31-100 aralığı, %8 ile 101-300 aralığı, %6 ile 301-1000 aralığında bulunan örneklem sayısını oluşturan araştırmalar takip etmektedir. Araştırmaların nitel boyutunda 1000'den fazla örneklem sayısını oluşturan araştırmaların hiç kullanılmadığı dikkat çekicidir.

Küçüköglü ve Ozan (2013)'un çalışmalarında, örneklem büyüklüğü kategorisinde elde edilen verileri bu çalışma ile benzer sonuçlar ortaya koymamıştır. Elde edilen veriler ışığında, nitel boyutta 11-30 aralığında örneklem büyüklüğü bu çalışmada daha fazla tekrar etmiştir.

Karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nitel boyut örneklem büyüklüğünün nicel boyut örneklem büyüklüğünün aksine, genellikle 30'un altında örneklem sayısının daha fazla kullanıldığını bulgulara dayalı olarak söyleyebiliriz. Bu durum, nitel boyutta araştırma yapmanın az sayıda örneklem grupları ile gerçekleştirildiğini göstermektedir. Bu sonuca göre bu durumun ana sebebi olarak, nitel boyutta çoğunlukla örnek olay (durum çalışması) modeli kullanma veya veri toplama aracı olarak görüşme formlarının çok sayıda örneklem gruplarında uygulanma zorluğuna dayanmakta olduğu düşünülmektedir.

4.2.13. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Nicel Boyut Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın on üçüncü alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nicel veri analiz teknikleri türüne göre dağılımına bakıldığında, makalelerin 50'sinde betimsel (descriptive), 64'ünde kestirimsel (inferential) ve 6'sında diğer veri analiz tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir. Betimsel (descriptive) analiz yapılan makalelerin %15'inde frekans/yüzde değerleri, %23,3'ünde ortalama-standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca %3,3 ile grafiklerle gösterim yapılmıştır. Bu bulguya göre, betimsel (descriptive) veri analiz tekniklerinden en fazla tercih edilen kategori ortalama- standart sapma olduğu görülmüştür.

Kestirimsel(inferential) veri analiz yapılan makalelerin %19,16'sında t-testi, %13,3'ünde non-parametrik testler, %8,3'ünde ANOVA (varyans analizi), %6,6'sında korelasyon analizi ve %2,5'inde ANCOVA (kovaryans analizi) kullanılmıştır. %5'inde ise diğer nicel veri analiz tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir. Kestirimsel (inferential) veri analizi yapılan makalelerde en az kullanılan veri analiz teknikleri, %0,83 ile eşit bir yüzdeye sahip olarak MANOVA (çok değişkenli varyans analizi), MANCOVA (çok değişkenli kovaryans analizi), regresyon analizi ve yapısal eşitlik modeli olduğu tespit edilmiştir. Buna karşılık nicel veri analizi yapılırken, kestirimsel(inferential) analiz tekniklerinden path analizi ve faktör analizinin hiç kullanılmadığı dikkat çekicidir.

Yapılan araştırmalarda kullanılan veri analiz türü, araştırmalardan elde edilen verilerin doğru bir biçimde yorumlanması açısından önem taşımaktadır. İncelenen

araştırmalarda, çoğunlukla betimsel analiz türlerinden ortalama-standart sapma ve frekans/yüzde kullanıldığı, daha sonra ise kestirimsel analiz türlerinden t-testi, Non-Parametrik Testler (Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi, Kruskal Wallis, Friedman Testi, Spearman'ın Sıralı Bağıntısı, Ki Kare, Mann Whitney U testi), ANOVA (varyans analizi), ANCOVA (kovaryans analizi) korelasyon analizi kullanıldığı ortaya konulmuştur. Bazı analiz türlerinin (path analizi, faktör analizi) hiçbir araştırmada yer almadığı gözlenmiştir.

Makalelerin nicel boyutunda, deneysel çalışmaların yoğunlukta olduğu bir alanda, MANOVA (ok değişkenli varyans analizi), MANCOVA (ok değişkenli kovaryans analizi), faktör analizi, regresyon analizi, yapısal eşitlik modeli ve path analizi gibi ileri istatistiki teknikler olarak nitelendirilebilecek veri analiz tekniklerinin az kullanılması bir eksiklik olarak değerlendirilebilir.

Arık ve Türkmen (2009) alışmalarında makalelerde çoğunlukla frekans/yüzde değerleri, ANOVA (varyans analizi) ve t-testinin kullanıldığını, yapısal eşitlik modeli, çok değişkenli istatistik ya da regresyon analizi gibi ileri düzey istatistiklerin nadiren kullanıldıklarını belirterek, bu durumun sonucu olarak veri analizi örüntülerinde sıradanlaşma olacağı ve aynı tür çalışma sayısının artacağı yorumunu yapmışlardır.

Karma yöntem araştırmalarında, betimsel analiz tekniklerinin ve birkaç kestirimsel analiz tekniği dışında ileri analiz tekniklerinin kullanılmayışı ile ilgili Türkiye'de alan yazın tarandığında, benzer şekilde sonuca ulaşan pek çok araştırma yapılmıştır (Arık ve Türkmen 2009, Erdem 2011, Göktaş ve diğerleri, 2012).

Araştırmacıların, ileri düzey istatistiksel kavramları kullanmamalarının ana nedeni olarak ileri düzey istatistiksel teknikleri iyi bilmedikleri, veri girişlerini kurallarına uygun olarak yapmadıkları ve araştırmacıların istatistiksel bulguları yorumlamakta bilgi sahibi olmadıkları düşünölmektedir.

4.2.14. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan alışmalarda Kullanılan Nitel Boyut Veri Analiz Tekniklerine Göre Dağılımları İle İlgili Yorumlar

Araştırmanın on dördüncü alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmaların nitel veri analiz teknikleri türüne göre dağılımına

bakıldığında, makalelerin nitel boyutunda 50 makalede nitel veri analiz teknikleri kullanıldığı tespit edilmiştir. Nitel veri analizi yapılan makalelerin, %46,15'inde içerik analizi, %19,23'ün de betimsel (descriptive) analiz, %15,38'inde içerik-betimsel analiz ve diğer analiz teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca makalelerin, %3,84'ünde nitel veri analiz tekniği olarak ne kullanıldığı hiç belirtilmemiştir. Nitel analiz tekniklerinden doküman inceleme tekniği, hiçbir makalede kullanılmadığı dikkat çekicidir.

Bu bulguya göre, nitel veri analiz tekniklerinden en fazla tercih edilen teknik sırasıyla içerik analizi ve betimsel analiz olduğu görülmektedir.

Ozan ve Köse (2014) araştırmalarında, incelenen çalışmalarda nitel veri analizi olarak içerik analizi tekniğinin kullanıldığını belirtmişlerdir. Buna karşılık Selçuk Tedmem vd. (2014) ile Küçüköğlü ve Ozan (2013) ise araştırmalarında, nitel veri analiz tekniklerinden betimsel analiz tekniğinin çalışmalarda daha fazla kullanıldığını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar, yapılan çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Karma yöntem ile yapılan çalışmalarda, hem nitel hem de nicel veri analizlerinin yapıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmalarda, nitel boyutta veri analizi kısmında araştırmacıların amacında belirttiği değişkenlerin ve toplanan verilerin ölçülmesi için uygun tekniklerin kullanıldığı düşünülmektedir.

4.2.15. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Güvenirlik Yöntemleri Türüne Göre Dağılımları İle İlgili Yorumlar

Araştırmanın on beşinci alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmalar güvenirlilik yöntemleri türüne göre dağılımına bakıldığında, makalelerde en fazla tercih edilen güvenirlilik yöntemi %56,94 ile diğer güvenirlilik yöntemleridir. Diğer güvenirlilik yöntemlerinde uzman görüşü, tutarlık incelemesi, teyit incelemesi yöntemleri bulunmaktadır. Araştırmada %30,55 ile ikinci tercih edilen güvenirlilik yöntemi ise, Cronbach's Alpha güvenirlilik katsayısı olduğu tespit edilmiştir. %11,11 ile ise KR 20-KR 21 güvenirlilik yöntemi kullanılmıştır. Karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmalarda, kappa uyum katsayısı kullanılmadığı dikkat çekicidir. Ayrıca araştırma sonucunda %1,38 çalışmada, kullanılan güvenirlilik yönteminden hiç

bahsedilmediği görülmüştür. İncelenen makalelerin büyük çoğunluğunda, veri toplama araçlarının güvenilirliği ile ilgili bilgilerin yer aldığı görülmektedir.

Araştırmaların yöntemleri hakkında açıklandığı üzere makalelerde "neyin, nasıl yazılacağını" ayrıntılı olarak yazılması gerekmektedir. Gerekli ayrıntıların verilmemesi, araştırmaların güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir. Araştırma kapsamında genellikle veri toplama araçlarının güvenilirlik yöntemleri açıklanmakta ancak, araştırmanın güvenilirliği ayrıyeten açıklanma konusunda eksiklik görülmektedir. Genellikle ölçek geliştirilen, çoğunlukla nicel boyut veri toplama araçlarının çalışmalarda güvenilirliğinin daha detaylı açıklandığı tespit edilmiştir. Ayrıca veri toplama araçlarının geçerliği ve güvenilirliği açıklanırken, başka araştırmacıların veri toplama araçlarının geliştirilmesi ile ilgili bilgilerini aynen ifade etmekle yetinildiği düşünülmektedir. Bu durumda çoğunlukla " uzman görüşü ile güvenilirlik sağlanmıştır " ifadelerine sık rastlanmaktadır. Araştırmaların raporlaştırma aşamasında geçerliği ve güvenilirliği, sadece veri toplama araçlarının geçerliği ve güvenilirliği ile sınırlı tutulmamakla birlikte, araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği ayrıyeten ayrıntılı açıklanması gerektiği düşünülmektedir.

4.2.15.1. Veri Toplama Araçlarının Geçerliği ve Güvenirliği ile İlgili Bilgi

İncelenen makalelerde " Veri Toplama Araçları " başlığı altında veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirlik ile ilgili bilgilerinin yer aldığı görülmekle birlikte; veri toplama araçlarının geçerliğinin ve güvenilirliğinin sağlanması yapılan çalışmalar da, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliğini sağlayan bir durum olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir.

Araştırmalarda, veri toplama araçlarının nasıl geliştirildiği adım adım açıklanmalıdır ve geçerliğe ve güvenilirliğe ilişkin bilgiler açık bir şekilde verilmelidir. Geçerlik ve güvenilirlik bilgisine gerek olmayan çok az makale bulunmaktadır. Balcı ve Apaydın (2009) genellikle araştırmalarda "geçerlik ve güvenilirlik düzeyine bakıldığında düzeylerinin orta düzeyde olduğu" bulgusu ile benzerlik göstermektedir.

4.2.16. Eğitim Alanındaki Karma Araştırma Deseni ile Yapılan Çalışmalarda Kullanılan Geçerlik Yöntemleri Türüne Göre Dağılımları ile İlgili Yorumlar

Araştırmanın on altıncı alt amacı ile ilgili yapılan incelemede, karma araştırma yöntemi ile yapılan çalışmalar geçerlik yöntemleri türüne göre dağılımına bakıldığında, makalelerde en fazla tercih edilen geçerlik yöntemi, %29,36 ile uzman görüşü olduğu, %21,42 katılımcı teyidinin kullanıldığı, %14,28 ise ayrıntılı betimleme yönteminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Faktör analizi %9,52, diğer geçerlik yöntemleri ise %7,93 oranında kullanıldığı görülmektedir. %6,34 derin odaklı veri toplama yöntemi kullanılmıştır. %5,55 uzun süreli etkileşim yöntemi tercih edilmiştir. %1,58 ise çeşitleme (üçgenleme) ile amaçlı örnekleme kullanılarak eşit bir şekilde dağılım göstermiştir. Ayrıca, karma araştırma yöntemi ile yapılan makalelerin %2,38'inde kullanılan geçerlik yönteminden hiç bahsedilmediği görülmüştür.

Geçerlik "Veri Toplama Araçları" kısmında belirtildiği gibi ayrıca "Verilerin Analizi" kısmında çoğunlukla açıklama yapılmıştır. Karma yöntem araştırmalarında, verilerin analizi kısmında nitel boyut açıklanırken geçerlikten daha detaylı bahsedildiği görülmüştür.

Sözbilir ve Kutu (2008) araştırmalarda, birden fazla veri toplama araçlarının kullanılması ile çalışmaların daha verimli olacağını ve araştırma sonuçlarının geçerlik ve güvenilirliklerini olumlu yönde etkileyeceğini belirtmişlerdir. Araştırmalarda bu nedenle, geçerliği ve güvenilirliği saptanmış ölçme araçları kullanılması gerektiği gibi bu araçların geçerliği ve güvenilirliği ayrıca kanıtlarıyla açıklanmalı, aksi takdirde veri toplama ve yorumlama aşamalarında pek çok tutarsızlık olabileceği düşünülmeyle birlikte, başka araştırmacılara da kılavuzluk etme açısından üzerinde önemle durulması gereken bir konu olduğu fark edilmektedir.

BÖLÜM 5. SONUÇ

Araştırmanın bu bölümünde araştırma ile ilgili özet, yargı ve öneriler başlıklarına ilişkin bilgiler yer almaktadır.

5.1. Özet

Bu çalışmada amaç, Türkiye'de 2015-2019 yılları arasında, eğitim alanında karma araştırma yöntemi kullanılarak yapılmış olan makaleleri betimsel olarak incelenmesi ve değerlendirilmesidir.

Eğitim alanında yayınlanmış olan makalelere, Google Akademik-Google Scholar (<https://scholar.google.com.tr>) Veri Tabanında indekslenen akademik dergilerde yer alan ve erişime açık olan 98 dergide bulunan, karma yöntemle yapılan Türkiye adresli 2015-2019 yılları arasında yayınlanmış 257 makale araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu nedenle çalışmada bahsi geçen dergilerin bir listesi yapılmış, bu listeden tesadüfi olarak seçilen 13 dergi ile araştırmanın örnekleme belirlenmiştir. Örnekleme alınan dergilerde karma yöntemle yapılan, 50 makale araştırma kapsamında incelenmiştir.

Araştırmada, betimsel içerik analizi yöntemi benimsenmiştir. Araştırmanın verileri doküman incelemesi yoluyla toplanmış olup elde edilen bilgiler betimsel analize tabi tutularak, grupların sayısal değerleri basit betimsel istatistiklerle analiz edilmiştir.

Eğitim alanında Türkiye'de 2015-2019 yılları arasında, karma araştırma yöntemi kullanılarak yapılmış olan 50 makalenin analizi yapılmıştır. Makalelerin analizi; "Makale Sınıflama Formu" kullanılarak gerçekleştirilmiştir. "Makale sınıflama formu" ise; makaleler, yöntemleri, veri toplama araçları, örneklem grubu, örneklem sayısı, veri analiz yöntemleri, geçerlik ve güvenirlik boyutlarını kapsayacak şekilde oluşturulmuştur. Makaleler, yayın yıllarına, yayınladıkları dergilere, disiplin alanlarına göre makale sınıflama formu kullanılmadan analiz edilmiş, yöntemlerine, veri toplama araçlarına, örneklem grubuna, örneklem sayısına, veri analiz yöntemlerine, geçerlik ve güvenirlik yöntemlerine göre ise "Makale Sınıflama Formu" kullanılarak incelenmiş, istatistiksel

analiz programına kaydedilerek analizi gerçekleştirilmiştir. Tablolarda elde verilerin frekans ve yüzdelerine yer verilmiş, buna bağlı olarak da veriler çözümlenmiştir.

Yapılan araştırma sonucuna göre; en fazla yayının 2018 yılında yayımlandığı, en fazla yayının, sırasıyla Kastamonu Eğitim Dergisi, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi ve Eğitimde Kuram ve Uygulama dergilerinde yapıldığı gözlenmektedir. İncelenen makalelerde, yine en fazla yayının ilköğretim alanında, Fen ve Teknoloji Eğitimi ve Matematik Eğitimi, Ortaöğretim Matematik Eğitimi alanında, Eğitim Programları ve Öğretim alanı, Eğitim Yönetimi, Teftişi Planlaması ve Ekonomisi alanı ile Eğitim Psikolojisi ve Eğitim Bilimleri alanları gibi diğer disiplin alanlarında yapıldığı tespit edilmiştir. Karma yöntem araştırmalarında, en çok açıklayıcı (açımlayıcı) desen ve çeşitleme deseni diğer adı ile üçgenleme veya yakınsayan paralel karma yöntem deseninin kullanıldığı, buna bağlı olarak, nicel boyutta deneysel desenlerden yarı deneysel desenin, deneysel olmayan desenlerden betimsel tarama modelinin kullanıldığı, nitel boyutta ise etkileşimli yöntemlerden örnek olay(durum çalışması) modelinin sık kullanıldığı, etkileşimli olmayan yöntemlerin hiç kullanılmadığı (kavram analizi, tarihsel analiz, meta analiz), nicel ve nitel boyut yöntem adı belirtilmeyen çalışmalarda sadece "karma yöntem kullanılmıştır" ifadesi ile yetinildiği, veri toplama aracı olarak makalelerde, nicel veri toplanırken en çok anket ve ölçeklerin sık kullanıldığı, nitel boyutta ise görüşme formlarının sık kullanıldığı gözlenmektedir. Örneklem kitlelerinin nicel ve nitel boyutta, daha çok lisans düzeyi öğrencilerinden (öğretmen adayları) ve öğretmenlerden oluştuğu, lisansüstü öğrencileri ve öğretim elemanlarının örneklem kitlesi olarak hiç kullanılmadığı, örneklem sayısı olarak, nicel boyutta 31-100 kişilik bir örneklem aralığı, nitel boyutta 11-30 kişilik bir örneklem aralığında çalışmaların yoğunlaştığı görülmektedir. Verilerin analizi ise, nicel boyutta daha çok betimsel analizlerden ortalama-standart sapma ve frekans/yüzde, kestirimsel analizlerden ise t-testi, Non-Parametrik testler (Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi, Kruskal Wallis, Friedman Testi, Spearman'ın Sıralı Bağıntısı, Ki Kare, Mann Whitney U testi) ve ANOVA (Varyans analizi) tekniklerinin nitel boyutta ise, içerik analizinin çalışmalarda yoğun olarak kullanıldığı saptanmıştır. " Veri Toplama Araçları " başlığı altında veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirlik ile ilgili bilgilerinin yer aldığı görülmekle birlikte; veri

toplama araçlarının geçerliğinin ve güvenilirliğinin sağlanması yapılan çalışmalar da, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliğini sağlayan bir durum olarak değerlendirildiği, ancak araştırmanın geçerlik ve güvenilirliği ile ilgili bilgilere çoğunlukla yer verilmediği tespit edilmiştir. Veri toplama araçları geliştirilirken veya araştırmada en fazla tercih edilen güvenilirlik yöntemi, diğer güvenilirlik yöntemleri (uzman görüşü, tutarlık incelemesi, teyit incelemesi) ve Cronbach's Alpha yöntemlerinin kullanıldığı, en fazla kullanılan geçerlik yönteminin ise uzman görüşü, katılımcı teyidi ve ayrıntılı betimleme yönteminin tercih edilen yöntem olduğu saptanmıştır.

5.2. Yargı

Ülkelerin geleceğine yön verebilmek amacıyla mevcut koşullarının iyi analiz edilip, gelecekte karşılaşılabilecek olası problemlere çözüm üretebilmek için gerekli çalışmalar yapılması çok önemlidir. Eğitim alanında da karma yöntemle yapılan çalışmaların analiz edilmesi, konuların çok boyutlu incelenmesi açısından önemlidir.

Araştırma kapsamında, eğitim alanında son yıllarda yöntem bakımından karma yöntem kullanan makalelerin sayısında artış olduğu görülmektedir. Bu durum, eğitim bilimleri ve diğer eğitim alanları açısından olumlu olduğunu göstermektedir.

Makalelerde ilköğretim alanında, ortaöğretim alanında ve diğer disiplin alanlarında yeterince çalışmalar mevcuttur. Ancak son dönemde, karma yöntemle yapılan çalışmaların özellikle üstün yetenekli eğitimi, ortaöğretim alanlarında, ayrıca lisansüstü eğitim, halk eğitimi, beden eğitimi rehberlik, hizmet içi eğitim, rehberlik ve psikolojik danışma gibi alanlarda da yapılması büyük eksiklik olarak görülmektedir. Bu durumda bu alanlardaki çalışmalar ihmal edildiği için, araştırmaların dar bir çerçevede yürütüldüğü söylenilebilir.

Araştırmada, karma yöntem desenlerinden açıklayıcı ve yakınsayan paralel desenin daha fazla, diğer karma yöntem desenlerinden dönüştürücü ve çok yöntemli desenlerin kullanılmaması katılımcılara ulaşılmasının zor olması, zamana ihtiyaç olması ve örneklem sorunu oluşturabileceğinden araştırmalarda tercih edilmediği söylenilebilir.

Nicel boyutta, çoğunlukla bilinen desenlerin yarı deneysel ve betimsel tarama modelinin, nitel boyutta ise örnek olay (durum çalışması) modelinin kullanılması, olgu

bilim (fenomonoloji), kültür analizi, eleştirel çalışma, eylem araştırması, kuram oluşturma, kavram analizi, tarihsel analiz ve meta analiz gibi modellerin kullanılmaması veya nicel nitel boyut modelinin adının belirtilmeyip sadece “ karma yöntem kullanılmıştır ” ifadesi ile yetinilmesi üniversitelerde araştırma yöntemleri derslerinin nicelik ve nitelik açısından sorgulanmasını gerektirdiği söylenilebilir. Ancak, araştırmacıların ilk önce lisansüstü eğitim sırasında seminer danışmanları aracılığı ile bu açığı kapatılabileceği düşünülmektedir. Araştırma desenleri, veri toplama ve analiz yöntemlerinin belirlenmesi açısından ayrıca araştırma metodolojisi açısından önemlidir.

Makalelerde, en fazla kullanılan veri toplama araçlarının anket/ölçek ve görüşmelerin olduğu anlaşılmaktadır. Bunun nedeni, bu veri toplama araçlarının maliyetinin düşük, zaman ve emek konusunda avantajlı, aynı zamanda kolay ulaşılabilir olması tercih edilme nedenidir. Karma yöntemli çalışmalarda, derinlemesine incelenmesi için gerekli gözlem ve saha çalışmaları gibi veri toplama araçlarına başvurulmaması önemli bir eksiklik olarak görülmektedir. Ancak karma yöntemli çalışmalarda birden fazla veri toplama aracı seçilmesi, araştırmaların geçerliği ve güvenilirliği açısından olumlu bir gelişme olduğu söylenilebilir.

Makalelerde, en fazla kullanılan ve veri toplanan örneklem kitleleri çoğunlukla lisans öğrencileri ve öğretmenlerdir. Araştırmacıların araştırma problemlerini bu gruplara yönelik hazırlamaları, gruplara kolay ulaşılabilmesi olarak görülmektedir. Büyük sayıda örneklem grupları ile çalışmaları da, araştırmacıların yoğunluğuna ve zamanı en aza indirmek olduğu ayrıca yöntem seçimi ile de bağlantılı olduğu söylenilebilir.

Veri analiz teknikleri de, nicel analizlerden betimsel analiz ve kestirimsel analiz tekniklerinden t-testi, ANOVA, Non-Parametrik testlerinin, nitel analizlerden içerik analizin seçildiği anlaşılmaktadır. Bu analizlerin seçilmesi incelenen özelliklerin daha az, kolay açıklanabilir ve yorumlanabilir olmasından kaynaklandığı söylenilebilir. Veri analiz tekniklerinden aynı tekniklerin kullanılması tekrar eden çalışma sayısında artışa neden olabileceği gibi, bilinen istatistikî tekniklere göre de araştırma problemi oluşturulduğu araştırmacılar tarafından düşünülebilir. Fakat karma yöntemli çalışmalarda, birden fazla veri toplama aracı kullanılması nedeniyle nicel ve nitel veri analizlerinin ayrı açıklanması araştırmalar açısından olumlu olarak görülmektedir.

Makalelerde veri toplama araçlarının geçerliği ve güvenilirliği hakkında bilgi bulunurken, araştırmanın kendi iç geçerliği ve güvenilirliği hakkında bilgi çok az makalede bulunmaktadır. Birçok makalede, araştırmanın güvenilirliği ve geçerliği veri toplama araçlarının güvenilirliği ve geçerliği ile sınırlıdır. Veri toplama araçları kadar araştırmanın geçerliği, güvenilirliği hakkında bilgi, kanıtların sunulması ve bulguların yorumlanmasını kolaylaştırır.

Genel olarak, karma yöntemle yapılan çalışmalar bazı kısımlarda yöntemsel olarak geleneksel bir yapı sergiledikleri gözlenmektedir.

Araştırmalar, araştırmanın belli kurallara uygun olarak bilimsel ve özgün yazılı bir doküman olması ile ortaya çıkar. Eğitim ile ilgili konuların çözüm bulmak yerine, betimsel olarak tasvir etme eğilimi ve araştırmacıların akademik alanda yükselebilmek adına koşulları tamamlamak için çalıştıkları söylenilebilir.

5.3. Öneriler

Eğitim alanında karma yönleme dayalı makalelerin incelenmesi ve değerlendirilmesinin amaçlandığı bu çalışmada, araştırmanın bulgularına bağlı olarak öneriler aşağıda sunulmuştur:

1. Türkiye’de eğitim alanında yüksek lisans ve doktora düzeyinde nicel ve nitel modelleri bir arada kullanılarak, sınırlılıkları azaltan ve konuya ilişkin çok yönlü bilgi sağlayan karma yöntemli çalışmaların sayısı arttırılabilir.
2. Karma yöntem çalışmalarında, nicel boyutta sadece deneysel yöntemler ve betimsel tarama modellerinin değer, aynı zamanda diğer deneysel olmayan modellerinde kullanıldığı araştırma sayıları arttırılabilir.
3. Karma yöntem çalışmalarında nitel boyutta, olgu bilim (fenomonoloji), kültür analizi, eleştirel çalışma, eylem araştırması, kuram oluşturma, kavram analizi, tarihsel analiz ve meta analiz gibi modellerin kullanıldığı araştırma sayısı arttırılabilir.

4. İlköğretim alanında üstün yetenekli eğitimi, ortaöğretim alanlarında, ayrıca lisansüstü eğitim, halk eğitimi, beden eğitimi rehberlik, hizmet içi eğitim rehberlik ve psikolojik danışma gibi disiplin alanlarında karma yöntem ile yapılan çalışmaların sayısı artırılabilir.
5. Araştırmalarda, en fazla kullanılan veri toplama araçları anket/ölçektir. Bu bakımdan nicel ve nitel boyutta veri toplama araçları olarak farklı araçlar kullanılabilir.
6. Karma araştırma yöntemi kullanılarak yapılan çalışmalarda, farklı örneklem grupları ile çalışılarak araştırma sayıları arttırılabilir.
7. Karma araştırma yöntemi kullanılarak yapılan çalışmalarda, uygulama yapılan örneklem grubu sayısı arttırılabilir.
8. Karma araştırma yöntem kullanılarak yapılan çalışmalarda kullanılan veri toplama araçlarının geçerliği ve güvenilirliği yanında, araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği de ayrıntılı olarak açıklanmalıdır.
9. Çalışmalarda veri toplama araçlarının yanında araştırmanın geçerliği ve güvenilirliği de ayrıntılı olarak açıklanmalıdır. Ayrıca geçerlik ve güvenilirlik konusu ile ilgili araştırmalar yapılabilir.
10. Bu araştırmada, eğitim alanında 2015-2019 yılları arasında karma yöntem ile yapılan çalışmalar incelenmiştir. Bu doğrultuda farklı yıllarda, yılların arası genişletilerek yapılan çalışmaların incelenmesi ve karşılaştırılması eğitim alanına daha fazla katkı sağlayabilir.
11. Türkiye’de ve yabancı ülkelerde karma yöntem ile yapılan çalışmalar karşılaştırılarak incelenebilir.
12. Varsayım sayısı amaca uygun olarak seçilmeli ve arttırılmalı ki kullanılan yöntemler zenginleştirilerek, eğitimle ilgili araştırmacılara yönelik kapsamlı çalışmalar teşvik edilmelidir.
13. Araştırmalarda seçilen model ve metot kavramlarının geliştirilmesi için, üniversitelerde eğitim alanında kuramsal ve kavramsal çalışmaların sıklıkla yapılması teşvik edilmelidir.

14. Karma metot kullanımı, zengin veri sağlamaya yönelik yöntemlerle yapılan makaleler ve yöntemsel hataların azaltılması çalışmaları için öncelikler oluşturularak, alana yönelik eğitim politikaları geliştirilebilir.

15. Büyük verilere dayalı araştırmalar, karma yöntemle yapılan çalışmaları desteklemek için kullanılmalıdır.

16. Bilimsel çalışmaların araştırmacılara katkı sağlaması açısından araştırmacılar araştırma raporunu yazarken araştırma modeli, örneklem/çalışma grubu, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve analizi kısımlarının detaylı ve anlaşılır olarak yazılmasına dikkat etmelidir.

17. Araştırmacılar tarafından araştırma yapılırken, benzer araştırmalardan elde edilen sonuçlar ile araştırmalarının desteklenmesine önem vermelidir.

18. Gelecekte yapılacak çalışmalarda, karma yöntemle yapılmış makalelerin kapsamaları daha detaylı değerlendirilebilir.

19. İleri düzey istatistik ve analiz tekniklerinin kullanılması, karma yöntem kullanılarak yapılan araştırmalara daha fazla derinlik kazandırabilir. Bu nedenle, lisansüstü eğitimlerde bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin dersler gözden geçirilmeli ve yüksek lisans öğrencileri bilimsel araştırma sürecinde istatistiki anlamda destek alabilmeleri üniversite yönetimlerince değerlendirilmelidir.

EK'LER

Ek 1. Makale Sınıflama Formu

A. MAKALENİN KÜNYESİ				
Makalenin Adı:				
Yazarlar:				
Yayımlandığı Dergi/Yıl/Cilt/Sayı:				
B. MAKALENİN KONUSU:				
C. ARAŞTIRMA DESENİ / MAKALENİN YÖNTEMİ				
1. NİCEL	2. NİTEL	3. KARMA		
1. Deneysel	2. Deneysel Olmayan	3. Etkileşimli	4. Etkileşimli Olmayan	5. Karma
1. () Gerçek Deneysel 2. () Yarı Deneysel 3. () Zayıf Deneysel	1. () Betimsel tarama 2. () İlişkisel tarama 3. () Karşılaştırmalı	1. () Kültür Analizi 2. () Olgubilim 3. () Kuram Oluşturma 4. () Örnek Olay (Durum Çalışması) 5. () Eleştirel Çalışma 6. () Diğer.....	1. () Kavram Analizi 2. () Tarihsel Analiz 3. () Meta Analiz 4. () Diğer	1. () Açıklayıcı (Nitel/Nitel) 2. () Keşfedici (Nitel/Nitel) 3. () Çeşitleme (Nitel +Nitel)
D. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI			E. ÖRNEKLEM	
1. () Gözlem () Katılımcı () Katılımcı Olmayan 2. () Görüşme Formu () Yapılandırılmış () Yarı Yapılandırılmış () Yapılandırılmamış () Odak grup 3. () Başarı Testleri () Açık Uçlu () Çoktan Seçmeli () Diğer 4. () Tutum/Algı/Kişilik/Yetenek Testleri () Açık Uçlu () Çoktan Seçmeli () Diğer 5. () Anket/Ölçek () Açık Uçlu () Likert () Diğer 6. () Dokümanlar 7. () Alternatif değerlendirme araçları (Kavram haritası, Portfolyo vb.) 8. () Diğer (adını yazınız).....			E1. Örneklem	E2. Örneklem Büyüklüğü
			1. () Okul öncesi 2. () İlköğretim 1-5 3. () İlköğretim 6-8 4. () Ortaöğretim 5. () Lisans 6. () Lisansüstü 7. () Öğretmenler 8. () Yöneticiler 9. () Veliler 10. () Öğretim elemanları	1. () 1-10 arası 2. () 11-30 arası 3. () 31-100 arası 4. () 101-300 arası 5. () 301-1000 arası 6. () 1000'den fazla
F. VERİ ANALİZ YÖNTEMLERİ				
NİCEL VERİ ANALİZİ		NİTEL VERİ ANALİZİ		
1. Betimsel (Descriptive)	2. Kestirimsel (İnferential)	3. Nitel Analiz		
1. () Frekans/Yüzde 2. () Ortalama-Standart Sapma 3. () Grafikle gösterim	4. () Korelasyon 5. () t-test 6. () ANOVA 7. () ANCOVA 8. () MANOVA 9. () MANCOVA 10. () Faktör Analizi 11. () Regresyon 12. () Non-Parametrik Testler 13. () Diğer.....	14. () İçerik Analizi 15. () Betimsel Analiz 16. () Diğer.....		

Ek 2. Makale Sınıflama Formu (Geliştirilmiş Form)

Makalenin Adı:				
Makalenin Disiplin alanı:				
Yazarlar:				
Yayımlandığı Dergi/Yıl/Cilt/Sayı:				
B. MAKALENİN KONUSU:				
D. ARAŞTIRMA DESENİ / MAKALENİN YÖNTEMİ				
1.NİCEL BOYUT		2.NİTEL BOYUT		KARMA
1. Deneysel	2. Deneysel Olmayan	1. Etkileşimli	2. Etkileşimli Olmayan	5. Karma
1.()Gerçek Deneysel 2.()Yarı Deneysel 3.()Zayıf Deneysel	4. ()Betimsel tarama 5. ()İlişkisel tarama 6. ()Karşılaştırmalı 7. ()Rapor edilmemiş	1. ()Kültür Analiz 2. ()Olgubilim (Fenomenoloji) 3. ()Kuram Oluşturma 4. ()Örnek Olay (Durum Çalışması) 5. ()Eleştirel Çalışma 6. ()Tarama modeli 7. ()Eylem Araştırması	8.() Kavram Analizi 9.() Tarihsel Analiz 10.() Meta Analiz 11.()Diğer..... 12.()Rapor Edilmemiş	1. ()Açıklayıcı (Nitel/Nitel) 2. ()Keşfedici (Nitel/Nitel) 3.()Çeşitleme (üçgenleme, yakınsayan paralel) (Nitel +Nitel) 4. () Çok aşamalı karma yöntem 5. () iç-içe karma yöntem 6. ()Dönüştürücü karma yöntemler 7. ()Diğer..... 8. () Rapor edilmemiş
D. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI			E. ÖRNEKLEM/ÇALIŞMA GRUBU	
NİCEL BOYUT			NİCEL BOYUT	
1.()Gözlem ()Katılımcı () Katılımcı Olmayan 2.()Görüşme Formu ()Yapılandırılmış () YarıYapılandırılmış ()Yapılandırılmamış () Odak grup 3.()BaşarıTestleri ()Açık Uçlu () Çoktan Seçmeli () Diğer 4. ()Tutum/Algı/Kişilik/Yetenek Testleri ()Açık Uçlu () Çoktan Seçmeli () Diğer 5. ()Anket/Ölçek ()Açık Uçlu () Likert () Diğer 6. ()Dokümanlar 7. ()Alternatif değerlendirme araçları			E1. Örneklem	E2. ÖrneklemBüyükülüğü
			1. ()Okul öncesi 2. ()İlköğretim 1-4 3. ()Ortaokul5-8 4. ()Lise 9-12 5. ()Lisans 6. ()Lisansüstü 7. ()Öğretmenler 8. ()Yöneticiler 9. ()Veliler 10. () Öğretim Elemanları 11. ()Diğer.....	1. () 1-10 arası 2. () 11-30 arası 3. () 31-100 arası 4. () 101-300 arası 5. () 301-1000 arası 6. () 1000`den fazla

(Kavram haritası, Portfolyo vb.) 8. ()Diğer (adını yazınız).....			
D. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI		E. ÖRNEKLEM/ÇALIŞMA GRUBU	
NİTEL BOYUT		NİTEL BOYUT	
1.()Gözlem ☐ Katılımcı ☐ Katılımcı Olmayan 2. ()GörüşmeFormu ☐ Yapılandırılmış ☐ Yarı Yapılandırılmış ☐ Yapılandırılmamış ☐ Odak grup 3. ()Başarı Testleri ☐ Açık Uçlu ☐ Çoktan Seçmeli ☐ Diğer 4. ()Tutum/Algı/Kişilik/Yetenek Testleri ☐ Açık Uçlu ☐ Çoktan Seçmeli ☐ Diğer 5. ()Anket/Ölçek ☐ Açık Uçlu ☐ Likert ☐ Diğer 6. ()Dokümanlar 7.()Alternatif değerlendirme araçları (Kavramharitası, Portfolyo vb.) 8.() Diğer (adını yazınız).....		E1. Örneklem 1.()Okul öncesi 2.()İlköğretim 1-4 3.()Ortaokul5-8 4.()Lise 9-12 5.()Lisans 6.()Lisansüstü 7.()Öğretmenler 8.()Yöneticiler 9.()Veliler 10.()Öğretim elemanları 11.()Diğer.....	E2. ÖrneklemBüyüküğü 1. () 1-10 arası 2. () 11-30 arası 3. () 31-100 arası 4. () 101-300 arası 5. () 301-1000arası 6. () 1000`den fazla
F. VERİ ANALİZ YÖNTEMLERİ			
NİCEL VERİ ANALİZİ		NİTEL VERİ ANALİZİ	

1. Betimsel (Descriptive) 1. () Frekans/Yüzde 2. () Ortalama-Standart Sapma 3. () Grafikte gösterim	2. Kestirimsel (Inferential) 4. () Korelasyon 5. () t-testi 6. () ANOVA 7. () ANCOVA 8. () MANOVA 9. () MANCOVA 10. () Faktör Analizi 11. () Regresyon 12. () Non-Parametrik Testler 13. () Yapısal eşitlik modeli 14. () Path analizi 15. () Diğer.....	3. Nitel Analiz 1. () İçerik Analizi 2. () Betimsel Analiz 3. () Doküman inceleme 4. () İçerik-Betimsel Analizi 5. () Diğer..... 6. () Rapor edilmemiş
GÜVENİRLİK		GEÇERLİK
Rapor edilmişse; 1. Cronbach's Alpha () 2. KR20 - KR21 () 3. Kappa katsayısı () 4. Diğer (Uzman görüşü, Tutarlık inceleme, Teyit inceleme) () 5. Rapor edilmemiş ()		Rapor edilmişse; 1. Uzman Görüşü () 2. Faktör Analizi () 3. Katılımcı teyiti () 4. Uzun süreli etkileşim () 5. Derin odaklı veri toplama () 6. Çeşitleme (üçgenleme) () 7. Ayrıntılı betimleme () 8. Amaçlı örnekleme () 9. Diğer () 10. Rapor edilmemiş ()

Ek 3. İncelenen Dergiler ve Makale Sayıları

Dergiler	Makale Sayısı
Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	9
Academy Journal of Educational Sciences (ACJES)	1
Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi	1
Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi	2
Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	2
Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)	4
Akademik Bakış Dergisi	1
Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Anadili Eğitimi Dergisi	3
Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi (AJES)	2
Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi	1
Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
Asya Öğretim Dergisi	1
Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	2
Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)	1
Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	7
Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi	2
Bilişim Teknolojileri Dergisi	1
Buca Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi	3

Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi	1
Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Değerler Eğitimi Dergisi	1
Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi	2
Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi (JLERE)	1
Ege Eğitim Dergisi	3
Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi (JETPR)	1
Eğitimde Kuram ve Uygulama	5
Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi (ENAD)	3
Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama	2
Eğitim ve Bilim (TEDMEM)	3
Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi (JRET)	2
Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi (JRES)	1
Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi	11
Elementary Education Online (İlköğretim Online)	7
Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi	1
Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (EEF)	4
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESTÜDAM) Eğitim Dergisi	1
E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi	5
Eurasian Journal of Educational Research	1
Gaziantep University Journal of Social Educations	1
Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (GEFAD)	5

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	7
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Araştırmaları Dergisi (HÜNER)	1
Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi	1
International Journal of Education Technology and Scientific Researches (IJETSAR)	1
International Journal of Field Education (IJOFE)	1
International Journal of Human Sciences (Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi)	11
International Journal of International New Trends in Arts, Sports Science Education (IJTASE)	1
International Online Journal of Educational Sciences (İOJES)	2
İleri Eğitim Araştırmaları Dergisi	1
İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	4
İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi	1
İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi	1
İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Journal of Computer and Education Research (JCER)	1
Kastamonu Eğitim Dergisi	12
Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi (JTES)	2
Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi	3
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	4
Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	9

Milli Eğitim Dergisi	1
Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	4
Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)	4
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2
Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi	2
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2
Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi	3
Sakarya University Journal of Individual Differences in Education Edugarden (JİDE)	1
Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi (SEFAD)	2
Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi	1
The Journal of Academic Social Science Studies (IASSS)	1
The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences (JILSES)	1
Trakya Eğitim Dergisi	1
Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	1
Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1
Turkish History Education Journal (TUHED)	1
Turkish Journal of Computer and Mathematics Education	3
Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (TOJQI)	2
Turkish Studies	23
Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi	2
Türkiye Eğitim Dergisi	1
Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi	2

Türk Üstün Zekâ ve Eğitim Dergisi	1
Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi (IJETS)	1
Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi	1
Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi	1
Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi	6
Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Araştırmaları Dergisi	3
Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2
Yaratıcı Drama Dergisi	1
Yükseköğretim ve Bilim Dergisi	2
Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	3
Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks (ZfWT)	1
TOPLAM	257

KAYNAKÇA

- Aldemir, R. ve Tatar, E. (2014). Teknoloji Destekli Matematik Eğitimi Hakkında Yayınlanan Makalelerin İncelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 298-319.
- Alkan, V., Şimşek, S. ve Erbil, B.A. (2019). Karma Yöntem Deseni: Öyküleyici Alan yazın İncelemesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 7(2), 559-582.
- Arık, R. S. ve Türkmen, M. (2009). *Eğitim Bilimleri Alanında Yayınlanan Bilimsel Dergilerde Yer Alan Makalelerin İncelenmesi*. 1. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Antalya.
- Baki, A. ve Gökçek, T. (2012). Karma Yöntem Araştırmalarına Genel Bir Bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(42), 1-21.
- Balcı, A. ve Apaydın, Ç. (2009). Türkiye'de Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Durumu: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi Örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 15(59), 325-343.
- Bilir, M.E. (2007). *Öğretmen Algılarına Göre İlköğretim Okul Yöneticilerin Dönüşümcü Liderlik Özellikleriyle Öğretmenlerin İş Doyumu İlişkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Konya.
- Cresswell, J.W ve Plano Clark, V.L. (2014). *Karma Yöntem Araştırmaları Tasarımı ve Yürütülmesi*. 2. Baskıdan Çeviri; Çeviri Editörleri: Yüksel Dede ve Selçuk Beşir Demir. Ankara: Anı Yayınları, 2014.
- Çeliköz, M. ve Erişen, Y. (2017). EPÖ Alanında Görev Yapan Eğitim Bilimcilerinin Yapılandırmacılıkla İlgili Görüşleri: Bir Karma Yöntem Araştırması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), Makale No:26.
- Demir, B.P. ve Kutlu, Ö. (2016). Elektronik Portfolyo Uygulamalarının Ortaokul 6.Sınıf Öğrencilerinin Araştırma Becerilerine Etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 41(188), 227-253.
- Dinçer, S. (2018). Eğitim Bilimleri Araştırmalarında İçerik Analizi: Meta-Analiz, Meta-Sentez, Betimsel İçerik Analizi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 176-190. DOI: 10.14686/buefad.363159
- Doğan, H. ve Tok, T.N. (2018). Türkiye'de Eğitim Bilimleri Alanında Yayınlanan Makalelerin İncelenmesi: Eğitim ve Bilim Dergisi Örneği. *Curr Res Educ*, 4(2), 94-109.

- Erdem, D. (2011). Türkiye'de 2005-2006 Yılları Arasında Yayımlanan Eğitim Bilimleri Dergilerindeki Makalelerin Bazı Özellikler Açısından İncelenmesi: Betimsel Bir Analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147.
- Erdoğan, M., Kayır, Ç.G., Kaplan, H., Aşık Ünal, Ü.Ö. ve Akbunar, Ş. (2015). 2005 Yılı ve Sonrasında Geliştirilen Öğretim Programları ile İlgili Öğretmen Görüşleri; 2005-2011 Yılları Arasında Yapılan Araştırmaların İçerik Analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(1), 171-196.
- Fırat, M., Kabakçı-Yurdakul, I. ve Ersoy, A. (2014). Bir Eğitim Teknolojisi Araştırmasına Dayalı Olarak Karma Yöntem Araştırması Deneyimi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi (ENAD)*, 2(1), 65-86.
- Gökçek, T., Babacan, F.Z., Kangal, E., Çakır, N. ve Kül, Y. (2013). 2003-2012 Yılları Arasında Türkiye'de Karma Araştırma Yöntemiyle Yapılan Eğitim Çalışmalarının Analizi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(7), 435-456.
- Gürdal, A., Bakioğlu, A. ve Öztuna, A. (2005). Fen Bilgisi Eğitimi Lisansüstü Eğitim Tezlerinin İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1) s.53-58.
- Hazır Bıkmaz, F., Aksoy, E., Tatar, Ö. ve Atak Altınyüzük, C. (2013). Eğitim Programları ve Öğretim Alanında Yapılan Doktora Tezlerine Ait İçerik Çözümlemesi (1974-2009). *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 38(168), 288-303.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim Bilimleri Alanında Yapılmış Doktora Tezlerinin Tematik Açısından İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karakoç, F.Y. ve Dönmez, L. (2014). Ölçek Geliştirme Çalışmalarında Temel İlkeler. *Tıp Eğitimi Dünyası*. 13(40), 39-49
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. (31.Basım). Ankara: Nobel Akademik Yayınları.
- Keldal, G. ve Bilge, F. (2016). Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanında Karma Yöntemli Araştırmalar: Bir İçerik Analizi Çalışması. <http://dx.doi.org/10.14527/9786053183563b2.039>, 02.06.2019 tarihinde erişildi.
- Kılıç, Ç. ve Arslan, S. (2016). Türkiye'de Yayımlanan Yetişkin Eğitime İlişkin Makalelerin Meta Değerlendirmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (2)
- Kıral, B. ve Kıral, E. (2011). Karma Araştırma Yöntemi. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*. (27-29 Nisan 2011), (294-299)
- Kocaman-Karoğlu, A. (2015). Öğretim Teknolojileri Alanında Karma Yöntem Çalışmaları Analizi: 2005-2015 Arası. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 16 (2), 353-369.
- Küçüköğlü, A. ve Ozan, C. (2013). Sınıf Öğretmenliği Alanındaki Lisansüstü Tezlere Yönelik Bir İçerik Analizi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(12), 27-47.

- Ozan, C. ve Köse, E. (2014). Eğitim Programları ve Öğretim Alanındaki Araştırma Eğilimleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4, s.116-136.
- Özenç, M. ve Gül Özenç, E. (2013). Türkiye'de Üstün Yetenekli Öğrencilerle Yapılan Lisansüstü Eğitim Tezlerinin Çok Boyutlu Olarak İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (171), s.13-28.
- Öztürk, H. (2015). Nitel ve Nicel Araştırma Nedir? <http://haldunozturk.com> adresinden indirilmiştir. Erişim Tarihi:06/02/2019.
- Plano Clark, V.L. Ve Ivankova, N.V. (2018). Karma Yöntemler Araştırması Alana Yönelik Klavuz. 1. Basımdan Çeviri; Çeviri Editörü: Ömay Çokluk Bökeoğlu. Ankara: Nobel Akademik Yayınları, 2018
- Polat, G. (2010). Eğitim Yönetimi ve Denetimi Alanında Yapılmış Lisansüstü Tez Çalışmalarının İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Maltepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- Selçuk-Tedmem, Z., Kandemir, M., Palancı, M. ve DüNDAR, H. (2014). Eğitim ve Bilim Dergisinde Yayımlanan Araştırmaların Eğilimleri: İçerik Analizi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 39 (173).
- Şahin, D., Calp, Ş., Bulut, P. ve Kuşdemir, Y. (2013). Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Bilim Dalında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Çeşitli Kriterlere Göre İncelenmesi. *Journal Of World of Turks*, 5(3), 187-205.
- Şimşek, A., Özdamar, N., Becit, G., Kılıçer, K., Akbulut, Y. ve Yıldırım, Y. (2007). Türkiye'deki Eğitim Teknolojisi Araştırmalarında Güncel Eğilimler. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi I. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, (16-18 Mayıs 2007), (s.439-457).
- Tunalı, S.B., Gözü, Ö. ve Özen, G. (2016). Nitel ve Nicel Araştırma Yöntemlerinin Bir arada Kullanılması "Karma Araştırma Yöntemi". *Anadolu üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Uluslararası Hakemli Dergisi*, 24 (2), 106-112.
- Turan, S., Karadağ, E., Bektaş, F. ve Yalçın, M. (2014). *Türkiye'de Eğitim Yönetiminde Bilgi Üretimi: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi 2003-2013 Yayınlarının İncelenmesi*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 1 (1), 93-119.
- Uysal, Ş. (2013). *Türkiye'de Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Alanındaki Doktora Tezlerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eskişehir.
- Üstüner, M. ve Cömert, M. (2008). *Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Anabilim Dalı Lisansüstü Dersleri ve Tezlerine İlişkin Bir İnceleme*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Yaz 2008, (55), 497-515.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.